

فهرستبرگه منابع چاپ سنگی - اداره مخطوطات

شماره ثبت:	۲۵۵۱۳
رده بندی دیوبند:	۱۳۳۳ ب ۲۷۷ س ۲۹۷/۲
سرشناسه:	سنهوار، اسماعیل بن محمد جعفر، ۱۲۲۴-۱۳۱۲ ق
عنوان قراردادی:	[مجمع النورین، برگزیده، ترکی]
عنوان:	مراغه حیوانات
کاتب:	تاریخ کتابت:
محل نشر:	[برجا] ناشر: کربلای محمد تاریخ نشر: ۱۳۳۲ ق
صفحه شمار:	۱۸۸ ص. مصور ☐ درسی ☐ گراور یا افست ☐
زبان:	ترکی ابعاد: ۱۵x۲۱ نوع خط: نستعلیق
روش تهیه:	وقفی ☐ اهدایی ☐ خریداری ☐ ارسالی ☐
توضیحات:	تاریخ ثبت: ۱۳۸۰
یادداشتها:	۱. این کتاب ترجمه مجلسی از مجمع النورین سنهوار ۲. با ب.
موضوع(ها):	۱. اسلام - سائل متفرقه ۲. اسلام - مجوبه ها
شناسه(های) افزوده:	الف. بصیرت، الهی، مترجم ب. عنوان
فهرستگار:	اسرار تاریخ فهرستگاری: اسفند ۱۹

(خطار)

بوحیله دایره نسخه شریفه حیوانات مرغه
یاختی طرز زبده و آبدار و لطیف شعاریه
و مرغوب عبارتیه ترکی دلنه ترجمه اولونوش
جمیع اشخاصه خصوصاً مدرسه لر بکتابخانه تحویل

ایلمین طحال ایچون باخا قی و او حواقی
اتهم والزندرا میدوارم که نامی ارباب
کمالین پسند طبعی اولوب دعای خیرین
بوروسیا هی یو ایلمیه

کتابخانه آستان قدس مشهد

شماره ثبت ۲۴۷۸۸

تاریخ دعا ۸۰

لا القطع بين واذ كان المناط في الأدب اللفظي إلى الصفة دون الوصف
 فيمنع وقوع التعارض بين القطعين بخلاف الظنين فان المناط في الأدب
 اللفظي على الوصف وجعل الشارح كالجبر الواحد مثلاً فان الشارح جعل
 مجتهد من باب النظر النوعي فيخص التعارض بالأدب بين الظنير والقليل
 فغرضنا يلزم التفكيك من حيث ان المراد من القطعين المنفصلان من
 الظنين الشائبان قلت بعد ما جعلنا المراد من النظر ما يقابل القطع فلا
 يلزم التفكيك وذلك لان المراد لا يجوز التعارض بين قطعيتين ويجوز بين
 غير قطعيتين والمراد منه خصوص الشائبين لانهما يخاض النظر الشخص مع

(خار)

بوحسب لایق وایر نسخه شریفه حیوانیت مرصده
 یاخشی طرز زبده و آبدار و لطیف شعاریه مطبوع
 و مرغوب عبارتیه ترکی دلنه ترجمه اولونوش
 جمیع اشخاصه خصوصاً مدرسه لر و متبلر ده تحویل

ایلین طحال ایچون باخا قی و او حواقی
 ایتیم و الزمدر امید وارم که نامی ارباب
 کمالین پسند طبعی اولوب دعا ی خیرین
 بور و سیاهی یا و ایلیه لر

کتابخانه آستان قدس مشهد
 شماره ثبت ۲۴۷۸۸
 تاریخ ۸۰/۵/۸۰

بسم الله الرحمن الرحيم

چند وثنائیکه ملایک علانوں تسبیح اید نوری اونون پر شمس سنی ادا
ایلمکن عاجز کله لر ویرشکر و پاسکی عالم بالانوں مقیم لری اونون
بر ذره سنی تقدیم آیکده اوز قصور و عجز لرینه قرار و عترت اید لر
پیر ما پدشا هون بارگاهنه ثار اولسون که اونون سر پرده عظمتی کن
و مکاندان اوجا راح دور و صلوات و سلام سجد و اندازه اونون تنیا
اولمش و پچلمش رسولنوں روح پاکنه اولسون که تمام موجوداتون خلقت
اولمقنه اوز برکوارون ذات شریفی باعث و سبب اولوب و اونون
اولاد مجادنون ارواح طیبه سینه سلام و تحیات و اگر اهل اولسون که اولار
دیوار کشتی نجات و هر او کس که اولارون کشتی محبت لرینه سوار اولار
نجات تا پا جاقلا رواتا اولار که اوز برکوارون و اولار و دوستلر کشتی
اوز اخذ اولار ناچار و بسته غرق اولوب و هر کس ساحل خلاصه کشتی
و بعد پله عرض ایدر بونده سیرا بقصیر احمد بصیرت که ایلمکه بوی

قصه و سر تا پا حکمت معرفت و عبرتیه دولی فسانه نه مرموم محفوظ جا
ملایک اعیل و اعط سبز و ارینون تالیفاتون بچیده و خود دوم
و تعصب ملت سنی مجبور و وادار ایدری بونا که بوفسانه و حکایتی عرب
و فارسیدن ترکی و دینه ترجمه ایلیوم که عوام ناس ده اونون فایده لرند
و نتیجه لرندن بر اندازیه کیمی هره آوار لار پس بو خاطر بر دست بوکتا بو
ترجمه سنده زحمت خوب و الحمد لله رب العالمین اونون ثمانیه موافق
اولوب بودور که چاپ و نشر ایت که باشلیورام و حقیقتاً بوکتا بوکتا
شخص که عبرت و بصیرتیه بو بالا جا کتا بون مطالبه متوجه اولار و خوش
فایده لره یثوب و اوز عیوب با تنه ملققت اولاند انصوره بخشی و همیله اوز
احسانقنی دوزلیه بولر و السلام علی من اتبع الهدی

(حکایاتون ابتدا سے)

بسم الله الرحمن الرحيم

واضح و آشکارا دور بو که اول عالمدن مخلوقاتون ازلقند طبعی لرینون
بری بریل مخلقت اولمقنی محبتنه و مر جلیونون بری بریله تفاد ملو اوشق

بو گونه کئی

سینه

جنگل غاجلارینون میشلرندن ویردن کوکرن زادلار دایند تا انکه بوا
 یو اش مخلوق چو خلا شوب و اوز لری یچون اسباب دیر یق بایند
 دیمه لیدن و آباد ایلقدان تدارک ایلدیلر و مرور زمانیلر هر بزرگدارین ایلدیلر
 جمله سندن حیواناته مسخر ایلک و اوز لرنه رام ایتیک حیالنه دوشوب
 موسی که کتور بیلر آت قاطر می الاعمی سوار اولمک ایچون
 اینک قویون دونه سودلرین ساغاقچون استیاراتیدیلر و ایلدیلر
 زنجیر لیوب و جلولیوب ایلدیلر و ایلر بیلر کیم ایدیده همانقراریله اودیلر
 استغنی حیوانلریله زقاراید لرو ابد اولار رحم تملر (بو خبری بوردلار
 نقل ایتیکه خال از قاید بولم و م رویت ایدوبله که حضرت امام زین العابدین
 علیه السلامون برالا واریدی اوالا غیلد اکیمری دفعه اللهون بستینه
 اپارشدی هر وقت حیوان ایتزدی یو اش یرسیون و جناب استیادت
 اوز قور خود و بوبوردی حیوان کولاً القصاص اضربک اگر
 قیامت کونون قصاصی و لمیا کسنی و اردوم) البته حیواناته ده
 رحم ایتیک که اولار دالتهون مخلوقیدلر بایم بونیلر بیلر که حیوانلار
 منردیلر و اولار دان سوک فایده لرا پار و ردیلر کنه اوز خدمات لرنده

اولا که باندازه و فوق لطاقه رحمت و تعبه سالور دیلار سهند و رکه اولار
 اوز ایشلر نه تصرف ایلکدن مانع اولدیلار و حال انکه اولار چو لکر دوشو
 لرده آزاد دولا نور دیلار تا راکیدیدیلر و اوردان کلیدیلر و نه سیوت
 ایچیدیلر علل و نه بوجملر و بوشقتلر اولاد آد مون عقادی بوا و کد که
 بولار مالک و مولاد و لرو حیوانلار دال اولار نه بند لیس و سائین ایلار
 بولار ایما اولوب قاجو بدیلار چور و زکار و دتکر کچوب تاد و وقت اولد
 که حضرت محمد بن عبدالله صلوات الله علیه پیغمبر لقه معبوث اولدی لقیه
 بر جمع ده او بزرگوار ایمان کتور دیلر حضرت ختمی ماست بر نضری و جملر
 اولار و الی قرار و یروب و اونا (شاه مردان) لقب و یردیلر و اونا
 پادشاهلق عمارت دریا نون راستینده بر جزیره اید
 بر ایل بر جمعی تاجر لردن و سودا کرون چین و ماچینه کیدوردیلر کیم
 طوفانه دوشوب یل اولارون کیسین همان جزیره که جن لردن کیسین
 چهار دوب و جماعت کمن چوب جزیره نه کتور دیلر کور دیلر بر جزیره
 دور که مخلود و انواع قسام کل لردن و سبزیات و ریاحین دن و نعیمه
 سولار و چشمه لرو دالدار و عجیبه غاجلار و اوار که چور سحر و اوار هر

دولانوردیلارنا کاه کوردیلر حیوانات قیلمکدن چو خطاری و خوش طبعی
 و سباع دن اوردا بربر لریله انس و الفت و توب کز و لک و چمن
 قاطر الاغ دوه انیک قویون و بولاردان شیر و عذیره دوه موجود
 دولر تاجرلر او راقون آب و هوایی پاکیزه کوردی که هر جور نعمت کس
 استراحت لر آما ده و قیاد دورا و رانز خوشلیوب توطن اختیار است
 و بعضی تخته لر و هدیه لر حبش لر یا پاشا بمر دانه آپا ردولار که بنمیر بوبور
 رتقا و داتجا بوا) هدیه کومذرون بربر و زده تا آرقوزده محبت ارتوق
 اولا و بوبور و بپاشا بلره هدیه و تخته آپا رون اگر چه چوق و قیاس
 ایملر لر لیکن دوست دوتالار که خلق اولار تخته و هدیه کومذره لر
 بعد از آن حیواناته ال اوز و ملوق و تعرض نباسی قویوب و تور دیلار
 و اوز شهر لرنده که رسم لر یله داییلارینه عرنو کلر چا تور دیلار و اوز
 بولاردان قاچور دیلار اما اولاد آدم هر تدبیر له و هر سیله ایله که باشارو
 دیلار اولار دو توب شکیر ایلیک خیالنده ایدیلر چونکه عتقا دلری و اید
 که اولار بولایر چون عبد و مملوک دیلر اما بولار اولار مولایک و مالک و آخر الامر
 اوپچاره لر بغلوب بولارون اندازه جور و ستم لرندن جنلر یا پاشا بمر

یا نه شکایت کیستیلر و دیدیلر ای پادشاه عادل بر اولاد آدم دن اولاد
 بر ستملار ندان که قاروش قاروشنی اولدور و و هر کز بربر کز
 و مروت و شفقت ایلمور دده اوغولیلان و اوغول دده ایله همیشه معاشره
 و مجادله ده دیلر قاجمشوق و حقیقده حافظ رحمه اولار یخشی تانوب اولار

حقیقت ده بوسوز کردیوب

هیچ رحمی نه برادر به برادر	هیچ شفقت نه پدر به پسر
دختر از همه حکمت و عدل مادر	پسران را همه بدخواه پدر می نامد

ثانیاً اولاد آدمون جور و ظلم و ستم و تعدیلر ندان بوجزیریه قاجوش
 عدالت کولکه زده دالالانشوق بونیلن بیکه کنه بریم سر عینره بوجزیریه
 کلوب بورداد ابریم نخه مردن ال کورتور مولر برزی دوتولار منولر و عرن
 یوکلر چا تولار بر چپاره لر بوبرجم و ظالم لر و لهنده اسیروق اگر بریم
 ای علی دنا پادشاه اطلاق اولار غلار سان حال بو ظلم لرندن ارتوق
 او تور و ب دیولر که حیوانات بر لرون عبد لر یز و خلوک لر یز دیلر و اولار
 صاحب مالک لر می مولایر یوخ لقصه هر بر حیوان اولاد آدمون ظلمندن بر
 عرض ایدور و اول آت ایر لیر یوب عرض ایدی که ای پادشاه منده پر

اولاد اومون بزرگه تشخص و تقوٰی نه سببه دور که بزرگی بوقدر بنجد بزرگ
 ابرو دستیکر اید و بزرگه اغیزه جلوه ووروب دالیمزه پیر قویوب قشلیه
 چوق محکم و سخت قارنیزده باغلیوب بمنزل و بر حالته که اوزلری باا
 ایا قه غرق آهن و فولاد و دوزخه باتمان دیر سباب قلچدان قه دن
 قانچاندان اوزلر نه بند ایلیم بزم دالیمزه سوار اولوبلار بزرگی لدر
 صحرالرده قووالار و منزل لر آپارولار چوق قتلر بزه سوار اولوب دوزخه
 و حال آنکه بزم بر کسین دعوی فریوخد و راکمه دعوان قاید یروخ بدلیغیر سرب
 مجروح و زخمدار اولار اوزنیر سحر دن خشا ما آج دوسوز خسته و مالان و
 شالان و قحطیه جانمزه باشمزه اولار بزی هر کس و حالته کوره لبتیه
 یانار و بزه جی کلوب آغلار اوندان صوره لاغ سچاره قباقیه بر یوب
 ای شاه مردان ماند و بزه ترحم ایلد اولاد اومون شرنزدن بزه نجات
 بولوسن که نه اندازه و بزه اوتیت آزار اید و بزرگه سچاره لرون تقصیر نیند
 که بزی صبح اچلاندان بلکه نقدر دقت باقدان کجه دن نجه ساعت کیده
 کیسی آج سوسوز دلمزده اغیزه کلر داندان توپر قدان کر چیدن کچدن اکدن
 اود و ندان ساماندان یونجه دان اوزاق یوللار سور لره غریبه سی بودا دور

شکسته
از بزرگ

شکسته
در کیش

که اغیزه چوق قتلرده باغلار که سواد ادمزده که اوز قشمتی و روزی و غور
 اولان یونجه و ساماندان بر اغیزه یوب قلا اغیزه لون سوز نه درخ و نه
 تقیر ذائقه یلیخ اوبیر حله بولمکه کمتا ایلیم بزم بر قاج کورتور
 وای و ایلیدور که بزره یوشس یر یانخ باشمزه که اوز کوز غرکه چانار و
 اللیمیه بر بیز الوب بونیومری و قویرو قومورون دینی و لیکت یک
 بر کبرو حالیکه اسیده و سوز خدایوک داشتد و روترو آج سوسوز دولا
 اوزلری هر ایلده بر آدی اوروچ دوتالار اوینده بلکه نه معلوم دوتالار
 اگر دوتالار دواضحدی که نیجه دوتالار اما بزرگه کرک الیون بامو
 اوروچ دوتا ق آج قارینا یوک آپاراخ تا اولار قارینلار نه تو خالده
 اولالار و بزرگه نجت مشقده اولارون اسود لکلر نیه چالشوروق و بی بزرگه
 ایتنر (خور دکار و اغم باز خویش سوز دوش بر خورشیش)
 او قدر بزی بنجد و بستم و آزار اید و بزرگه خلق بر بزرگه بزی ضرب
 ایدوب تیه لکه (فلان اذل من جار مقید) یعنی فلان آدم باغلی
 و یوکلر شکدن دیتل را خدور اوند لصوره قاطر پا و شاه حضور نه
 باشن بزیوب عرض ایلدی ای مهران پاده امان بنی آدمون ظلمتدن

شکسته
چاق

کمز

یوکلر دیمزه چاقوب زنجیر لویه و چار و دال لویه متصل نری دو که لریوچ
لفظ لویه نیامان دیه لرغلا دینه نه کله بزیم باده مزده بمضایقه سویله لر

کچ شود پالان در ختم بر سرم | از مکاری هر زمان خوشی م

بعد از آن دوه قباچه یو بستانبی داد و فریاد و ناله و فغان قویوب سولیه
ایشاه عدل پرویز را و لاد آومه نه کنه ایشوق که بزیم بور نوموزی دلو

مهاریوب دیمزه تمیش هشتاد با تمان یوک قویوب اوزون و زاج چو لای
آج سوز دولا ندور و لار و مامی حیوانلار کچه نه اوز و طوبله لر نه و خورلار

یو ب استوده و رحمت یا تالار لاکن بز لر کرک صبحه کمی دره لر و تپه لر و
عوض خور و خوراک و شلاردان و کشک لر دن صدمه و تپه سیاح

کونوزده اگر رحمه کلوب بر نیچه ساعت نری دینجه قویالار و نداد ابر ایسی
قباچه او تور و بیا قیزی ده اوز بو نیوموزه سالولار هر محبتله دور کرک اوز

مقتیل قوت لایموت ایدوب لاریوک و شیخ الکهن ضامن اوتری
بزیم حالیمزه بر تو قباچه و ب بر راحت ایلله (تراشب بعشیر و طرب مکذو

ندانم که بر ما چه شب بگذرد) بعد از آن میل باش اندیر و ب غرض
ایسار دین شاه امان دم اولاد وینون آزار و اذیتدن بز نش و پناهن

نخستین

نخستین

جماعتی ترحم قبل اولاد آدم بز لر دن دورت ال یا قیزی با غلیوب بو
زنجیر اورالار و لکنده دیمز خاقلار و کلنک لر ستا استروق حرکت ایلک

و او طرف بو طرفه با خاخ با شمعین دان و اوز کوز و موز دن چالار بز چا
بو بدیمیز دن یکله لقیله و خرطو موز دن اوز و لوتیلله و بو قوت و قدر تیر طله

که وار دور اولار دن لکنده سیر و دستگیر و خ و با جارا بولور و خ که اولار
شیرینی اوزیمیز دن دفع ایدک ایزمیز دن و کو کدن اوز و لوب ایسی

پناه کتور مشوخ اوند انصور اپنک شکایت دین چوب کمال غیری
ایله یی اچمی شاه عادل اچکاش اولاد آدمون بز مظلوم لر دن حقنه طوبه

کلن کلن لر ندین یوز دن بر سیر دن حضور روزه مکشف و معلوم اولمک تا خبر
اولیدور که بر اولار دن لکنده مصیبتله و چار اولمشوخ و بز چاره که نه و بز

انجیدور (حسن شیر نذر داند رهناد با) نمودی تر نذر نارین کرک
خاکی) اگر بزیم حالیمز ان خبر و ز اولار و کوره سوز که بز لر طبعه قیایده لر

بزیم حالیمز آغلار سوز و بز ترحم ایلر | آه سعدی اشکر کند در کوه
مکن در تور محمدل اش | بز لر می چکین چکین با غلیوب بو

دیمز لر و غیر آغلار قویوب کون چاندان باتانه کمی بر سوکد و و لور و سوکد

نخستین
آورد و اورد

دوز

و خرمین داشتند و رولار ایملک عادل بیرون آورنده که بر سر رحم ایدون برون
 دگر کون خالقی سیزه تر رحم بویورسون و مظلومرون فریاد نه شکست و زنجیر
 ایملک پادشاه با اقتداره الله و برون قدرت و شکستون شکرانه سینه حبه
 او کوزون شکایتی تظلماته قور تولاندان صورامیمونیله آیه ایره لیه بیرون
 ای مهربان پادشاه بنیچاره آدم اولادیمون شرارتدن آباد بیری
 لری و کوزل محل لری ترک ایدوب دغلار داد میله لیده و سبخل لیده کلب
 عمر نری کچور دیروخ بونیله بیله آدم اولاد کلوب بیری اوکر لین بیری
 بونیموزه زنجیر کچور دوب شهر شهر ولایت بولایت دولاندیرو
 و کوجه لیده و بازار لیده بزرگ اوینا دیلار و خلقدن پول لولار اوزر نیسخر
 و اگر بزرگ از مسخره حلیقه و اوینا مقده اهل لقی ایک زنجیر لیه و اغاجله
 بزنجاره لرون مارا منکرله اورالار شکر الله اند و بیروخ که برون اولاد
 شرنی دفع ایده سوزر شفیع الیک الله لا غیره لنا و لیس الی
 شفیع بیل (ایدی سیزون سوا بریم بردار سمنور بر پناهنم بخدو
 برون سینه و سندن الله و اسلام بعد از آن قویون شکایت غراچوب
 آه آه صده ای پادشاه تاجدار دیندار امان اولاد آدمون ظلمندن امان بوم

شکایت

شکایت

اولارون مانسی ظلمندن سیزون حضور روزه عرض ایدوم و بویانان او کیمون
 درویشی بایان ایلیوب سیزون داد استیوم (که بگویم آنچه دارم در درون
 بس حکم باکره دو اندر حال خون) اولاد اولاد آدم بریم بالالار غیری قور
 یازغاله دن لاد و مالالار بزیله بالالار میزون ار سینه آیرملق سالالار قویار
 که بریم بالالار میز اوزر و زری لرنه که بریم محکمه دی و دیو بجه سیه بریم سو
 بالالار میزه حرام و اوزرینه آنا سودندن و دده ارشدن و کافر قانندن
 بوله لرد و ثانیاً اولارون ال یا قلا رین باغلیوب باشلارین که لراج اولاد
 یاسوسوز ابد آنلار مارلار و اوچا ره هر چه داد و فریاد ایدله و یالوارلار
 اولماز اولارون فریاد نه تیشه ایملک عادل بریم کوز و موز باخا باخا بالالار
 که حکم میزون پارچه سید ولار سجن باشلارین کسوب دیرین سو یوقا ریلار
 برتالار و تالار لیرین یا قلا رین که لرد و حکم لیرین باغیر ساقلارین بالتمام بریدن
 آیرولار بعد از آن ایستی ساطورلار ریان و چا خیلار یلان و دیشلر سیولان
 آتکیرین و ایر اعضا لیرین ریزه ریزه دو غریوب و قازانلار اتوکوب شرور
 بر بولارون ناموسنی کور و روخ اما ساکتوخ و صابر چونکه لرون بزرگ و دوزخ
 و داد میزه تیش بر نفر بوخدر که برنی او حیر سملرون لیدن قور تاروت

ایلیه نه رحم وارد دلدار دانه زده قوت بر قلوب لار لاری خدا
 لم یزله نقد ظلم اید لر بر لره دوام ایدرد او قته دین که بره
 بعد از آن آهونای قلم قوی بکایت شلادی که بر آدم اولادینون
 چو لره دغلمشوق که بلکه اولارون شرارتدن آسوده و رحمت اولاخ آما کلور
 ایلرین یالار نه کور و لر بر چاره کر بو چولدن دچول بودره دن او دفریه بود
 او داغه قوب و خیلان و کلوله ایلد بدیمز پاره پاره ایدوب آخر الامری
 ایتیزی کباب اید و رویه لر و هر ظلم و ستم که اللرن دن کله بر لرون خضره
 ایلرله و بری سیج بر زاده حساب ایتیز که کویا که بر اللهنون محسوس ذکر و نیم
 جانم جهان و کل و حال آنکه هیچ بر جهت ایلد اولار بر دن یو خایراخ و غیره
 و کور و بر اولار دن اسکیک ساخ و به شان راخ و کولوخ بلیه که خداوند تبارک
 و تعالی اولارون بره غرور و کبر اتمکی سببه اولار اتینیه ایلوب یو یور
 (و ناس من ذابته فی الارض و لا ظار یطیر یجنا حیة الا اعممت انکم) خدور
 هیچ بر جنبه و ذی روح یو خدور یو اوزده هیچ بر پنده و اوچان یو
 کو که مکرانیکه اولار داسیرون مشلوز بر طایفه دولر و هیچ بر و زون بر
 ترجیح و زیاده یو خدور و قراند اوز که یرده یو یور و کره (سواء العا

شیخ

فیه و لهاد) شهرده او توراندلرین بادیه نشین لر بر دورایک عاقل
 اولاد یله بریم آر مزده هیچ بر تفاوت یو خدور بلیه که خداوند تبارک و تعالی
 (ما تری فی خلق الرحمن من تفاوت) اللهنون مخلوقون آر سندن
 تفاوت و امتیاز یو خدور مکر بر نه سببه اولمچی سبب بودور که اولار
 و کویا دولر و لر بر حیوانات ساکت و صامتوخ دنشا بولمروخ ثانیاً اولار
 صاحب عقل دولر و صاحب شعور اما برده یا لقور شعور وار عقل یو خدور ثانیاً
 علم و معرفت دار و کور لر او نمندن به بهره و به ضیبت اولمشوخ بو اوج جهت
 آدم اولادینون ترجیح دار بر لره و بوسوز لره هیچ بر میزون بر لردن
 یو خدور و دانا بولمروخ لیکن (هزار نکته باریکتر نمویانجا) هر
 بو فضایل و مناقب اولار دا اولیه آما اوند کور اخ بره حسیج لری دریا
 بلیه صورتده که اولار دا بصفت لر موجودا و کما دیه جوقت بره بر جیلری
 لری اولابولمیر بلیه که بو کتابا ترجمه ایلین همین بو مطالبی قضیه سیله
 کور و ب عرض ایلر

اولار دا

(بیان)

مترجم دیر - کتابون اولمچی صفحه سندن عرض اولوندی که بو پنج

افه

بر بیل انسان حیوانا تدن شرف اولور سمب اگر صلی الله علیه و آله
نقل اولونوب دور که بویور دیلار خداوند تبارک و تعالی ملائکه خلق
ایله مرکب ایدی اولارون خیمه سنه عقلیه و اولارون نفس قوی
و شهوت دیر اولار و حیوانا تدن وجوده کتوردی و مرکب ایدی
خیمه سنه شهوتیه اولار عقل دیر اما انسان یار ایدی و اولارون
خیمه سن ترکیب ایدی هم عقلیه و هم نفسیه پس اگر انسان عقلی
سالوب اونی دلیل راه ایلیم و اختیارینون جلونین نفسون و شهوتون
الیننه و یریمه ملک دن شرف دور و اگر عقلی بوشلیک
دلیل راه ایلیم زمام اختیار نه شهوت تا پشور آسوانا تدن ده
و اشته راق دور

اوچو محی سبب انسانون حیوانا تدن متناز و شرف اولد تقیم
دور که اولون و وسطه سیمه تمام مخلوقا تدن انسان ترجیح یاب
و ناموسنه تقوی و ارفه بریا لقوز حیوانا تدن و نباتات و جادا
اشرف دور بلکه اوز نو عندن او شخصیکه صاحب علم و نظر
اشرف و عالی در اشکیک و الحق در جه سی بودور که علم صاحبی
اولان

ادم علم ییور دیری و صاحب جان کند دور اما علم ییور ادم اولی
منزله سنه دور بلکه شاه ولایت علیه السلام بویور و بار
(الناس اصوات و اهل العلم حیاء)
یعنی خلق اولی دور و علم صاحبی دیری و لر ایضا

ما الفخر الا بالعلم انعم	عنه الهدی لمن شهدی
--------------------------	--------------------

افتخار لایق دکل مکر علم صاحبی نه که اولار راه راسته دور
هر کس که دوزیولا کتاما طالب اولار اولار دلیل دور (اشیا)

علم بود زندگی جان و دل	علم دهد تازی اس و دل
علم نیم چمن جان بود	رایحه روضه رضوان بود
روشنی دیده امید و است	واسطه رحمت و ید و است
هر که بسر چشمه نشیند	آب حیات ابد بر آید

علمون شانه همین بود کفایت دور که خداوند ملائکه لرینه اویز
افتخار ایدوب بویور دور که (انني اعلم ما لا تعلمون) من بولیم
اوزادیکه ییور بویور سوز و داخی حضرت آدمی بولماق کوره ملائکه
مقدم ایدی اوندکه بویور دی (انبيهم بانما انهم) خبر دی

یعنی ایوان علم آورگن ما و همیکه طبیعت مستعد دور و ما دون قابل دور
هنوز داما رطارون قالیس لاشمیوب سنون حقه و علمون قیجی و قیجی
سی بو قدر کافیدور که بر مجلسه حاضرین ساکت اولالار و دشمنان فقط
منحصر اولاسنون وجوده باجمعه اگر درس او خیال و تحصیل علم
اوشا قلاز بولکاته ملتفت اولوب دوشونه لر یقینا بر وقیفه علم
عفتل اتیزلر و پیغمبر لریون جسته الله عمل الیکر که بویور و در طلب
العلم من المهدی الی الله یا را طلبوا العلم و لو بالضعیف یعنی
ایستین و خمارون علمی گوار و وقتدن قیامون کین باکبدون علم
اگر چیکین و در بقدر قصه
باری خرد و قیون آهوک بنی آدمون ظلم و جورندن پادشاهیت بیاست
ایدور دیر عرض الید لیکر که پادشاه یراوزنده اللهم تکرمه سید و ر
شکرانیه سنه که خدوند بو نعمت سلطنتی سیزه ارزانی بویور و بویور
شرین برپچاره لردن دفع ایلیون تا بر پنجه کونلر که سیر غر و اسیر و
اسوده دولانا ق سیزون غم و دولتوزده دعا کوا و لاخ

کسی کوی دولت میدان بود	که در بند سایش خلق بود
------------------------	------------------------

پس پادشاه آدم کوندر و بویور و بویور ایستد ایله حاضر اولوب پادشاهیت
کوردیلر بقیعیم و کیمیم و کونوش ایدوب حضورده دور دیلار بعد از آن
و شاره او تور دیلار او پادشاه بر شخصه عادل و حکیم و با انصاف
سخا و تلو و کرم و چوق قوناق سون و رحم دل ایدی و کرم قار لریون
اولمقنه چالشوردی و همیشه دفع ظلم ایدردی و همت ایدردی که ریشه
اور مملکت لرندن قازسون و اللهم رضا ن او تور همه وقت امر خود
و نهی امر کن ایدردی (فقال لهم الملك علی بن النعمان ما انی
جاءکم الی بلا و ما و خبر انما من غیر من غیر من قبل ذلک) پادشاه
ترجمانه دیدی اولار دان سورش که بزیم شهر لر یزده و خبر لر یزندن
کلور و حال انکه بو زمانه ان ایره له بوسیر بریه بنی آدم ایچیموب و رجوا
ویردیلر که پادشاهون فضایل و مناقبه از بسکه هر طرفدن ایشدوق
و انصافین و حق اوزیلر حکمرانلوقین بولدوق بو خاطره اوزون یوللار
ایدوب زیارتی اوزیمزه واجب بولدوق و ضمنا ایشدوق و چو طما
که حالیه بو خبریه ده و لر و اوزلریده بزیم ساین المافرد مملوکیمز دولر
قاچوب بورا کلوب بغیشو بلار کلمشوخ که بولاری دو توب آماق و حشر

سلطانان استمداد و اعانت استر و ق که اولاری دو تا قدره کون
 بویورالار پادشاه بویوردی برناردان سیرون سوزلر و زون دوعر
 و دوز اولیقین بولاق پس لازم دور که قاضی نینه کیده سوز و حیوانانو
 الوم سائیم سندلرین و قبله لرین قاضیه کوستره سوز در صورتیکه سوز
 ادعای و ز صدق و راست اولا البته بز اولارون ناموسه دوتوب
 سیرلر تسلیم ایدروخ کیدون قبله لروزی قاضیه شان دیرون و پادشاه
 لیچوردون حکم شرعی آتون تا بر موقع اجرایه قویوب سیرلری آسوده
 ایدرخ تا جملر عرض ایلدیلر قبله عالم ساق اولسون بریم عهدیه لیر
 لیریمز و میثاق نام لیریمز هر نه که وارید حضرت نوحون طوفانده غرق
 اولوب ایدیلعه لیریمز ده بر سندن یوخدور پادشاه بویوردی حق سخی
 بیله که صورتده لازم اولور که بر جمعی مؤمنلرون عا و لدرندن طایفه ختوب
 لردن و دولتون مین لردن و سایر ملالار و ان و مفتی لردن قاضیلر
 دعوت ایدوب بر مجلسی ترتیب و یرخ سیر اولاد آدم و تمام حیوانات
 ادعای و زنی ند اگر هاید سوز تا و جماعت میصدق اولالار حق ناسی
 اولالار و طوفون حقانیتنه حکم دیر یله بدون انیکه ذره قدر نجه بر طرف

اولونا تا جملر بوسوزی ایشد و ب پادشاه و دوعر م پادشاه و عا و شاد بویور
 دوروب تقییم و تکریم ایدوب مخص اولدیلار بویوکلر و یوکلر که
 (من الادب فی مجلس الکرام) قله الکلام و ستره القیام
 یعنی بویوکلر محاسبه حاضر و لماقون آدندن و شریطندن او دور که از
 دانشماق و نیز دورماق خلاصه ایلکه فرزندان آدم حصو پادشاه
 مخص اولوب کتدیله پادشاه وزیر ایشد و قاضینی انصار ایدوب
 بویوردی آیا بومقدمه ده بریم لکلیفمزدور بویوکون بویوانا تون نشقلا زندان
 بنی آدمون اولار ظلم تمکله نه هیچ شکیم قلمدا و اولار که اوزوم کورشدوم و
 دن ایشدوم منه یقین ثابت اولدی اگر مرافعه اولونا و حق اولاد آدم حایه
 ده اولالینی حیوانات اولارون بنده لری و سائیم ملالار و ان اولالار کرک اولالار
 الوب آزاد ایلک واقعا اورکیم اولاندی بویچا ره حیوانلارون منظوم
 ایشدور قویون و ایهونجه نظم ایلدیلر و اولاد آدم اولار ایلنه نه بر حلقه
 ایدر لرا و لردن اولدور و لرو بالالارین کوزلرینون قیامتده پاره پاره
 البته کرک بولارون حالین عایت ایتک و قویماق بوزان ارتوق
 اولالار و بوجه کوره که بزه نیا کتور و بلر دادلرینه و ستره لیرنه عیشماق

سعدیون بویور دی که دیر

منعش شود عیش آن بند	که خند بیلوی سیم است
چو بیند کسی ز بهر در کام	کی کش کند ز آب شیرین
نیاساید اندر دیار تو کس	چو آسایش خلق خواهی بس
عبادت بجز خدمت خلق نیست	بشیخ و سجاد و دولتش
حرامست بر پادشاه خواب	که باشد ضعیف از قوی بارش

من که بگویم پادشاهم که من مظلومون دایم ظالمون آلام و آلام
خیانت امیش اولام بیل که ششم ایره لے زمانه الله پیغمبر لرون
ایلی بویور دی فلان پادشاه جباره دیکل که من سنی سلطان صاحب
ایتم دوم که مال جمع اید من مشغول اولان لذاته و شهواته و عیش و استراحت
اوز ووه دوزلد هسن بلکه نه تسلط ویر دوم که مظلوم لرون رد ظلم ایلمین
بند لرمیه پناه اولاسان بد رستیکه من مظلومون دایم ظالمون آلام و آلام
مظلوم کافر اولا و مندن سوانه عبادت ایلمیه

ستانه داد آنکس خدمت	که نتواند از پادشاه دادخواست
چو سلطان رعایت کند از بد	کجا ماند آسایش مردمان

پیغمبر بویور دی که سلطان ظل الله فی أرضه یا وی الیه
مظلوم من عباده (پادشاه اللهون کولکه سید ویراوند
پناه آپاری اونا هر مظلوم اولان الله بند لرنیدن لولا الله
لا کمل الناس بعضهم بعضا اگر پادشاهون خودی اولمیه
هر آینه خلق بر بر لرنی بیه تر الحاصل او کجه پادشاهون کوزینه یوخی
صبح اولاندا وزیر حضوره مشرف اولوب کوردی پادشاه غلور عرض
ندن بیل بآرام اولور سوز بویور دی یوزیر بو کجه صبح کی با تاشم حیوانان
مظلومیتنه اغلاشتم من بوسلطنت قدرتیون زکوة و شکر
قویم یام اولاد آدم بود لیسر اغر نیس حیوانان از ظلم و تعدی ایلمیه لروا سلام

مجلس دوم

چون قباله مجلسه نور بوتقانه می شدی که فرزند ان آدم دعای مالکیت ایلمیه
دید لیر نر لرا قایوخ و حیوانات بریم بند لرمیز دولا و بری طرفند حیوانات
دید لیر نر لرا آزاد و خردق بیل که حالده هیچ طرفدن حق و باطل معلوم و لمک
و پادشاه قرار ویرد که مجلس اولونسون وزیر و منهای دولت حاضر اولور
وقاضی القضاة او مجلسه ایکی طرفون دعاسین شدیوب حق اولان طرف

حکم شمر و یسویان پادشاه هرا یسون و حقه کو ملک و اعانت ایلون
 بوسبه آت قاطر انیک و قویون اوز لر یله مشورت ایلدیر که بخشیر
 بودور که کوندراق او بری حیوانلار دا خبر ویراخ و اولار یدا بواج اولان
 خبردار ایلماخ و اولار دان کو ملک و استمداد ایلماخ که بویور و بدیلار
 اکثر من صدقائه رکیب اغواق اعدائه هرکس دوستی و یقین
 چو خلاد امیرد شمنلر یون بوننه غالب اولور اولار
 و با یکثیر الف فل و ضارب فان عدو او اجداس
 یعنی چوق کل شخصی من نفر دوست یلدش لکن دشمن اگر برنده اولد
 چوق چوقدور داحی دیو بلر دوست اگر چه اوزان برایش ده کیلمه یقینه
 یقینه کنه اولماقی یز اخذور که غلافه قاج قلع حکمنده دور بونیلد که سمر
 اما چون اوزان بخیر دور کنه ده قور خار دیر بس که کسن قلع دور پسین
 کوندر و یلر حشرات ارضون نینه و بر قاصد چرند و لونده و برین برنده لره
 درنده لره و بر پلچیده دریا حیوانا تنه کوندر و یلر که بر یله اولاد ادم ارا
 بر یله منازعه و محاصره و یلر و یلر پادشاهی بو طور یله قرار ویر و یلر که
 ایلوب مرفه ایلماخ ایدی سیر لر اچونده لازمه دور که بو مقامه نرسین

بوسبه آت قاطر انیک

و مر فقت ایده سوز تا بلکه اتفاق و اتحاد سببه دشمنه غالب بلکه خوش
 بشو ته سوز مکه و عاجز و یلماخ و بوسله ده معلوم دور که اگر نر بوجلسد
 و مقهور اولاخ یقینه دور که سیر لر ده بو طایفه نون جور و تعدیاتن امانند
 اولیه جاقوز پس تجربه لو و دنیا کوشش قوجالار و زدان کوندر و یلر مقام
 و مصاحبه نر لره کو ملک ایلونلر شعر برارند بسیار
 زجای جوانان شبیر و برین برار (عربے) ربما
 یوثر الکلام الحقول اکثر حما یوثر الباری لمحقول یعنی چوق اتفاق
 اولوب که بر عقل اوز یله یلکن سوزون اثر آرتو خراق اولور ایست و یل
 قلبدان او دور که ایدی خرنک تاندا یا اوز که بر ملک لسه ده سوزی لوم
 سائیم ایلیمه مثلاً دیر یوز تومان پل لالم سته بر سوز اوز که درم یاسون
 بو ایو نده فلان قدر وجه لالم کیدوب یو انخانه یا محکم شمر عدده دسورام
 ملی بو یکلر امر معروف ایلک حضور صنده بویور و یلار رب صدق من
 فیکت خیر من صدق من یلن گفتات یعنی با اولار که
 سنون ایکه چانه وون آرسنه چان سوز خشی اخ اولور و صدق و د
 که ایکه او و جون المرون یچیدن چا ر چوق کو و لوب که بکله سوزون چا

کلمه

بر مبلغ خطیر وجه نقد در آن توخ اولوب اجمالاً هر حیوانا تون نسیری
 و پادشاهلاری بر حیوان و زطایفه سندن برین یکسین کف در و ب و تان
 دیلار که کیدون بهایم و انعامیلهدست هم فکر اولون و مقام مشاورت
 صلاح و صواب لایان سوزردیون نامو هر طرفدن نعلوب کلدیلر و قرار اید
 که سوزلری اغزو یونکول ایدوب پادشاه حضورنده دیونلکه که (اکلام
 قتل و قتل) اوکیجه که اونون سحری مجلس مافه ترتیب یریلجه قاید
 دوبار حیواناته اعلان ایلدیلر که جمع اولون مشورت ایلماق که مشورتون
 فایده سیاته و پیغمبرون بویورد و قلا رنه کوره چوخ اولار شمس

با یک یا دو تن مشاوره کن	در اموری که بر خطر بنی
کر نیک آئینه روی خود	وزر دو آئینه دست بستر

ایضا از مشورتی

کر چه عقلت هست با عقل دیگر	مشورت کن با شش بنیاری
با دو عقل از بس بلا تاوار	پای خود بر اوج کرد و نهان
این خرد ما چون مصایح انوار	بیت مصباح از یکجه فروز
مشورت ایلدیلر که اگر بنی آدم بیلدیه لر جواب بیلدیه دور هرگاه بوسوزی	

پادشاه

جوانیده فلان سوزی برون

ایلمکه سحر اولوب و عده که کون بنی آدم حضور پادشاهده حاضر حیوانات
 بر سلسله دن برسی کلدی پادشاه تختنده قرار و توب و زرا و و کلا
 ایمان دولت که سیدرون دستنده و تور و دیار و بر کمری زمین مخصوصا
 القضا ته قبولوب کلدی بعد پادشاه اوین و توب و ادا و دیه بویورد
 قولوا اما تردیدون و عیون اما تقوون دیون اوزار که اراده ایتیمو سوزی
 ایلگون هر نه دیو سوز و هر بر یوز که خاطر جوسوز اوزر و کسل ایلون سوز
 طرفوز دن دشمنون او مهنگارده بر نغز ایل ضربها ندان که لباس هریر و ابریم
 کیش و اوزی بر قوی سیکل و جوبز نقوت درشت نشان بر شخص ایا
 و در و ب بر خطیب مبلغ او جاسید که اهل مجلسون بر بلرینه اونون سوزی
 کشور و او خویوب الله حمد و ثنا و شکر ایلوب بعد اوزار ادا فاسنده و رجا
 شریفانه دلیل عنوانیه درشت اید که الحمد لله الذی خلق من الماء
 بشرا فجعلنا نساء و جنرا و خلق منه زوجه و بیت منها رجالا و
 کثیرا و اگر کم و زیتها و جملکم فی البیت و انتم و زوجه من البیت
 کما قال و لقد کرمنا بنی آدم و حملنا هم فی البحر و در قما هم من

پادشاه

پادشاه

ایلم

الطیبات و فضلنا هم علی کثیر من خلقنا هم تفضیلا یعنی
 حد و شکر بر آنست چون که یارادی آدم ابو البشر است بر اقدان و خلق آید
 او نون جفتی ویرا وزینده پر کند و آید و اولاد ان کیست و عورت پر
 چوق و عزیز و کرامی بویوردی آدم و حوا نون ذریه و اولاد نه و اولاد را چو
 و دریا لرد و شیر و یرد و یردی بیلکه که اوز کلام محب که قرآنده بویور و ب
 عزیز و دوق و اولاد آدمی و گلند یرد و دوق و لار و یرد و دوق چو لرد و دوق
 و روزی و یرد و دوق اولار پاکیزه نعمت لرمیزدن و آرتو قلو ق و یرد و دوق
 با مو انواع و امت تمام خلق ایلد و قیمر حیوانلار دان یعنی اولاری شرف و عزیز
 قرار و یرد و دوق تمام موجودات دن پس پادشاه که

با دست در جهان همچون	جانفراود دستگیر و مستم
چون خضر و الیاس مان در جهان	تا زمین کرد در لطف آسمان

خداوند بزرگری عزیز ایلوب جمله مخلوقات و بوحیوانلار بزرگ و عبد لر
 و بند لر یزد و لر اما بزه یا غی و لوب ق چو بلار

بند طاعنی و یا غی و ظلم	از وطن بگریخت از فهم شوم
پادشاه رحیم تو قمر بود و دور که مقرر بویور اولار تا اول که دو تو بزم نیم	

تا پشورالار قاضی دیدی انسانون شرافتی معلوم دور و لے سیزون چو نلار
 مانک و ارباب اولد و قوز و اولارون بند و اولمقلار نه و لیلور ند و کتور
 ها تا تو باها نکم ان گنتم صنادقین کتورون دلیل لروزی کرد و
 دیور سوز و اگر قباله و سند و زوار خچار و دون و شاه و زوار ساکتور و
 مرد حرا نه دیدی ایته القا و که اسناد و قبایع مزید طوفان نوحه غرق
 اولوب دور اما شهود غیر چو خود و مومن لرون عا و لندن قاضی بویور و بویور
 نوع بشرون شهادت مقبول و لماز و ایشید یلنمرا و ندان و تری اولار دان
 دولر و اوز نفع لر نه و انشا جا قلا ر خداوند بویور و بویور که کل لعل علی
 شکایت پس ایدی سیر کرک محکم دلیل لر کتور سوز که اوز اذ عا و زی
 و معین اید سوز سحر نکته ندارد کسی بوکار

ولیکن چو کشتی دلیس بار	دلیل قوی باید معنی
نه رکهای کردن بخت تو	او کیشی دیدی چو قلو و لیلور

سماعی و عقلی اما سماعی یعنی مشهور عالم اولان دلیل لر که ایشتمو ق و قرآن
 و یرد و بولار و دولا ر که بویور و ر و ا ل انعام خلقا لکم (هم) دور انا طولا
 الله بز نوع بشر و چون خلق ایلوب و قرآن الله بر اوز که یرد و بویور و ر و ر

و اینست
 که در این
 کتاب

و انجبال و بچم تر کبوتر و زینت خلق تا انعمان و اینست که قاطره
 و اینست که خلق انیم که منته سوز و زینت او بزرگ است و کلمه بزرگ
 قرآنده بویور و سبحان الذی یختر لنا بد او و کلمات منیرین
 بیور و لست شوا یقلی ظهور ما نعم ذکر و انعم الله ربکم یسبحون
 کور خلق انیم که دایملارینا سوار اولاسور پس ما دایلمه سوز انیمون
 سوز بچوئی آید لورتیه و انیمده وار که ناموسی دالالت ایوب
 که انما خلقت لنا بوسیوانات بریم ایچون یار انیمون
 بنده دولر و بزار اولار ارباب مالکوخ قاضی اوزد و توب سیوانا
 ایشند و زبنی آدم نه دید لور و بنجه اوز مالکیت ساقیرنه آید لردن لیل کوز
 ایدی هر جوابوز و اردیون او انما ده قاطره ایا قد دور و ب قاطره
 غرا او خودی و الله حدیثا ایدی بعد دید لیس فی شیء مما
 هذا انشی من الآیات و لانه علی ما نهم از باب و سخن
 بو آید لرد که بکشی او خودی بر ایلد زادیو خد و که دالالت ایلمه یونا
 او کمان ایدور که اولار ارباب دولر و بزار اولار انیمده نهایت بودور
 که خداوند بویات ده اوز حسانین و نعمتین نسبت انما نه بیان ایلمه

فاطر چوچ

بو سوز لری ایشید با و شاه عرض ایدی که قاطره غری بویور و انما
 کونده و پنجه ایلمه و صورتده لکر اولار دایلمه و زینت اولار انیم
 پس آیری بر دایلمه لکر که کوز لور مرد خد ایدی بریم ایچون دایلمه
 دایلمه و حکمتی بر ما لار یغردار که ناموسی بریم دید لعلری مره دالالت ایلمه
 ایشید تصدیق ایدر دیدی هی حسن صورتنا و تقویم سیکنا و انما
 قاطره وجوده و انیمده و دقه تمیزنا و بر خجان عقولنا و دایلمه
 اولار بریم صورت لرمیزدن کو کچک لقذن و قاطره منرون رسلقندن و خلق
 تابع لخلق علا و ده بولاردان که خداوند بریم خلق کرده اوز صنعتی بویور
 که قسب بارک الله حسن الحالیقین یعنی چوق بویوک و زور کور و زور
 اللهی که خلق ایلمن لردن بنشیند ایدر آیری بریده قرآنده بویور و لقد خلقنا
 الانسان فی احسن تقویم سیمینر خد بویور و بان الله خلق آدم
 علی صورته خداوند آدمی اوز صورتنده یارادوبد یعنی بکند و صورت
 او دور که بزی زیرک صاحبس یارادوب عقل بریمز کا حسن خلق ایلمه
 بویور و بجه سلی و سیکلد و لربونا که بر لرا از با سب و اولار مخلوک عبود
 پادشاه قاطره بویور که دیور سوز بویور که بو آدمیزاده دید نه بویور

دیون قاطر عرض ایلدی کنه برزاد یو خدو ربو استانون بودید یقلار نیدن کله
اولا اولارون ادا عالمینه یعنی اولارون آقا و موللا اولد یقینه و بزم اوللا
وزر خرید اولما قمره و او سوز لرده که دید ما موسسه تک تک جواب عن
ایرم اقا فقره اول که دید یلیر بر لر است قانتوخ ایکی ایا قلا یلیر اوسته
یر یروخ اما حیوانلار اوز لر ی اوسته و دورت ال ایا قلا ری ایلیر یولرد و یول
لکن بوسله لیس قاتلق دکل اولار که بر بنده اولاخ اولار قاضی دیدی ایا را
یر یماخ و دور کلا شامخ و لیس قاتلق دکل و حال آنکه پادشاهلار صقل نیدن دور
اکلاخ و ایکی قدا و لایخ قوللار و بند یلیر رسم لرند و رک بویو کلر حضور تیشند
حمیده اولوب تعظیم ایدر و بلکه تذلل باشین تپراقه قویا لار پس طایفه
بویو کلر سکلنه و صورتند خلق اولوب لایسته آقا دولار اولسایه که بنده

وزیر و سکریتسند و برانوبه ولار	بهائیم به ر و اندر هشتاد و خور
بنی آدم بر قدما سوار	قاطر عرض ایلدی آقا پادشاه دینار

قامت لر یون ر ا اولماق بوجه کوره دور که خدوند آدم و اولاد آدمی بر
عریان خلق ایلوب بون انیکه بد نلر نه توک اولاو یال اولاکه او توک اولار
ایسیدن و یو یو خدن حفظ ایلیمه و اول اولارون لباس پوشا کلرین ایا قلا

یر اقلار نیدن قرار و یرک و خوراک دیمک لرین آقا جلارون بملر نیدن ایلدی
چونکه آقا جلار اوجا دولار که چکلو بلر هوا یه او دور که آدینر اودون قانتایین
راست و اوجا یار ادوب که حسیما جلرین رفع ایدر نه بوجه که نر اوجا
اولا لار چونکه بر حیوانا تون لباسه حسیما خمر نو خدو و خوراکم لست یرون
سندن و علقیاتندن قرار و یروب او دور که نری اوزی قویلو و حسیما یار
که یکت و اچکینر اسان و حسیله و حلقو قیده اولسون خداوند چونکه حکم مطلق دور
هر بر میره بر مخلوقدن معاشخرون لیا قنه کوره شکل و صورت قرار و یر

نیت در دایره یک نقطه خلا از قلم است که من بنیسمه چون چرا می نسیم

مثلا خداوند عالم چونکه دوه نون ال یاقین اوزون ایدوب تک اوجا دور
اوسبیه بونینی ده اوزون ایلوب که لینال ششش من الارض
یعنی یرون علقیاتنه تشوب خوراک یینه بولسون و سوا یچه بولسون و دا
بر علت دوه نون بونینون اوز و یقینه بودور که باشارا بولسون بد نون هر
دیشی ایلیمه قاشیون و مثلا چون خداوند فیلی خلق ایلیمه و اونون باشی
و بویوک یار ادوب اگر بونی دا اوزون او کی بد ننه غزلن ایلر و بجه
اولورک اونا کوره اونا بر اوزون حسی طوم عطا ایلوب که هر نه ایتیمه او

عنه
نری
سین
پینه

خرطوم ایله کو تور و ب آغز نه قوتوب پیر و اما فیلون قولا قلا رین که اور و
 ایلیوب بوجسته که (لیسید قع بها الذ باب و لیس) و زون دن پشه
 لر که و آری تار دفع ایلیه و هم ده هیثه فیلون آغزی چون آچی اولار و
 کوره که اونون سبب فاع و جد له دور کرک خرطوم ایله تلک لری و
 که آغز نه کیر و ب افنا اذیت و آزار ایلیه و مثلاً چون دوشان
 لطیف و نازک دور او سببه خداوند اونا ایکی اوزون قولا ق و و
 اونا بایش عرضی اوسون (قال ربنا الذی عظم کل شیء فقهیم)
 و منده که بکل کت و بکل جاید
 اقا ایکی فقره که بوشی صورتلرینون و اوزلرینون کو چکلک و خوشکل
 و ارباب اولما قلا رینه اوزلرینون عنوان و لیل سیاه و بوسله و
 و اوزلرینون راج دور (لیسید غو هم ذلک الی الجماع و الشفا للنسج
 و بقاء النسل و النوع) بوجسته که اولارون بو کو چکلک لقی مایل و غیب
 اولاری جماع و نسلون باقیه لقمه بوجضه و اولارون بزه فتنه و
 جائز دکل که هر طایفه نون حسن صورت اوزلرینون کوره دور (کل غریب
 لدنیم سنه خون) بیکه که کور و روخ آدینر دون از گت لری حیوانون

ویشی لرینه و لو است که چو خدا بیکه و لیس و اما ابد غیبت ایلمز چو
 از گکی آدینر دون ویشی لرینه هر کر نسل ایلمز بو سسملد و که چو
 اولور که انسان اوزلرینون چرکین لر دن نفرت ساید و مثلاً زوی
 دن و هندی سسملدون و زراخ قاجور

دوره در کاند این ارض	جنس خود را همچو کاه گشت
----------------------	-------------------------

گذشته از اینها انصاف ایلیون که صورتون کو گچک لقی سیرتون و با
 خاشاکی ایله نه فضیلت و ثمره دار (ان الله یفطر الی قلوبکم لا الی
 صغورکم) یعنی الله سیرن قلبه و زه نظر ایلمز نه اشکوره و صور توزه
 نه قدر و قاستورون موزون و مقبول و لما قینه و بویور و بیکر بهاء الوجه
 خشت النور کصباح علی قبر الجوس (یعنی ظاهر و دل
 لقی باطنون خاشا و ناپاکلوقون و جود ایله او چراغ کی دور که جوس قری
 اور و شش اولو بهرینیکه صورت خوب و نکو باحصله
 یک سطله علامه بر این بوس صورت که بوشی اوزلرینون سبب
 و مباحات یور حقه قیاسه حضرت ایچون سزاوار دکل اوندان و تری که او
 کوزلق و کو گچک لقی دور و شش کوندن رتوق بقا و دو یو خود و کور و

که چندی که زل و خروش بر بفر بر آرمه بدن صور چوق بکل و بکل
 و کریمه نظر اولور ثم رد و نه انتقلات ایلین اونا شامل اولور
 کور و روح که روزگار کچو رتد و قه شکی بکلی تغییر تا پورسید که خدا دیم
 بولورور (وَمَنْ يَغْمِرْ غَمًّا فِي خَلْقٍ مَشْنُوعٍ)

اندک اندک متیان زانجا	اندک اندک خشک میکرد دل
زلف چمد شکار عقل بر	کشته خمر خشک همچون دم خر
نرس چشم خمار ی همچو جان	آخر عیش بین آب ازوی روان
قد سر و شش منحنی کشته چشم	ابر و انها کشته همچون بار دم
چون ببینندش بگویندش بد	مردده از کور خود بر کرده

اقا او چو محی فقره که بکشته افر لرینه اسباب افتخار و دلیل اقبال ذکر المیدی
 اولار زکی وزیرک اولما قلا رنیدن و وقت تمیز صاحب اولد قلا رندان بولور
 حیواناته افتخار ایدور و حیواناته بوسیدن عاری بولور بولور و اولور
 بمحض ایلور و اشتباه املایوب اولدان و ثور که بنی آمده زک که کشت
 و مذکرک جصا پیش نفر و او چنفر اولار نه سینکه ناموسی عاقل و صاحب ادراک
 اولولا مثلاً اولار داندان که زک وزیرک و صاحب شرف و شرف و شرف

سینا و شیخ رئیس قاضی ایاس و الحق بولارون زکا و تنده و خود تنده هیچ
 سوزیرک بوجد و خصوصاً قاضی ایاس که عرب و عجمه و انون دکا و کله شهور
 مناسب دور که بودا و اندان بر صحبت ایلوب کچیک یاز و بار که بر وقت
 زلزله شدید ای و کد بصره ده که چون بر مهبس بلند اولد او وقت قاضی
 ایاسون محکم سنده و چنفر عورت ایدیمی ایلکه زلزله سکون پیدی خلق ارام
 اولد و لار قاضی عورتلرون برینه اشاره ایلدی که یعنی آن کیون بکلمه
 حامله (یعنی سنه و اولور دیاق بو عورت که حامله دور و او بری عورتلرون
 برینه ده اشاره ایلدی که بودا کرک او شاق مشدیرن بر عورت اولور
 عورت وید که (هذه عذراء) یعنی بودا کرک باکره اولاجمالا ایلکه عفت
 ایلدیر کور ویدر که حدسی دور کید بوسور و شیر مار داندان بولدون بولور
 حاتین وید (عند الخوف يضع الانسان يده على عنقه و يخاف عليه
 یعنی قورخیم و خطر ایشیلر اوز ویرنده انسان الینی جاننونا یا مالینون غریز اولور
 برینه قویار و اندان قورخار ایلکه زلزله اولد او عورتل کور دوم لسن قوی
 قارنده بولدوم که او شاق دار قارنده او بریسی لسن قویدی محکم برینه بولدوم
 که او شاق مشدیر و او بریسیده لسن قویدی فرجه بولدوم که او دانا

لکمه

القصه فاطمه دیدی نبی آمده بود جز فرستاد و کما و تلمسی مثل انور در
 تا پولا را می خوانده غلبی بلکه عمومی سید فرستاد و بزرگ اولولار مثل
 قار شقا اون اوزی برابرنده یوک که تورر ملک قرقلوق کجه ده قوقل
 انکمه لزا اولار تانی و انکمه و افرات دایان باکره فطمت کجه ده ایش کوندور
 و حیوانات نهانه که قبرده غلب سید لورس چو لکرده ایش و لریله که
 بویور و قویونلار سوریلورنده به اختیار بردن او کو شما قلد رینون جتین مش
 اولاندنصور معلوم لیدوم که قبرده اولون سین سید و ب مشخس اولو
 او که لوانا هردون کوزی برار شین یرون تکینه سوای کور را و نا که حشر
 سینان هر وقت که قوشین هو ایله آپاروردی بو یوز قوشونون قبا قده
 آپاروردی چو کنه بر کوند و ایکی ایلوق یول سیر لیدی الته بویور که غده
 شهر و راهها شهر یعنی سحر دن کون ورتایه کی بر آیل و کون ورتادان
 غروبه کین بر ایلوق یول طی لیدی که بر بریده قوشونون سولار قوشونون
 قورابو بویه با خوب دیر که مثل لورید ابرار شینه یا ار شینه سوخار
 سو کو تورر لیدر لاده او و جالقد قایل و اوزون بویون ایله کجه نون قرقلقد
 یولار دادره تبه ده ایله برای یکه تاپار که آونیر و چرخ غلبه و شعل ایله یا پولا

ر

است چوق اوزاق یولان یا ق سین سید و را اما و ستند که کهنه
 یا ق صاحبی باغونه کلیموب شتین و چوق تفاق و شکر که اگر صاحبی برید و یا
 اولابر جانور یا بر دشمن کورسه کلور یا ق ایله صاحبی اویا دور جبت بویور که
 آتون وینا قشیرین فرستی و شوری سینه دور ایشک و او کوز حیوانلار
 به شولقد او کند و نه لقد معروف دولا با وجود این که اولاری بر یولار
 که کورمش اولالار تا بونر چمنان بر باش اوردان اوز طویله سنه قاید و
 دیولای ازماز بر خلاف نهان چو خلارین کورورسن که بر یول او ن فیه کید و
 و دیوار لره و قاپولره بر بر نشان قویوب کنه ازور آقا قویون حقیقت کون
 با خاندان لور که ته نقد زکاوت و فرست و تند و نسلق بوجوانه کرمت بویور
 و اوز قدر تندن بر نونه جویونند اکو ستر و ب مشلا چوق اولوب که بر بویور
 یا بر طویله ده یا بر کوئول ده کجه نون قرقلقد آله قش باش قویون و چو
 وقت صبح تمام هوا ایشقانماش چوبان کلور نه لری یوب چولا یا ندر
 قالولار طویله ده حشام اولاند که سوری قاید و بر بالافورا نه سنه سین
 ایشوب مانه کید و بدون انکه قوزی آزانه نه سندن میری بر قویونا
 اما انسان اوج و دور است سو دیندن صور ایدانه نه سی ایل و زکیه فرق قاید

ر

۴۶
ای پادشاه اصف و بیرون که بنان ایله حیواناتون ذکات و فرستی و تنید
اولما خلائی نیسی آرتوخدور (فللم لقیحرون علینا بحودة الخوا) و
التمیز پس سببه بزه فتحاراید و لر حواسلیر یون زیر کلقتنه و آنا خلائیون
نار کلقتنه اتحاد و رد و محی فخره که نبی آدم عقل لیرینه فخراید و لر اگر عقل
فخر الیر و لیر بر داکه اولار دون اوز ایشیری و کس ایلید و قلمی و کل بلکته
العاقل بما هو من فعلیه و کتسابه من لصنایح حکمیه و لغو علم
یعنی عاقل فخر الیر و ناکه اوز زحمت ایله کسب ایتد و قازاند و قی زادا
حکمتی صنعتی دن یا علوم حقّه نوز اذهب پسندیده دن المیش اولانه نیکه
واوز که بخش المیش بر زاولا و ناکه اوز ایلیمه اوندان اویر که بو فخر ایلید و لیر
زاد لارون جمله خداوندون کریمت و حرمتی دولر و دوبار و کمر و النما و

بر شیشی و دوبر بیلکه دیو بلبریع
و ما لمان و الحسن و الحسن و الحسن

لَا تَدْعُوْنَا اَنْ نَرْدَ النُّوْصِيحَ

یعنی وکل مال اولاد مکر امانت و لا بد دور که بر کون امانتی همانست
ایده سن پادشاه و قاضی و مجلسد حاضر اولانلار اموقا طروق
تصدیق و اوزینه تحسین ایدوب دیدیلر که ایته المغسله صدق و

بِاتِّحَاقِ نَظْمَتِ یعنی ایقاع هر نه که دیدن دو غری دیدن و حقیقه دانستن
پادشاه اوز دوقدی بنی ادمره بیور دی بوکونکه باشا را بولمدوز اوز دعا
و مطلقه بوزه بر دیل و بر بان محکم کتوره سوز و اوز حقیقتوزی ثابت ایلمیه سوز
نبر بر آیری مجلس ده ترتیب و دیوب اوز و قیتمیزی سیزون بوم رفحه ذر صحر
اید روح بوکون چشم اولدی وقاضی سیزون تقریر اتوزی یازوب
خته اولدی اگر دلایل و بر این محکم و متقن وار و رسا حاضر ایلمیون صباح
ایچون بوکونکه بر فتح ایلمیه بولمدوز وَالسَّلَامُ وَالْاَکْرَامُ

(اوچوئے مجلس)

(اولی پوئے مجلس)
 چون ایکیج کون مرافعه ختم اولمده فی مجلس پوزولوب هر طبقه از محل مسکنه مرا
 ایتدی لر و کجه نون طلعتی عالمی دوتدی حیوانات بر صحرای سع لفضایه
 مشغول مشورت و مصلحت اولدی لار و ما مولقجه قاطرچه عشق اولسون یا شالون
 دیوب تحسین الیدیلر و آفرین لر دیدیلر دوه دیدی ایشا ته صباکی
 آدمینر اولر ایله گفتگو و جواب سوال منله دور هر دلیل که کتور لر میده
 که چوق بخشی و جهیله جواب ویرم و مغلوب اولیام و لے برسند و حق
 و قور خرام که بو کجه آدمینر اولر خبات قاضیه رشوه و تعارف ابارالار و

اولا في بيان

مستورین

بمیلین یا غلبه لر او د باطن ده اولار اگوت اولار بچاره لر مظلوم
اولاق چونکه مثل مشهور دور دیه لکه خلقون دیشی ترشی ایلد قاشوب
اولار مکر قاضیون دیشلری که شیرینی ایلد کند اولار فرضا بش که قند لعل
اونامیشه لایه اولون مدعی سینه و طرفه ولادی حق اولار اوری می

کرده قاضی بدل رشوت	کره شارسه ظالم از مظلوم
--------------------	-------------------------

او دور که دیو بد لر مصل القاضی خیر من الف شایه قاضیون
میل من نخر شایه دن بخشد و رس کرک خداوند عالمه یلواروب
که بزی آیدله مغلوب لمیون خلاصه صباح اولاند کنه شایه
دوراه و امرا و قاضی و همیز لر مدعی و مدعی علیه لر محاسن پادشاه دیو
عدالت حقیقی دور حاضر اولد یلار شاه هر ایلدی که هر ایکی طرف بر برین
مقابلنده بطور مساواة کثوب مرافعه ایسولر بیلد که پیغمبر مقرر یلواروب
و مدعی علیه مرافعه و متشند و کرک برابر اولور اولار و کیمید قاضیون نظرند
اولار و هر کز بر برینه تفوق لری اولیه مشاکر مدعی شاه اولاد مدعی علیه
و سائل کیم قاضی کرک یکمینه بر کوزده کوره و حق اولان طرفه کوکوت
ایلیه بواشاده دو یاقه دوروب اول پادشاه دعا و ثنایوب

دو یاقه دوروب
دعا و ثنایوب

دو یاقه دوروب

ای پادشاه بنی آدمون بر حی و تفوق بر حیواناته زایه دوروب
اولار و نخر افقی تانسه زاده دور دیو لری شایه و شایه لری
بر نخر یونان ایلدن که اوری کیمید وادی کوان یاقه دوروب
او خودی بعد دید (ایها الملک لکنا خصال شستی و مناقب اخی
تدل علی اتنا از باب و هم عبید لکنا) ای پادشاه بزم ایچون
چوق چوق حضرت لر و اوز که منقبت لر وار که دلالت ایلر یونان
ایچون و اولار بر لر هسند هر پادشاه سور و سکا اولارند و بران
دید ی کور و سور بر لر و کوزل و دیر پیغمبری و لید عیش لیلر و پاکیزه
لر پیغمبری جو بر جو طعام و شراب دن که حقیقتا اولار و سیاه دن
کمر اتد نعا علاوه بر آن بر لر طعامینمیشلرون اوری ایچی دورا اما
ایچون قابو قلا ری و کتسه مکر بر لر بو عدانون اوزین سیروق اما اولار
سامانین و کپکین و بر لر زنک بر نک طعام لر که کتوروب اوزنیمیشلرون
و صنعتکار لقمه ایلد پشوروب سیروق مثلاً چور کدن و کو که دن و چور
بر یانلاردان و شیرینلردن و ایچمه لوردن و قسم قسم سوددن
زادلاردان مثلاً سود و باغ و کره و پیغمبر و قور و دال ماسا، الله بولید

ای پادشاه
بنی آدمون

مهر ضرر

مخصوصه در حیوانات بولاردان محروم دولرد اولارون غذای درشت
 و غلیظ و برک و یاغیز و داوسیر و قوری زادلار دورا نذاول
 علی قلته حرمتیم و عدم الا لتفات شایسته (بولارون جلای
 دسلد اولارون حرمت لرینون ازلقنه و شایسته لرینه لر التفات
 پس اوقسم یک یک آفاق علامت لریدی و بولارون موضع لرینی
 بنده لقن شایسته دور

مثنوی

نعمت خات خوش بردور	شد محترم که چه حق باشد سخن
از خر عیاد ریغم نیستند	لیک در خلقت خرا که گنید

شعر

که باشد سکی تا که خوش نهند
 نهر کاتا استخوش دهند
 کل هذه دلیل علی انا اذ بان هم خد منا وعبدنا
 بولار کما بویریم ارباب لقمه و اولارون بزه خدمه و بنده و متعلق
 دلیل دور بویریم کما ده دوه دوزلوب و اسکوره و اسکوره بویریم
 بویریم اوزادوب دید اچکیم دوز بویریم سنیرنی ادمون طعام و
 هر نقدر دینه سن عزیز و لذت دور و بر حیوانات اولارون استحقاق

کاه
 پشیمان

یو خدور اما سحاره لر غافل و سحر سوز اوزوزدن و یک سحر سوز
 و لیکن یکم بکل لذت فزون من اعقوب است باطن بکل غشای من
 مرض المختلفة سیرین چون هر بر لذت و هر جور غذا بلردن بقدر
 لوق و مستی لوق و بر لر مغز و ان محروم و لوق و غذا بلردن مستی
 مرضه و اولدورن و اولدور و حرقه قزور اولارون سیرده تا پلور اکر دور
 نقه دایم چون قن استیر اما بر نیچین عرض اعلیوم که سیر
 و ساکت ایلمه همیشه قولنج برسام سرسام ندیان خسته
 یرقان نوبه سل خفقان خدام برص کوفت
 سکتة فقرص شقاق و سیر ایلیج زمانه فجاءه
 باش اغریسی کوز غریسی بکله هر ترکیه میله که سوز سوز اوزوز
 و اولدور و کتبل اولور سوز کرک نقدر غذا بلر که سوز و اولدور
 رفع اولامشلا قان آلدور سوز حمت ایلدور سوز مسهل سوز سوز
 و کریمه و متعفن و اولدور سوز کینه کینه اما سوز اما له و حقیقه ایلمه سوز
 و میل اور دور سوز بولاردان چتین رخ سود و قوزمه لر لردن که چون
 استهنا و رغبتوز وار کرک پر پیر اید سوز و نقدر حکیم و جراح و نبیر

و کلدن

و کلدن

و کمال در منت لرحکه سوز چو خلو بود لار و غنیمت
 بخش اید سوز او دهمسلموم دکل که تجرد و بخش اول سوز پاک حشر
 دنیا دن تشریف پارسوز و صندور که بزرگ بود بلارون و غنیمت
 و ر حقوق بود مرصندن علا و که اوزوزی بنجید و سوز بر پاره ناخوش
 گرفت را و لور سوز که خلق سیزدن نفرت ایدر و دیکنگر اور که سیزدن
 بلکه غالباً اولار داسریت ایلر لاپ انگیر ایدر و مرصندن سینه
 که کورس متصل و سکور مستغن اخلاط اغزند ان تو کور طرافند که او طری
 ملاحظه یلیوب آخ و ثقت اغزند ان چا دور لیلکه اتور دیوار لری قطع
 که کوزل آق دیوار لری کشف اولور کوزی سا تاشان سچاره نون او که لری اغزند
 قی دو تار لولا الو قاته و لم کابره و قله کیمت تعرف من المولی
 من لعبدی اگر بشیر طوق حیا سیرت اولیه هر آینه بولور که قایم دور
 ناسیدور حکیم یونانی دیدی سیر طایفه حیواناته هر ضمه قبل اولوب
 نه یال قوز بزرگ دوه دیدی بی بزرگدون اولار که سیزدن لوزده که قار اولار ناخوش
 بلکه فوراً اولر اوزان او تور که یک گنج الله و ناویرد و شورون حشر
 اولما زمریض اولار و سچاره آرا دده دکل که کید چولون علفیاتدن دواشی

حکیم دینک
 دوه جوب

یه تا بخش اولار که اوز لریلرین تصرفانده حیواناتدن لری قسما و کونا
 چوق از ناخوش اولار بیلکه او بری حیوانات که اوز لریلرینده مختار و
 ایچکلری احتیاج قدر بنجه دور و حاجت قنده ده بزرگ و جوبیه لری
 بعد سترحت ایدر و یالار و چوق حرکت مجبور ایلر ایستی کوزدن ارق
 سوبو خدان حمر از ایدر و بر مکا نده که اولارون هر جوبیه موقوف است
 یوخدر مسکن ایلر لری بوجتله چوق از ناخوش اولار و همینکه ناخوش اولر یال
 چون حکیم الله اولر لریه بولند روب در دیرینی ده دوا لری ده فوراً کیده
 تا پالار آیا پیشک کور قمس که سابعی اولاند این جور علفیاتون چندین
 قیاق تا یوب چخیز ایلر حکیم اوزور لضاف ایلون بولغتمره و لدر که
 ایلدور آیا اولارون اوز حشر لریه که متحل اولار سوز دگر من جفر الا تمار و انا
 الارض مشلا حشره چار تاق قوی قازماق لری شخم و شیار تاق شخم
 اوق نقدردیوم بر تخته نقد مشقت و ار تهم چ سوار حفظ و صرا
 بیج جمع ایلر دوک اوچله آقا حقیر مباشر کویله
 وارست اون ایلر خیم ایلر شور مدچی منی چک او دوان
 غصه سی بار نه وار بر تکه یوب کیف چیکم به به حال غصه

ایک

ایچمه لیلک وار که کرک اوزاق شهر لردن کله اولار ون نه خمتی ونه درجه ده مستعمل
 وار بجه بویار فکلی اولار ایچون بو قدر مختلر دور حیا ره فکلی اولار ایچون
 قاز ناکد اگرک نه مختلر چکه یازوخ چاره جنس لار زکوة یغار اوز که
 رحلو در حینر آد ملره نوکر اولار یان شهید و کوتک میر تا اینکه برنگه چورک ال
 کتورر یه نه بخشی بو یوزار حافظ رحمة الله علیه

چو حافظ در وقت لوش و از دنیا دکن	که یچومت دونان بصدن در دنیا
----------------------------------	-----------------------------

اما برسیو لار غذا لر غیر اوزاد لار داندور که یردن کو که رور کو کون یاغشند
 تر و تازه و یا شیل تره لردن و کوزل شکوفه لردن و سنبل لردن و کاجان لردن
 و رنگارنگ گل لردن دور هر فصله رحمتن و شقیقنیر و روق که نه خیار
 انکه و چیمه و سوار متقه و ارنه پشورق بولورق انکه لیلک لغد و خیار
 و نروخ بطافا سحر یرنردن دوروخ در حالتیکه آج اولار روق انکه
 منر لیریزه قاید روق در حالتیکه قانیردوش اولار اودور که دهنره ملقه
 انبار اودر متقه محتاج اولار روق و اوغر و قورخوسی حکم روق اوزر اشیا
 و لانه لره ده که نه قاپوسی و نه حصار و دیوار و ارکمال ستر حقیله یا تاروخ

انکس از دوز برسد که متا دارد	عاقلان جمع نکرند و ریشا
------------------------------	-------------------------

فهنه علاقات الاحوال کرام پس بودید یقینا ریم ازاد و کرم
 آقا و مولی شخص لردن علامت لردن دور بولار دان کچندن صورت
 شخص عاقل و دانشمند و حکیم ایچون چوق حیف دور و بلکه چوق عیب دور
 مجاسده و بویو کله حضورنده فخریه ایلیمه میوب ایچمه اوندان اوتورکیه
 من کان همته بطنه قیمته کما یخرج من بطنه یعنی هر کس کس همتی
 قارینی دوله و رتق اولار همیشه فکری قارنی یاننده اولار قیمتی اودور که

قارندان خارج اولار

چو انسان نداند بخر خورد و خوا	که مشر فضیلت بود بر دوان
-------------------------------	--------------------------

فعلت الاضواء بالضحاک پس اهل مجلس سلسری کما قیل
 نامی ایچمه دوه یه آسیرین دیدلر دوه دیدی حضرت بر سوزوم قالدی
 بعضی کتله لره یا ملتفت کل یا اینکه بوله بوله اوز که لرو جود بیه فعله و عمل کلنی
 مخصوص بولوب اولر نکلر که اولارین آپا رومب اولار میکس ایچمه قهار لره
 و تهرینه ایلدی اوز لردن بولور حال انکه انعتما لریم دوتنردن دور لردن
 اولمیاخ یاغ کمره سود یوقورد قیماق قورد و غیر غیر
 ال کتور و لره و کرا و کوزیچا ره اولیمه بو غذا آریا ایچمه نخود

دین

و غیره ناردان اولار چون حاصل اولور و نکمی کرتخار حوز و دویم کسره
 یچک ایل اول حیوانات کرک خرا میله لرایا ناسه نهان باشا و ریشکجه و
 او کوزجه میله یچه بوسور لریکه دوه حکیم یونانیه دیدی نامو تصدیق ایلدیلر و
 اوردن شقلار زندان نام و پشیمان اولوب اوقات چوق تلخ اولوب شل شکیله
 جگر نه بر زهر آلودا و خ اور دیلار مشلره دیو بلرکه دُب قول نقد
 صول دوباره دن دوه اوزین دو توب حکیم دید حکیم علاوه برین
 که بومیله یچکه لری عرض ایلدوم بویور کور اخ آیا بو طعا لری و لذت خورشیدی ردا
 تحصیل ایدوب سفره لری و یوز سوز خود به بضاف لصاحب کمال
 که میسر کرد اینها از خلال اگر بضاف کوزی ایلد با تاجان کور
 که متیلرون کوز لریون بایشیدر و دول عورتلرون او کلر نیون قانز دور کای
 عجننت بریق حیره اوقیمها یعنی کویا که مید و خمار روزیا اغنیون اغنیون
 دور یا قوسد یقی ایلد حمیرا و نوب و او کبا بلر و خورشید و قزل آلا بالقلاری
 میر سوز عفت و یتلار دولر او دور که عارفلردن برسی دیرش که اگر بر
 و بر قرص چرک حلالدن تا پا بولیدوم هرینه او بر تکه ایلد که ریزه ریزه ایلد
 جمیع نا خوشلار علاج ایدردوم مگر پیغمبر بویور میوب که در حلال الحاحیا

نصیب

و در عرامها عقاب یعنی نمکدرون جلالت حیات و در مهند عبا
 عقاب و ار مکر خداوند اوز قرآنده بویور میوب که و لئس لن یومئذ
 عن النعیم یعنی بوقیامت کونده سول اولونا حقوز نمکدرون خلاصه
 ایدی که پیغمبر صلی الله علیه و آله خداوند در کاهنه عرض ایلد که اولی الاشیا
 کما هی یعنی هر بر زادی خداوند او جوریلد که حقیقی و واقعی سید در منته کستر
 ایلد کور دیکه بر قلم حلال نام دنیا ده الی کتور و طر و تا پولماز او جهه فضا عت ایلد
 فقط قوت لایمونه که میوب یا قه دورا بولسون که اللهم عبادت املیون با وجود
 بر لردن و کو کلرون خزینه لری اونون چکنده ایدی و آچار لاری اونون لیسند
 ایدی کنه اوچون اوچیکه اوزی قارننه داشن با غلار دی آج و سونور قالد
 امیر المؤمنین علیه السلام دن پیغمبر و جالیتین سور و شیدیلار بورد که انا هم و هم
 اولسون بر نضره که اونون طعامنون او نینی الیوب و ایر سید و یکین خجارتکار
 و یسج کور و لیدی که اوچون بر بر نیون داسجه قارن بو غذا چور کندن و ناید
 دول و توح اولیکه امیر المؤمنین علیه السلامون اوز نیون وضع یاقه دالو میله
 راوی ویر وقت ناما رایدی دخل اولدوم امیر المؤمنین خد مستنه خضر فخر
 بیوردی یا قهر مننه ناما رها ایلد کور دوم متبر بردا و ارجوق کتور و بون

کما فی حدیث

نصیب

خنده

خداوند قوی بر او داد و از جنتون آغز نه مهر دروشت حضرت ^{مهر} ^{درون}
 کو تو رب ایچنه کین چار داند کور دوم بر قرص آریا کوه سید ^{اویور}
 ایله اویور سندرورد کاهای بکلفنه کوره دیرنی اوته سندروردی ^{سالور}
 سرکه ایچنه ایله نوردی و اونون خوشی و کورد میل اوردی راوی ^{حالات} ^{یرایلیک}
 کور دوم دیدم ان هذا هو النخل تخم على خبز الشجر ^{سکینه}
 نهایت بخلد در که آریا کوه سنون و او از جنتون آغز نه مهر دروشت ^{حضرت}
 کولدی و بویوردی بوندان غیری اتمال ویرمه سن حق سنده طرفه و امانت ^{نیل}
 خبردار دکلن (ان لا اثمنا بخلا و لکنی لا احب ان یغل لطنی ^ع ^{اویور}
 سبیله) یعنی من بوانبانون آغزین بخالت سینه مهر ایلمور ^{سکینه} ^{دو}
 دو قمرام و سونورم که منم قارینه دخال و لا براد مکرانیکه من بولم اونون ^{اقتون} ^{الکله}
 یولین پس بوچورک یلنوع چشمه سنون سونیدان جیمرد لوب و اند ^{مهر} ^{مهر}
 ایله مدینه ده جاکر ایشتم دخی منطه طروق بونا کتم باهری دوه ^{الحد} ^{دیگه}
 حکیم بومطالب بدن معنوم اولان بودور که آرتوق باق و بونتمره و ^{اوتقون} ^{دندله} ^{پایه}
 بیج بر فضیله یوزدور اگر بخشه اوسیدی بو بزرگوار که تمام موجوداتون ^{اوتقون} ^{اوتقون}
 و لا مودان غلرقیه لریولار سیردیلر و یچر دیلر میرالمومنین بر ایلمون ^{دندله} ^{ظرفه}

نسخه

بر قربان بایر منون کور سنت شریقه کوره قربان انور کاهای ^{سکینه} ^{سکینه}
 اویندا چوق بر مختصر و جیلده و اویله دیکه همیشه نصیحت لرنده بویوردی ^{کلا} ^{مختلوا}
 بطونکم قبود الحیوانات یعنی قاریندار و حیواناتن قبری قرار ^{مهر} ^{مهر}
 بوجته چو خلا و ایه که اشکی مطلقا اوز لرجه سرم ایلمور و سیر ^{مختلوا} ^{مختلوا}
 بویرایه نون ترجمه سی ایله بوسور لری حشم ایدورم او شخصیکه ^{سکینه} ^{سکینه}
 قارین قوله ددره نه اللرنیه دوشه حلال حرام بولمیر ^{سکینه} ^{سکینه}

چون سک درنده کوشیفت	کاین شر صاحت باهر دجال
---------------------	------------------------

او نوع شخصلرون لاپ سیکت ق غلامری قیامت کونده ددر ^{سکینه} ^{سکینه}
 دیور (اذ هبتم طیبایکم فی حیوةکم الدنیا و استمتعتم بها فالیوم ^{سکینه} ^{سکینه}
 عذاب الهون) سیرا پار سوز پاک و تیر زار دلا رور دنیا دیر ^{سکینه} ^{سکینه}
 ولدت پار و سوز دخی بونکون آله نعمت لرن خط و نصیبوز یوزدور ^{سکینه} ^{سکینه}
 خوارلق عذاب ایله خبر الله جاقوز ایله دوه بومقالایه حره ^{سکینه} ^{سکینه}
 محابس نامولوقیه اونا تعریف لردیدیلر پادشاه بویوردی ^{سکینه} ^{سکینه}
 خشم اولدی بومرفعه بریانا چاقمادی و له چوق خط ایلمور ^{سکینه} ^{سکینه}
 کفشک لرندن کرس اوز نمر لره رحمت ایلمون صباح کوراق ^{سکینه} ^{سکینه}

اولار یا حیواناتیله حاضرین دور دیلار تعلیم و کونوش ایدوب قرض اولد

(محاسب چهارم)

دور دوجی کون اولاندا کنه برسم سابق سلسله اجنه نون حاکم و حکیم لری و قاضی و عامل لری حاضر اولوب مجلس استمه و پیرسته اولد و حیواناتون ریس لری و بویو کلری جمع اولوب ستمیش نفر اولاد آد مون کا ملری و عامل لری ستمیش سلطان شرف اولدی لار و پادشاه وزیر ی اید خلوتخانه خاصه دن خوب بارگاه شریف کتور دیلر و الناس علی طبقا تمهم هر کس اوز رنده و اولدی لار پادشاه آدینز اولدیه یوردیلار بو نجه کونده هر سیل و برهان که مالکیتوز و حیواناتون به نظرینه دیدور ناموس سنون جو ابلرین شیدور اگر ایدی دلیل ساطع و برهان قاطع وارور و برهان کتورون و اوانجه بر نورانی و صاحبش و سیل کیشی که چوق فاعز و متمم پاتار کیشی مغرب زین ایلدی دوروب و ادب یین او پوب عرض ایلدی ای پادشاه بریم بود غایره حد و انداز و سیر سیل لر فر وار جمده سنون که لای و آخرت دلیل که عموم اولدیه تصدیق ایلیم بودور که نه همیشه حیواناته کفیل اولوب و قیام

بجای
نفس

زمانه و ان بریم سیمیش که حیواناته قوللار و سنده کیمی آتش و ریش و هرگاه ناهوش اوللار معالجه و ندا و لایه مشوخ و اولار همیشه دشمنلر شردن خوف و ترست ایشوخ و اولار فوت و غلوفه میا ایشوخ بولار بریم مالکیتوز و اولار و ن بنده لقنه دلیل دور قاضی حیواناته و دو توب دیدر اگر جواب شایسته وارور دور دیون او شاد ده آت و ایا که بر شیمه خوب عرض ایلدی ایها القاضی اگر بر از لفتات اطمینان بولرسوز که بیع و شکر و دلیل مالکیت اولمار (تِلْكَ الْآيَاتُ فَلَا يَنْفَعُ بَيْنَ النَّاسِ مَا يَلْفُظُوا لَا يُعْطَاهَا إِلَّا لَعَالِمُونَ) اوندان اوتری بو کون برادر لار لسنده اولار صباح اوز که سنون و بو کون کورور سن بر طایفه غالب دور

صبح او بر طایفه (هر کسی بخوروز نوبت است)

هر دور و زبانه از ارشاده بر در دیگری زند خرج فلک نقاره

فَيَوْمًا عَلَيْنَا وَيَوْمًا لَنَا | فَيَوْمًا نَسَاءً وَيَوْمًا نَشَرُ

ایا قرانه و خود مسوز که خدیتعالی بو یورور *الم غلبت الروم یعنی*

مغلوب اولار ملت روم بعد فور ابو فرمایشون داسجه بو یورور هم

مَنْ بَعْدَ غَلِبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ یعنی ملت روم مغلوب معهور اولد

بجای

صور غالب اولولار پس افلاکون عرکتری و اوله دزلارون برینه
 مقتضای او دور که که بهندی غالب و مستند مغلوب اولار و کا
 سندی غالب همسندی مغلوب و کا عرب غالب و کا عجم و بوفقره ده
 و کل ملکه اتفاقیه دور و الهون استد و قیلکه که یحیی من لشیاء و
 من لشیاء یعنی عزیزا یلیر هر کی استر و لیس ایلیر هر کی که استر
 یکیز اید تاج و تخت و کلاه یکیز اید شاک و شاک سیه
 نه با آن به مهر و نایابین تو دانا تری ایچدا جهان
 نقد عزیز و کرمی شخصتری کور و ب و شمشوخ و کور و روق که خفیت و ناپاک
 و شقی اولم ایلد و سیر کر قمار دوله
 نه هر کجا ز بزرگان و زبیا پی بدست بهر بخر و کرم قمار است
 ز نام ملک بهر منفه بدست انقلابات جهان اغیز بسیار
 شمشوخ
 بین ملک نوبتی شادی کن ای تو بسته نوبتی کن
 چون نوبت میداید این دوزخ چه شد بر باد و خربلست
 اما اولارون بزدل کفالت و محافضت اشکری نه شفقت و مهربان اولم

و کلمش بلکه او محبت لر نه من جو کر لیس غرضی وار و اور مسفقیر نه کور و لر
 محبت و مهربانلق اید و بلر و اگر بزدلن محافضت استمید ملر و لر نه نقد و لر
 وار و اولار شش و نذان و تری که بزدلار اغیز و کلیر بر شمشوخ و بزرگ و لر
 دن و لر نه بخشی طاهر و لذت و خوشتر و فاخر لیس تر تیب و لر
 خیر ان ر کسی در عروسی بخواند جز آن دم که همسر بمطبخ نماند
 اگر بزا و لیاخ ایچا قلا نه سودا ر د ان تحسین اید لر و یا قلا زینه است
 و یو قور و تا پا بولر لر مثلاً اگر چاره قوی نه قور تدان حفظ اید و بلر قوی
 محبت و کلمش بلکه او لر نه منفعت و باب تعیش ملاحظه اید و بلر که قوی و لر
 هر بزا داند ان مستغف اولار
 شمشوخ
 مشیندم کو سفندی بزرگی راکر و از دمان و چک گرگی
 چو شب شد کار و بر حلقش لب روان کو سفند از وی لبید
 که از چشمال کر کم در بود چو دیدیم عاقبت کر کم تو بود
 تر کلر ایچده بر مثل دیر که فدای کون فلان ایشی دعو و اکل ز می و
 واقعا اگر بزا و لیا اولاد ادمون غم زنده کا ملو قلمی کلیت یا پوز و لر و لر
 نه بر نشین یا لیا کر که دوزخ و سخی است و سورا و رت و لر نه خیمه و چادر و لر

دز کون

ونه کوندن چارنج و باشاق قاید اولور نه سودا مشتمل قانده تونج
ایده بوله تر پس فالولار برهنه ولوت و عریان چوق بر پس حالت برهنه
فیکون الحیوة الموت خیرا اللهم من الحیوة یعنی اولوم خشیق برهنه
اولار اولار یچون دیر لیدن شعر

نذر مرد خردمند بران کرده	که سر انجام زبان بخشد و خیران
--------------------------	-------------------------------

پس او محبت لر و منتقد که بر لره اید و بلر حقیقتنه با خاند اولر لرنه اید و بلر
امیر المؤمنین علیه السلام بویور و بلر که من مد عت سر بیده بر که حان
خشیق لوق ایلیم ششم اوندان و تور که برهنه و هر که ششم اوزیمه قاید و بلر
که اتر قراند بویور و ب (ان استقم استقم لا یفیکم و ان استقم) ^{صفری}
یعنی اگر خشیق ایلور اوزر که اوز نفوز و ایلور سوز و هر که ایلور سوز
اوز و نه قاید چاق دور هر چه کنی بخود کنی کر همه شک و بد
عرب دیر که (کل ما ترزع تحصد) یعنی هر نه که اگر سن اوزی بر سن
ای پادشاه بنی آدم که اوز لرین بزه مالک بولور نندن بولور که او
وقتنده سایر جانور لر یله برابر و یکسان دولر و نامو لجه تیراق اولار جا
و تیراق اولاند ادا تیراق لاریون بر بر لرینه فضیلتی بویخ دور و بر بر لریندن تیر

منجلا

دیر یلوب تا نیاز لار شعر
از کور یا دشا و کد خشت
باسن بگو کدای کد مست و مست کد
اتنه بویور در (منها خلصا کم و فیها انقذکم و منها یخرجکم تارة اخری)
یعنی تیراقدان یار ایشتم یزی و تیراقد قایتار جقم سیری و تیراقدان چاق دور
و خارج اید و حکم سیری ایلر و فقه جاد و همه اکر دور یار لرون و هر ایلر
با نور لری و جمیع طیور بر و فقه جوم و مسکه کتوره لر و اوسان بر کوز یوز
آچان ساعت ناموسین تلفت و محو و مانو و اید و لر نه کرک بونون تیراقدان
ایلیوب اوز لرینه مغرور اولوب تله جانور لر نه مالک و لوق ایلر اید و لر
و اوز لرین مالک رقاب حیوانات بولور

ایله گسی بود که نزدیک عاقبت	لا ف زنگر و سید زرد محقق
-----------------------------	--------------------------

پادشاه بویور و بی بار که اتر نذ کوز ایل خطابات ایلدن و نه فضیلت کلام
هر جا اوسون سنون ستاد و اوند انصوار اوز و دوز و ب انشی کره بویور
که کتورون کور اخ اگر آیری ایلور و ایلر همان مرد خوار می عرض ایلدی کتا
مناف خصال اخری تدل علی انار باب و ششم کتا عید پادشاه
بویور و دیکور اخ مذور ایشیخ قال و خدا یتمه صورتنا کشت شوره ها

بویور و دوز

و اخلاصا كانا فان الربا يشد والربو بية بالوحدة اشبه ولعبودية
 بالكثره اشبه) يعنى بريم بر صورتده اولها قيمز اولارون چو خلوص
 او متعارف و شكلرينون مختلف واقع اولقى بر بوسيل واضحدر اولان اولرى
 رياست و بويوكلوق و ملك اولقى و حد تيله مناسب و رانامو ديت و بنده
 كمر تيله شبا هتي وار پادشا حضا ر مجلسه بو يوردى كه (ما ذا تقولون فيما
 قال) نه ديور سوز بوشيون بو ديد يقينه (فاطر قت الجملة ساع)
 او جماعت بر ساعتى باشا ريك شاقه سالد يار و ساكت اولد يار يان
 اولدى كه قضى لقضاة انسى لرون نالكتنه تصديق عليه و حكمت قضيت
 ديه و يار ديره او بسكاهه جانور لرون ايچدن تولكى ديكلوب قوروق
 علم ايليوب ديد (سخن وان كان بصور ناكثر مجتله ففوقنا
 و هو لاء الانس وان كان صورهم واحدة ففوقهم مجتله كثره) يعنى
 بير طائيفه حيوانات اكر چه صور تيرى مختلف شكل لرون دور و چوق چوريله
 انا نفل لير بر صورتده دور و متحد و متفق و ليكن بوانسى و آمير لرون
 بر چند صور تا بر شكلده دولر اما معناده نفسلرى مختلف و تقسيم شكله
 و حال انكه لازمده بايدى كه مطلب بر عكس اوليدى مثلاً بوانس

جواب

زاده لير ايچنده كورون نقدر ندميله وار
 مجوس صابئين آفتاب است قمر است انجم است
 شهر است گوسا كه است حالا بولار دياق اولور كه مختلف شكلده
 يالقوز بر ملت اسلامه ديكاهه ماسوسى بر پيغمبر اخر الزمانون هتي دولر اما
 ندميله رختييار ايد و بولر بعضى سنه بعضى شيعه اولو بولار و راضى
 خارجى اولو بولار بر تك شيعه ده پنجه فرقه اولو بولار بعضى سنه كسانه
 اولوب بعضيلر زيدى سمعيل فتنى واقفى مجتهد
 مشبهه مذاهب بعضى ايشا عشرى دولر از قضا ماموسيد اير
 بغير ايد لرون بر بر ليريه ضرب ششم و طعن و لعن ايد لرون (كلنا اختلف
 امة لعنت اخنا ليكر بعضهم بعضا) بلكه بر بر ليرين متل و غارت ايد
 اهل و عيال لرون اسير ايد لرون پيغمبر خدا صلى الله عليه و آله ندميله رختييار
 و چو خلوقدن خبر و يروب بو يور و بولار كه (ستفرق امتى على ثلاثه
 سبعين فرقه بعدى) يعنى منم مقيم مندن صور ايشا اوج فرقه اوله
 بر فرقه سى اولار دان ناجى و رشتكار دور و لير ديقا لاملارى ملك و اوت
 اهلى دولر ايتها الملك بوانس املارون صور تيرينون بر بر ليقى و معنائرين

مجلس

شوق

اختلاف و نه پهلر نیون قرا قید و رولر کس دلقه بز حیوانات بز نوع خلایق
 عاری و بری یوخ بز پیر ند بهمز وار و اسلام اچیز و نه یهودی وار و
 و نه جوش و انصار القصر بولبلده اولاد آدم حقیقه چوخ و خوار و
 و سرکننده و نخل اولدیلا و وقت قرار اولدی صبح برده بربری
 ارسته اولونا تا ایستون ختمه باولا بوسببه حاضرین مجلس دور دیلا و اجازه
 ایلیوب عرض اولدیلا ————— کیجه اولد

کیجه اولان ایشی آدمون عقل و دنیا دیدلری جمعیت ایله عالم براتنه یغنی
 یونانلر نون نونلر جمع اولوب دیریلر ایلا قیلرک آیا بولبلده بزیم
 بو پادشاه بر وجود و در که خلی رجم و عدالت کستر و طرفدار حق و ظلم
 کس ابد ابونون دستکابنده طرف سا خلا باق و رشوه و تعارف قبول
 خرجه کتمر که اقل شکش و تعارفیده بشمیری متباقدان پادشاه

ایله به لایه چاره باشد	ایر ششم و طبع است
------------------------	-------------------

وزیر و قاضی و ده غلام و اولر نیون خوش خلق و خوش فطرت و قاری و پادشاه
 قورخسندن بر دنیا تعارف و رشوه نه کرنین و نه شکار الا بولبلده لایل و برا
 و در شقیله و ایدریمی او قاضی شویته توره بولبلده شوخ و میله که رولر یوزمچ

ایشات ایلیه بولبلده چوخ بولبله کون که آرتوق خوار و خفیف اولد و
 دوح اولاد جان بزه کولور دیر معلوم و کل که بزیم بشمیر و
 ار متجر اولاجاق آیا چار بولبلده در نفر عاقل و زیرک و نشان کون
 عقلون برکتسندن بر مقصود و میره قشوب لا اقل اجنه یا نند اسیر
 و نخل اولیاخ او اشنا ده حکیم بندی که رای دیو براد میدی و حق
 و فرزانه ایدیدی ایشا صبح و ایشاق نوبی غیله و در حیواناتون
 اولما قلا رنه کوریموز نه دلیل دیوب پادشاه و وزیر و قاضی و مفتی و
 مالکیت و اولارون عبودیت و رقیست لرون حکم و فتوایسن بجه الام و
 استمداد و کولمق ایسترم سینر موزر آه و ده و فارخ اولون کیدولن
 جمع یاتون ————— نه مصاحبت مجلس آراستند نشسته و گفتند

اتا و بری طرفدن حیوانات ده بر جمعی آراستیه ایلیوب بز نوع حیواناتون
 عاقلر نیدن و تجر کالر نیدن ایلیوب بر بریلر مشورت مشول اولدیلا و
 چوخ تعریف ایلدیلر و هر طرفدن براد و براد و یا شاسون یا شاسون
 بلند اولدی که ای تو ککی بو کون بر ایله مجلسه بزیم باشمیری و جالتدون
 خوار زخمی که یوخوسند کوریدی که بلیه مغلوب اولحق قطعاً کسکه کوریدی

اولسون سنه دوغری یوب پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله (الناس معا
 کما دین الذین و الفضة)

که رسول آنرا چه گفته است	سر الناس معا دین داد
و آنکه در خاش بود کمتر ز خرج	در یک کان کنج باندازه رج

اگر بر آیری مجلس بوسه آدم بگویند کمی خوار و خفیف اولار کیده بر آید
 داخلی برده مجلس مرفعه حاضر اولار خداوند بریم منظره بریم
 و پرده غیب دن بر نفرتورسون که نبی حیا، ایون او هتکا
 دوشان قولا قلا رین قرلوب دیک جاعت صبا که مجلس مرفعه
 آدم جواب یر ما نم عهده مه قیون امید که خشنه نجا ایله اولار ساکتیم
 و خداوند دن توقع ایدورم که حکمتدن بر چشمه منم ولیمه جایی که وید قیوم
 پادشاهون وزیر و فانیون و سایر حصارون اور کمر نیه کشته و سیریلده
 جوابا ریم تصدیق و یرد حکم و قوا صادر اولنه که بستره سوده و نافع

قطره دل ایکی کو هفتاد	کان بگرد و نهاد در بانداد
این سخن پایان ندارد گوش	گوش سوی قصه خورشید
رو تو رو به ماری خورشید	مکر شیر اندازی خورشید

مر و شش چون مرد و یک دست خود	در بزرگی مرد و یک کس نه نبرد
که رجا هر سبکری که بی شکل	در بزرگی هست صد چندان که لعل
هم بظاهر دست و پا چشم	هست صد چندان که نقش چشم تو

ایکله صباح اولدی مجلس استه و پیرسته اعضای مجلس با مو حاضر و هر
 اوز یرلرند برقرار اولدیلا و مدعی و مدعی علیه هر یک طرف بر برابر
 برابر و مقابل اولور دیلار پادشاه وزیر و یوردی کجایش کون انبرد
 و حیواناتون مرفعه لری ختم اولیدی که بزی ملکتون سیر ایلرند قون
 بریم و قتلر میوزون مونسه بر مخصوص شغل و ارمیت و ملکتون مصالحندن
 کرک اتحاد عقیتون و فرا ملتون اولندن خبردار اولماق که مباد ابر بر سر
 ظلم و تعدی ایلیه لر نمم اشتغالیم حتمه منظره مون له مننه حاتمیه منی غافل
 این اللهه کو توره و خداوند مندن تقاضا

ستانده داد گس خد	که نتواند از پادشاه داد خد
هر چند که عیش و عشرت مشغول کلم و بوسه ده نقد مخلوقات	که حمت اوله حق
مثلا یقین حیواناته طرف اوله حق و خدا منم بوسیده یقیمه حکیم ایله کبر و کبر	
انقریز عیون اظفار بنی آدمون جور و ستمدن آسوده اولوب سیرلوق بخیرین ایشدن	

قوتار جبار با اولاد مر طرف اوله جلت اوله اولاد و جوت و ضایع اوله
 منم حکم و احقاق حق ایما قندان اوز ملک لرینه که اولاد اطا و یاغی اولوبلار
 برایک صورت من اتیه یا سندا ناجور و ثوابه شمس اوله حکم لیکن هر قدر بفرمود
 انجامه پیشه برافد و قاعرض ایلدی بی سیده دور اما منم ایشیم هر بر ایدن
 اوندان اوتوری که اوز قولاقلمه اشته دم که حباب بر اومنین علیه السلام
 قاضیه بو یورد که رایشیرج اکت جلت مجلت لاجلیر فی الاهی
 اذ و صی اوشقی (یعنی ایشیرج سن بریده اوتورسان یعنی حکم شمره که
 اوردا یاغیبر و صی سیمه یا سخی که بدیعت آخرت و شقی اولاس منم
 اوتور و بشتو ویرکت بودرجه ده شکل دور خداوند عالم منه کوکب ایلون
 حکم ویرن زاندا ایش منه مشبه اولسون یعنی حکم طرف ناحقه حق بولون
 اودقده هاله طرفندن اهام اولسون که ناحق حکم دیمه جاری و ساری ایلون
 خلاصه (فقط الملک الی حیاة الانبی و قال سمعتم ما جری بالامس من
 التوینج و التقریض فقل عندکم شیئ اشر غیر ما ذکرتم) پادشاه فرزند
 ادمه بویوردی اشته و زدن جوابلر و زی و اوایر اولر و توینج و تکرکه
 ایلدی بریده بر اومنین ایلاد و زاکر جوابشا و ذوالخ و کاد و زور بولون

و مر فیه ذری ختم ایلون که بریم داخی ایری ایشیرج و اولاد ایشیرج
 اولاد پس رای هندی عرض ایلدی بی بریم اوز که مناقب و فیما و ایدر
 دلیل لریم وار بویوردی دیون ایشیدخ رای ایاقه دور و ب قنین است
 ایلدی که نامو کورسون و شین ایشتون ابتدا بر خطبه ملین و فصیح اوجوب
 و دیدی (الحمد لله الذی خلق الاشیاء من العدم و خص من یشیم
 بنی آدم و شرفهم بخلعة الایمان من بین سایر المخلوقین كما قال الله
 کر منابنی آدم الی اخر) شکر و حمد بر خداوند پاک بچند ور که تمام در
 و موجوداته یو خدان وار ایلوب و امتیاز و اختصاص دیوب اولارون
 اوم و اولاد آدمی و خلعت ایمان اولارون گینه کینه بوسیده اولر کلام
 متعدد ویرلرده انسانون شرف اولد یقین ذکر بویروب بعد ایتا
 العادل حضار مجلس وزیر و قاضی سایرین نامو بولوب و ایشیرج
 حیوانات که بریم اربابلق و مالک اولما قرون عده و سیدلرین بر بودر
 الله تبارک و تعالی سلسله سلطینی و خلیفه لری و وزیر لری و فیلم
 صاحب لری و شمشیر صاحب لری و تمام پادشاهلارون خادملری و نوکر لری و
 انصار لری و قوشون لشکرینی بر سلسله آدمی ن قرار دیوب و در

یست

وار کمر ایچیم بندی کوروب دشتیم سن وادو یوب بولمه سن که بزجوانا
 هر طبقه سنون ریس و سر کرده سی وار که اولارون سیاستلری نظم و ترتیب
 لری سیرلر و نیکدن خشیتر قدر و بلکه اولارون رفعت و شرفلری نسبت
 آرتو قراقدر سیرلرون پادشاهلار و زاور عیقلرندن خراج الولا لر زورده
 یو خدو سیرلرون سلطانلار و زاور اولاد لر دن توقع خدمت و شیم داشت
 منفعت ایلر لر بی پادشاه هر طبقه و هر صنفدن اولسون کرک نسبت
 رؤف و مهربان اولار چو نکه ظالمت دور اتنه که پادشاهلارون پادشاهی دور
 کولکه سی اولان کمنه ده اونون طریقه سید بول کیده

من بکر دم حلق تا سودی کنم | بلکه تا بر سبک ان جودی کنم

اقا ایچیم باجکلن نظم و نظامه طایفه سنه و قوشلار دوزنالار قطا قوشلار
 بال آریسنون جاعتنون نظاملرینه پادشاهلار نه و سر کرده لر نه و فرشتلار نه
 قابو چیلارینا که واقعا باخان حیرت کتورور اقا دیدون براد میلر ده صنعتکار و
 بوزیر و مخصوص کل که بر لزه اولیه و سیزون یچون بو فضیلت اول بلکه مسئله
 حیوانات و شان شراکتلری وار بر بر لیه و ممکن اولار و یاق که حیواناتون صنعتکار
 سیرلر و نیکدن استاد راقدر و لار مثلاً اول نظر ایلر حشرات الارض چنده

بال آریسنه که اونا خداوند قادر و مدافع اولر لطیفه یکه بویور و صنعتکار
 که اذن ان فقلن محروم دولر اولر بو دور که اولر هندی رفر لریون نازک
 و قیق اشیر نه و اقلید سی یون چنین مسئله لرینه بدون اینکه بمقام اولر
 اور که ده عالم و دانا بویور و ب که کور و رسن شش کوشه ایو و مقرر سن و
 یا نند اقا بر دور که ناموسینون بویوک و کچکله برابر و کوشه لری بر بر لیه
 بی فرق و بی تفاوت که نه اقا جا و تحته یه محتاج دور و نه بر کار و بیخ و شغل
 لازمی اولور (بعضها فوق بعض کائنات غر ف من فوقها غر ف) نصیله
 اگر باخالا استامبلرون و معمار لرون حیرت و حسرت کوز لری اولار انکار ان
 حیران اولور ایچیم ده او دور که اونا حلو اگر لق صنعتی اتنه اور که و ب که و چون
 کید و بکزر اقا جلار دان و کل لرون و معطره عطر دن ششم لری جمع اید
 کتورور اشیر عیقلد بال درست ایلر که یاق و قابل اولار اونا که اتنه اولر لغز
 ایدر و بویور ار که (و فی نه شفاء للناس) یعنی اوبال دا عموم ناس یچون
 وار دور — (مشغولی) — خانه ناساز ویرا خلوی

حق بر او یغیرم ایچیم	ایمن رموزی را که داند کل
می ماند صد هزار استاد	داد که دوز غاری که کلر دن استنه

کشتوب اولایه دیوب توکل ال یافته بندایدوب کتور بر موم قایر رابا
 بر بید صنعتا ز پادار داحی نظر دقتیده برستوکه رقر لا نقوش تماشایکه
 استا دگور سه شنج بنایق ایله داحی باج تور اتان اونا زک ال ایله
 نجه کور توخوجی تو ایله و نازک رشته لرو جامه لرو توخو که اسبابا جولا بقون
 هیچ براده احتیاجی بوخو دونه مغزل استرو نه مکون و نه مقبول و نه
 اگر بولارون بر اولما سانیون جولا لرو بر تل ساپ توخو به بولر لر عاجز
 قالولار داحی بولار دان حیرت آر تورانی کرم سلیه تماشایکه الکیه
 قارنه تو خالیدی و دودیه اغز نیون لعابندن اوز دور و برینه و طرافنه باز
 حیاطه لر چکر همچین با اوسته رشته لرو اوزا دور بر حجره و اطاق بریند
 بر ایو درست ایله که (لیکون حرزا لهما من انحر و لهر و الیراج و الا
 یغی او ایو ادون ایچون ناپهکاه اولاد و امان ایوی اولاتا ایستیدن و سو بوخو
 و یلیدن و قاریاغندن باخلیه و وضعه کار لقا و نابر تعلیم ایلین اولیب
 اتانندان انا سندن بعد اتصالا کورور سن که اغز نیون لعابندن رشته
 توخو که اورشته لرون نه کوزل پارچه له وجوده کلور (مثنوی)

آنچه حق بوخت کرم سلیه	فیل که میدند نسان سلیه
-----------------------	------------------------

اقا

اتها اولی که دیدون بیلرون یچورده سماع لر و خطیب لر و سخنور لر و
 وار اقا جان من بیلرون یچمیزده سیر لرون کمال راقه وار فسوس کسیر لرون
 و لکریه ششما و کلسوز و منطق لطیف بولور سوز اگر چپ آنچه حشرات الارضون
 بسیج اتین و هوام الارض یعنی ایمان و عقرب و تیل و اژدها و نون کبیر اتین و
 بهایمون تقدیسات تهلیل اتین و قوربانیه لرون مناجاتین و بلبل لرون
 موعظه جاتین و چوگر که لرون خطبه لرین و خرو س لرون اذانلارینی بولیدور
 فخر ایله دوز و اقا اولی که دیدون بیلرون طلوع ایلیوب سلسله علم ادا
 دوز دور اما بحکیم نمدی بو یور کور اخ علیکه دیور سن انسی علم مقصود و مدبر
 علم نحو و صرف و منطق و اصولی دیور سن بولکلن که بولار علوم رستیه و لکه که
 اوز که دن کسب و تسلیم ایده سن استاد و معلم سیر ال کلمه اوز که لرون اوشلین
 و کسب و اخذ اولونان علمده ده خندان خیر اولماز (مثنوی)

بالتی تعلیم که آموزی	اندر آن هرگز نیای بوی
میت خالی اندران کینه	ز اعراض نقض و دور و
علم تعلیم بود حل کتب	علم الهامی بود کشف

مینمیر اگر صلی الله علیه و آله ایکی علمی تعریف ایلیو بدو لکه (اعلم علما)

۳۴

علم الابدان و علم الاديان (یعنی علم عبادت و تدوین و ایکی قسم بری علم
 طب و تدویر و بری علم دین که تمام مخلوق بویکینه محتاج و لازم است و علم
 البته بولمات و بولمات قدان بخشید و

مباشش طبیب عیسوی	آمانه طبیب آدمی
مباشش فقیه طاعت آموز	لاکن نه فقیه حلیت اندو

پس معلوم بود که علم و تدوین بخیر و برحق علم معرفت الله و علم تدوین دور
 بولاید و یاق اولار که حیوانات بخشی بولر شایسته بودید یقینه کفایت
 اللهون بولکل مبریفی (و ان من شیئی الا شیخ یحیی و لکن لا تقهر و لا یجبر)
 یعنی ذرات و کلیه موجودات و مخلوقات و تدویر بری که الله تسبیح تقدیر
 ایمیله اما ای انسان علم برادر اولاد و تدوین تسبیح آلمان سوزین و دیگر نه شناسا
 و کلوز پس انصاف امتش کور رس که خداوند بفرماید سینه سیر لرون و کلوز
 جمله بولمات و بولمات که بویور و (و لکن لا تقهر و لا یجبر) اما بولرون
 نیستیم ی علم بولمات و بولمات که بویور و (کل قد علم صلیوته و تسبیح) یعنی بولمات
 بولر الله لازمه تسبیح ایلایه که صورت و بولر سیر لرون قبا و اولوخ و بولرون
 (بل شیء الذین یعلمون و الذین لا یعلمون) پس بولر لکن فخر ایلایه فخر

۲ یعنی آلمان سوز
 اولار و تدوین

ایدور سوز تر کلر بر مثل دیر لکن که گاهان و اوسته بطور و دور و دور
 که که می معکوس باشد کارا

داخی فخر ایلدون بولما که سیر لرون بچوزده منجمل و غیب و سیر وار که (شیخ و تدوین
 بالکائنات قبل کونها) اولان زادلار اولماتشان و بولماتشان
 قبا و خبر و لرون مثل دیر فلان ایل یا فلان فلان شهر و فلان ایش اتفاق
 دوشه حق و حال آنکه بچاره اوز ایشنده که صبا حی نجه اولاق و بر ساعی و بولمات
 باشند نه قضا کله حق حیرت و دور و البته بولمات که نه اولاجاق بچاره بولرون
 یو خود و کولدن خبر و دور و نه بخشی دیر سعدی

تو بر اوج فلک چه دانی هست که ندانی که در برای کویست

مشهور دور که بر منجم بریه بریه اولد و ز با جور دی که بر طلب استخراج ایلایه
 التذاب و قوی و ایددی کورمدی ته سبی قوی و بولمات و دوشد بر لفر بولدن کچن دیدی
 قبا و لازمه و کولر ایا قون آیتین کور رس و محکم اید سس اوند انصوارا بولرون
 با خاسان حقیقت کده نه بشا هتی و از منجمون بولماتون او شخص کده
 و هوس اوزیل و اوزنی ایلایه مدی سگز یا شند او شاقنی که طفل معصوم الون
 دایله قبا قین تا بولر سوز اوز دده و ننه سندن ایشند و اولار کنیوب

یعنی آلمان سوز

دین

و ایشا بولور پچاره نه کو تور و ب آتور خارج مدرسه قیور که اوز که دل تکیه
از بسکه عجله سی وار بر او قدر صبر ایلور که لا محاله او طفل اوز و طبعی که ترک
او رکنون و او خویوب یازا پسون بعد کچپون اوز که یل تکیه سیل ایلور
و واضح سوز دور که او بالا جا و شاق ایچ و ایچ و یل اوز که اوز اوز اوز
غرق اولوب از انجا مانده و از اینجا رانده (اولا جاق اوز که دیل اوز که
او تور اوز اوز که دیل ده بورا خا قور ایضا فحون حق او ناظر فدو حال اوز که
دوقه تیر لقی اوز یرنده دورسون مثلاً بروقت میسی) بوشکله (هم) کور
بر آیری وقت بوشکله (هم) قصادن بروقت ده کور که همان
آوینه که میم دیور دیل ایدی آینه (ت) - (ت) دیور خوب ایدی پچاره
او شاق نیسون حال آنکه اوز دینده که (میسی) اوز که اوزی بر چنین اید
اوندان اوتری که بر یاقوز او میم) کورور که اکتی یدی شکله دوشور مثلاً
(م م م م م) ایلور اوز که اوز که اوز که اوز که اوز که اوز که اوز که
مانیسه برده کرک یازیلدا اونا بر بویوک اید و راجی لازم کتور فرکه نویدن
بر اوز که ایشله ایشول ایلماق متصلا ده انا یوب کتک اوز که اوز که
و کدشته از این باطنی ضرر لری که مذمب دین ضرر لری اوش اولار و ا

معلو مدور که بد بخت اوشاق اوز مذمبون اهل لرینون یا نند کوزی ایلماش
اولار اوز حرکت و سکنا تکرین و رفتار و اطوار لرین کومش و مشق ایش
برون پشور و لا خارج بر مذمب اهلون الله البته کوزا چوب اوزون روشن
کور و ب خذ اید ه جاق و ایلده ده یول کید جاق اوز مذمبون سوز لرین ایشاق
که اونا محکم اولدی پس ایشته و اوز که مذمب سوز لری اولد اوز اوز
ونه منفده لری توکید اولور داجی حتما جی ذکر ایلیمه یوخدور (خیر که عیا
چه حاجت بیان است)

ای و رای منم و هم	رحم کن یارب قصور فهم ما
-------------------	-------------------------

خلاصه خبر گوش دیدی منم لرون سوز لرینون ابد اعمت ساری یوخدور
اعتنا ایلماق که حتما بالصیب بر سوز دیکه قرانوق بره بردش آتار اوز
دو تساد بر محنتا یوخدور زیر که علم و عقل اوز یله آتار لار پس اولارون
اعتبار ایلیمه ب اینا نماز مکر جا بل لرو و حق لرو و اوشا قلا و عورت لرو و اوجی صور
و محنتا نمرود و فرعون اولار و اولار که اولد و لاری خالق ایلیمه عتقا و لری
اولار که یدی اولد و لاری و اوز که اوز که اوز که اوز که اوز که اوز که
و مسبت الاسبابه که اوز لرینون و اولارینون خالق و معرفت لری یوخدور

اینکه گرات و مرآت خداوند از قدرتین اولاد ایشان و بیرون دین
 خلافتین نبوبوبوب معتمد او دیدیم شخاص کنه اولادون سوزین و غری
 اینان لاریلیه که منجمله مرزوده دیدیم که سنون نکند بر نفع دنیا به کله خور
 که سنون پادشاه و قوهم و راجاق غرود سور و شدی و مولود و زنی خانواده
 دور و دانه دنیا به کلور بولدیر اما جواب غنی ویردی که چاره بود و هر
 که بویل دوغون و ویروان اولد و سولور بولدی دیدیم اما بولور و دیگر که لهنون
 محتوی هیچ وجهیله قاتماز و اسلام چونکه فعال دنیا بیاید دور هر
 ابراهیم ایلدی و سیدی کیک اولسون (عاشاء الله کات) بیک
 همان ایلد حضرت ابراهیم دنیا و به تشریف کتور و ویردی و خداوند حفظ
 هر برر و خطر دن و سپین کجایت موسی علیه اسلام و فرعون و تفصیل
 که ارباب تواریخ و پیرایه و بلار ما مویشیق آخر ده اولد و سبار کون
 دانه وقت دنیا به کله و قین دانه خانواده دن اولد یقین که بولدیر و کلر
 ملعون بدبخت هر برایه کت بکت مولود و کوز تجید قرار ویردی و قدر
 لر مامالار معتمدین که تمام عورتلری معاینه یلویب کور سولر اولار که حامله و
 اگر مولود لری قز اولان و بوشلا سولار اگر اولاد اولد و سولر لولای

قارند

بیکه خداوند تبارک موسی را و قدر استخفا و موطنه ان خطایلدی یعنی
 سنون کندی ناسنون مبارک قارند بیکه که سایر عورتلر ده چار اولان
 دکلدی که بولونانا حامله دور تا او دقیقه و ساعته مین که ولادت وقت میشد
 از قضا همان مامالار دن برنی مامور ایلدی و موسی انون مجتنب ایلد و ولد
 او مامانون و کزنده دیدی اگر یوزین جانیم اولان موسی بولودون و لسن
 اولان اوت دیرم موسی و قودی ده و کزندی ده مقصود بود و کزندی
 دینلر او مولودی بولدیر که کیدور و مار داد و غولونورا اما فرعون اول
 هر نه او غلان جانیه سی دنیا به قدم قویدی بدبخت دنیا و عزت ویردی و
 اما او مولود معصوم و معصود محفوظ قالد (مشوکی)

صد هزاران طفل کشید	تا بگرد حکم و تقدیر
بلکه موسی نبی ناید بر	کرد بر گردن هزاران ظلم
صد هزاران طفل سر بریده	تا کلیم الله صاحب دیده
آنهمه خون کرد و سوزانده	از برای قهر او آماده

خدا اولوم صاحب شریعتیه او دور که بو علمی تحصیل المیا قدان نبی بویور
 انجسم کاکا بن و کاکا بن کاکا فر و کاکا بن (النار) و الله

اولد

بویوروب که لا یعلم الغیب الا الله (یعنی غیبی بولم مکر خداوند
 و پیغمبر مکرّم بویوروب که (لو کنتم اعلم الغیب لا شکرت من
 الخیر) یعنی من که پیغمبرم اگر غیبی بولیدم که انسی اش منم چون منفعت
 هر آینه چو خیر بود و نفع او را و روم ایچون جلب ایلر دوم اما علم غیبی
 مکرّم الله من وه که پیغمبرم تا خداوند تعلیم ایلیمه عیب بولم (و ما تدبر
 نفسنا من ذلک کذب غدا) هیچ بر نفس بولم که صباح نیلیمه حکم و راوند
 او بری اختیار اوز الله دکل انسانون بلکه الله الله دور (العبد
 والله یقدر) او دور که میرلمو منین علیه اسلام بویورور (عرف الله
 بفتح الغزائم) یعنی اللهی تایدوم قصد لیمون و کشلما قیل (فرضا
 غرم و قصد ایلدوم که صباح فلان شی فلان جور ایلوم بروقت کوردوم
 منم او خیالیم منعکس اولدی پس یکیم هندی بوسله فخر ایلیمه بوسله دکلای
 بادی مامو دلیل لرد و جواب عرض ایلدوم اگر بوجو ایلر صدق اوزیلد دور
 مسموع دولر یا غیر مسموع بپادشاه عادل نیند ادور و وزیر و قاضی و دیگر
 یانند که تصدیق اید لریا تکذیب و برید یقودون بوجو ده دیوم بعد
 محاسن عدالتدن دستور العمل صادر اولاطر فین کمال منستیلده قبول و اطاعت

ایلیخ امتا او که دیدون پیغمبر لری تا ما بر نوع بشر دند و لرد و در دست
 کلامون دو خرید و ریوحد دریا کلا کل ال ایدی جابون ایلیان
 بی یوزا یکر می دور و من پیغمبر الله جانندن سیر نوع بشر دن چو و او پیغمبر
 خداوند اوز طبعات مخلوقاتند کتور میوب دور اگر چه بر نیچی اولاردان
 تمام ذراته حکمی نافذ و طاعتی واجب دور حیوان و انسانه پیغمبر شلر یکیم
 سنون بوسوز و نده قنار ایلک حقند و حقدن ده چهرم بسکین قبول
 شاعر (نهرا نکتبه بایکتر ز منو نجاست) اگر بر آرزو ایضا
 ایلیدون و حق دلیله دانشیدون بیل بولورم که هیچ بوفقره نه ذکر نمید
 اوز عقلوه کوره که هنروی دیور سن اوز عیبوی اظهار ایتزدون و خلعت
 عیش بوجلدن چهار دون آه آد صد

هر بخش که عیش نکند مش	هنر داند از جا بلی عیش
-----------------------	------------------------

یاد ایلدوم او پیغمبر لری که سیر نوع بشر دن طلوع ایلوب لره هرگاه اولارد
 حرمین و رسالت حقیرین انردین کمی کوز یوب و ادا ایلید و زحق تعالی
 ایدی و الا سوزه بر زاد ویر فرلر و محل قومیا زلار آو کلا ملتقت اولون بونا
 نیه سیر لره پیغمبر کوندر لنوب بز حیواناته بوخ کورون سیر نجه پیش سوز و نجه

فقره اوزی بر بویک بادور که بون شرجی و جوابی بایقوز بر محاسن
 بوفقره بر آیری مجلسه قاسون و جوابی بوجوم اولسون تا عرض الیوم قانیسا
 بوچاره پیغمبر چوق آرنی اوز حسبله دنیادون کید و بلرنا بقی سنی اولدور
 آیا بولاری اولدور نردیون کورخ اساندا ان غیرسی پیش یا انشیش
 الله سیر پیغمبر کوندر شدی سوز لرینه با حیدوز یا اولدوریدوز و اولدور
 ده افتخار ایدوز ایضا فاطمیه ناسه جور و اذیت و ظلم و محبت قالد
 که پیغمبر لرون با شنه کتور مدوز بعضی لرین تکذیب ایلدور و دیدور اما
 اَلَا بُشِّرْ مُثَلِّمًا وَا مَا اَنْزَلَ الرَّحْمٰنُ مِنْ شَيْءٍ اِنْ اَنْتُمْ اِلَّا كَاذِبُونَ (یعنی دیدور
 پیغمبر لره که - دکسوز سیر لره مکر بریم مثل بشر و الله سیری کوندر میوب و کاسیر
 مکر انیکه یالان دیور سوز) بعضی لرینی سخریه لره و استهزایله اذیت ایلدور و
 بیکه که الله پیغمبر آخر الزمانه خبر ویدور و سوزور (وَلَقَدْ اَشْهَرْنَا رُسُلًا مِنْ
 قَبْلِكَ فَتَقَالِقَ بِالْاٰتِینَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا کَانَ لَآلِهَةٍ اِلَّا وَهَّابٌ) یعنی بدستیکه
 سندن قباقچه پیغمبر لرون ناموسنه استهزایلیوب لر (بعضی پیغمبر
 دیدور که سیر ناردان اولدور الله مانیدان کلن سیرده بریم کی بر و سوز و سوز
 و اسخر سوز و سوزون بزه تفوق ایتکوز اولماز بعضی لرینی پیغمبر لرون نیفته

و الحق لکم نسبت ویدور و سوز که دیدور (اِنَّا لَنُرِکُمْ فِیْ ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ) یعنی
 بر سینه هر آینه آشکارا کمره لفته کور و روح یعنی دوز یولر سے ایتور سن اولما
 بود پیغمبریدی که خداوند قوم عاده مبعوث ایلدی اونا دادید لیر که (اِنَّا
 لَنُرِکُمْ فِیْ سَفَاہَۃٍ وَاِنَّا لَنُنْظُرُکُمْ مِنَ الْاَکَافِ) یعنی بر سنی کور و روح که
 اولموسان بر هر آینه کمان ایدور و روح سنی یا انجیلار دان اوئید که خداوند اولما
 غضب ایلدی اوند لصور اسچاره جناب صالح قوم نموده مبعوث ایلدی
 اوز انجیدندن صور آخر ده اوندان استید لیر که دیش انجیدن اولار اوده بالما
 فلان صفتده فلان زکده چار تسون الله استید و قلاز جناب صالح ایلدور
 صالح بووردی (یَا قَوْمِ عِبُدُوا اللّٰهَ مَا لَکُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَیْرُهٗ قَدْ جَاءَکُمْ بَیِّنَةٌ مِنْ رَبِّکُمْ
 اِیْقَوْمُوا لِلّٰهِ اِنْ کُنْتُمْ اُولٰٓئِکَ بِمُعْجِزٍ) یعنی ایتدور و قوزی و
 الله امر لیر کتور دوم بونا فقه الله مانتی دور سیزون انجورده (فَذَرُوْا مَا تَلَ
 فِی الْاَرْضِ) فو تون اوزی للهون پرند و میسون دولا سون (وَلَا تَتَّبِعُوا سَبِیْلَ
 فِیْ اَرْضِکُمْ عَذَابٌ اَلِیْمٌ) مبادا اوزی انجید و سوز یا پلاک ایک خیانته دوسوز
 اوقوت عذاب الیم کفر قار اولور سوز بوضیحتون مقابلته دید لیر ایمان
 که (اِنَّا بِالَّذِیْ نَنْشُرُکُمْ بِکَافِرُوْنَ) بزا و ناکه صالحون و یقیده ایمان کتوروز

دانیال و قصه سخت انصاری شمس که حضرت دانیال سودا و قنده
 سخت انصاری و یردی بر دین قویو به سال دیار و پنجه وقت اوندان ایره
 شیر سالتدی همان قویو به تدبیری او میدی که او دیشی شیر بر بدت قویو دا
 قالسون دانیال سالانگی او دسون بیلایدی اما اللهون راده سی ایل اولد
 که دانیال یردی قالسون امر بویردی او شیر که قویو به جناب دانیال سودا
 و تربیت ایسون و حیوان قویونون تر قلا رنه ایلر دس ته دوز دو دور
 دوز دوز دانیال امشید و ورد پمچینن امام محمد تقی علیه سلامی متوکل
 آج شیر لرون برابرینه کوندر که بلکه او بزرگوار ی پاره پاره ایلیر اما تقدیر
 و محبت اولدی که تدبیری منعکس اولدی کوردی او حیوانلار حضرت قونیا قلا رنه
 دو شوب و اوز لرین یردن یرده سورتوب او جنابه نهایت خضوع و خشوع ایدو
 داخی کوردی اولار دان بر حضرت آرتوق خلق ایدور و اوز دیجه بر سوز دیور
 او جناب مبارک الین باشنه چکوردی و دونوب او بری شیر لره با حو بشاره
 ایلر اولار ابرزا و تاپشور و متوکل ملعون سور و سدیابن رسول الله او شیر
 نه عرض ایلدی و شیر او بر لیره نه تاپشور دوز حضرت بویوردی او شیر
 لوب او بر لیردن شکایت ایدوردی که منی طعمه نیده کور تلموله آج قالورام

اولار تاپشور دوم که اونه ملاحظه ایسون و اونیون منمت شکر است ایمن
 داخی یحکم مهند مکر احوالات جناب یوسفی شمس که اوندان اولون
 اونه قویو به سال دیار بر دانیالچی اولد و روب و نون قان و یله حضرت یوسف
 کو سکنی الون اتیدیر و کتور دیر حضرت یعقوب خد تنه اعلیه عرض ایلدی
 ریا ابا نانا ذبنا شتی و تر کنایه یوسف غنمتا عفا فاکله الذب
 ای تاجان بر کمتشود و خ کراخ و قاپشیاخ و یوسف قویو و خ متاعرون میندا
 کلوب کوردوخ که اونه قور دیوب و بر خا تومی که اولار بو فتر ایلر همتت لندیر
 مامویر مایوس اولدوخ خصوصاً او قور که اونه دو توب یعقوب خضوع کتور
 بعد از آنکه حضرت او قور دی یولا ساک او قور و کلوب بر او جاتل او تبه چوب
 فرما د ایلدی تمام چولون قور دلاک یغشوب دیدیر مکر نه وار ویدی اولایعوب
 بزرگری بد نامم و همتت زده اتیدیر منی دو توب اغری می و چکالمی بر بر غاله نون قان
 بولاشد یردوب پار دیلار یعقوب یانه یوسف قار د اشلار نه اوز لر ی طعمه
 انا دیدیر یوسفی بو قور دیوب علامتی همان غزنیون و لهرنیون قان و دوزخون
 یعقوب علم نبوتیکه بولوردی که اصل تقصیل ند در اونا کوره منی مرض بویور
 اما بر لر قیا تمیه کمی متهم اولدوق اغلون کیداخ اوز دوزخون رفع همتت ایلای

فیه اجماع موسیٰ جماع طیب در خانه حضرت یعقوب کلدی فریاد داد
 و بتری ایلدیلر تا اوزلریندن فتح همت ایلدیلر و نامویه بولدوردیلر که
 حیوانات پیغمبر پیغمبر زاده لره ترک ادب اتیمز لره تانه قشون آتینه
 ال ورماقا بلکه هر سو قعه اگر اکریندن کلوب جان شارلق و خدمتکار
 بیلکه که عاشوراکون شیر خباب مینون امرلیه و فقه خواتون دلالت
 ایلد کلوب قشقا به پیغمبرون بالاسی حسن بن علی علیه السلامون جسد شریف
 مستحفظ اولوب و ملائنه مانع اولوردی که اوبدن دست آت دلا اندیر
 اَلَا لَقَدْ اَتَيْنَا الْقَوْمَ تَظَالِمٍ پس درست معلوم و واضح اولدی که بولور
 پیغمبر لره نوع بشر دن تشوب حیوانلار بولمزدن اولار دورد و خلاصه
 بولر ایتشه پادشاه بولور دافزین اولسون سنه آخر کوش حقیقت جبر
 و هر نه دیدون موسیٰ حق و نامواهل محاسن تصدیق لری داریکن مجلس حکیم
 دیدیق لاری ایلد دلیل کلدی اوزا و عالیمه لازم اولور که مجلس صحت اولونا
 تاسیرون بومرافعه و محاصمه و زحمتله ختم اولابونیلد بیلکه سنون بولور
 و سوزلر وندن آرتوق مخطوط اولدوق عجاته هر ایک طرف مرض سوزکید
 رحمت اولون و سلام

بشبع مجلس طوفه حکایه

بقاقد که مجلس و سؤل و جوابدن صور که پادشاه اجازه مرض لق عضای
 ویردی تمام حاضرین پادشاهی عایلیوب و تعظیم و تکریم عکس کتور و هر کس
 منزلت مرحبت ایتدیلر قاضی و وزیر و ده حاضر پادشاهن چوب افزینلر
 اوز قویدولار از هفت ایهان کیمه قاضینون قونا قلیقدی عضای مجلس
 دن ده بر پنجه نفر واریدیلار وزیر و ده تشریف کتورشدیلر ثانی صحبت
 دیدی حضرات بولنجه کونده که آمیزده لریله حیوانا تون مجادله و فحاشیه
 دیون کوروم سینه بولیک طرفون حق و ناحق اولد یقارندان و تکیه
 و نجه بولور سوز که حق مانسی طرفیه دور دیدیلر که (الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ)
 که بزه بر مطلب تکیه اولیب بولمردخ که مانسی طرف حقد و رذیلت
 یا طل وزیر دید ایتها القاضی بولکونه کی مسنده برز او انامشام ابا بولار
 بومنا زعه و مرافعه لری بر غریبه حکایتدور بونیلد بیلکه که نجه وقتدور بولار
 مشغول ایلدیلر و محکمون ایشلرندن و ملتون احوال اوضاعندن بولر
 اولمشوخ و بلکه اوز شخصی ایشلر میزه سرکشوق ورسید و تللیماقدان ایشلر

از بسکه شیرین مکالمه را میلو تر عجب ایوروخ که بر پنجه و قنده بولارون
 طول و هسته دتا با اودان او تر که من با خورام و ملاحظه ایوروم که بولارون
 مرا فده لرینده او مکالمه لر و او صحبت لر که اولونور شیر خیلو قند ان بوی
 و یرو ب ایستدن شخصه نقد رفایده لر او سوز لر دن عاید اولور که اگر اشید
 شخص بر آرزو بهوشله و دقله قولا و ویره و اولارون و انتقارینی در
 ذالقیه تا پشورا بر درجه به کی اوزینی نیخسته تا نور و حلاقی و رفتار و گفتار
 و حرکات و سکناتینی نیخسته و وزیه بولر مثلاً انظار بولر که اوزی اول بولر
 ایدی نمند دور و الله بولر که نه مقصودی وارمیش که یار او دور و اونا
 ایلیوب و اگر انی معین دین کی یول کیده نه اولور و او بولر بولر که الله بولر
 ایتمقدانه حکمت لر نشان و یرو ب نه فتمکر بونون ایچون مرحتت بولر و
 و بوجور بوجو مخلوقا قون تکست بکندن استر حیواناتدن اوسون و استر حیواناتدن
 و نباتاتدن اوسون بونانه فایده وار که خداوند اوز بونان او تری نارادو
 که او فایده بوناتیشون و ایون کونون اولد و زول بولودون و پلون وجود
 نفایده لر بونون ایچون وار دور و بولار دان علاوه اوزی انار که اوز بونون
 عالم به نیتیه نه فایده سی و نه ضرری وار و عالمده کار اوز بونان محسوسات

و مانسی زاد لار عیوب بات فی یولونور قاضی و یک بدی نیختی ملتفت اولور و سبیل
 بیلکه که منم اوزیمه راجع اولان صحبت لرده که ایکی مجلس بونان اوزی قاطر
 ایلدی نقد رفایده لر حاصل اولدی یعنی یا دیمه دوشد قضایات خصوصاً
 او خود و خلاصیم و ایشید و خلاصیم و کور دو قوم خبر لر و حدیث لر که هر اوزی صاحب
 حکم اولان یعنی مسلمانلارون ایشلرینه شریعت عنوانیده ایدی یا قاضی و قاضی
 تکلیفی مذکور بخر کرک رفتار ایلیمه و حق و باطله بجه تمیز ویره و بر ایشید که اگر حق
 اولاد نیا لرجه فایده اولانده انکرده میل ایلیمه و حق ضایع ایلیمه و حکم ناقص
 بورد و بر مثل یا دیمه کلدی یریدور که عرض ایلیم **ممثل**
 ایشتم که ایکی نفر بر قاضینون مخبرینه حاضر اولدیلار که بر ایشید هر نفر
 ایلسون لر معلوم و در که او ایکی طرفون بری حق اولاجاق بر ناحق او ناحق اولان
 و یله باشلایدی و انشا سینه یعنی محکمه شاکر و لوق رسملرینه و دیکلرینه بکاید
 ایشی اوزاند و ریمه سالدی بر کونلوق ایش تقریباً ایکی آی طول تا پدی
 حق اولان طرف جانیه کلدی بر کون او مدعی علیه دن کرلین کلدی قاضی حدیثه
 کمال عجز و انکساریله و خضوع و خشوع علیه عرض ایلدی قاضی بونون اولوم منه الله
 او تری جسم ایلیمون آفر اوز و زول بولور سوز که حق مننه طرفدی کاغذ لاری و سند لر

مشک

و البته

بکن

بویسنه اوزا دوردی و یغوردی از قضا قاضیه بونون بویاده سالما قضا
ایدی آو بری طرف ادا و آورتدان و تور قزلاری قومیشدی غزینیه نشاند
هر دم بر او جانی کوسرورد و قاضیه کورورد ایلکه حق اولان طرف برده
دانشون قاضی بردن کمال غیظه و نهایت خشک و نا تغییر ایدوب دیکه
کیشیه نه قاز بونی کبی بونی اوزا دورسن و یغورسن ساکت اولسان کورور
که بویکشی قزل کبی غزینیه سوزد یورغا قبت ال امر قاضی طرف نا حق کبی
بویچاره نون آقادی قوتوقد ایا کوس فاما سید حیران و سیر کیران مجله
القصة قاضی دید اقای وزیر چوق چیتند در دنیا بیغورسن
یکچاق عبث دکل که پیغمبر اکرم صلی الله علیه و آله بویوروب **حُبُّ الدُّنْیَا**
وَأَسْ كُلُّ ظَنٍّ دینار دوست و تاق نامو کنا هلا رون اولدی دینار
پس هر او شخص دینار سوود و دنیا ماین دوست دندی دخی حقیق حقیقه
فرق قویا بوله **حُبُّ الشَّیْءِ یُغْیِی وَ یُصِیْمُ** برزادی سوو تاق
کورینی کور و قولانی کور ایلر اوندانه حقیقی کور و نه حقیقی ایشدر جناب وزیر
پیغمبر سنده و تورا ق چوق شکل بر امر دور بون دابولماق لاند و کور
ایک نفر بوجور قاضیلر و محکم دارلر که او غری و یول کسندر دولر اما ملا و قاضی

پالتار ند اولار متهم ایدر لرت تمام بخش لاری لیکن یوزده بری سیده خیار کور
اولی قویون لبا سنده نه انیکه عمو مابیل اولار خدای نکرده اگر سیده اولسا
تمام ایشلر مختل و منشوش اولور بی (آه از انکرک که پیدا شده در دست
خلاصه قاضی دیدی بویوا طاریله ادمیراده لرون بویور فعه لرون و منازعه
منه دستیکر اولونان بودور که واقعه حق اولاد ادمیلد در و حیوانات
بنده لری و مملوک لری و لرتا چونکه اولاد ادمیشی بولار لوق برک سخت
دو تو بلا و اولار لالکر نیدن کنن جور و ستمی مضایقه لیبولر و اولارون طاعت
آرتوق ایشلر کور دور و لربو جسته حیوانات اولارون مالکیت و مول اولدی
مسکرا و بولار سیده که چوق کور مشوخ بعضی قوللار و بنده لر که (عبد تحت
دولر یعنی قول و سیاتر اما دولر اما شده لو و سخت فرمانلار لهند دولر اقا
بویوک بویوک ایشلر اولار ارجوع و هر ایدوب اولارون قوه لر نیدن فعله کلیند
دور دیش ایشدن بری ایلر مثلاً اولار که الله بند سید و لرو الله
قور خالار او چاره هر قدر آرتوق درخت چکه لرو انجیه لر الله دن و تور دور لرو
و مختل اولار دیر هر بریده اساق کرک ایشلیاق چورک بیاق دنیا کچون دور
دو تاق کچر الله بریم مستمیری سیده ایلوب

هر ان سمت که انجاشد	کم و افزون نخواهد شد
حرارة الدنيا صلاوة الاخرة	و صلاوة الدنيا حرارة الاخرة

دینا ده حرارت و رحمته متحمل اولو لار خرتون شیر نیلوقته و رحمته کورتکه
 و هیئت الله بن فرح استیله لروالتون و عده سنه و فرمایشه قطعه اولو لار که
 ر من کان یرید حرث الاخرة نزوله فی حسبه و من کان یرید حرث
 الدنيا نواتیه منها و ماله فی الاخرة من نصیب (یعنی هر کس که
 اکتین استیله نراونون کینینه یعنی بهره و نصیب آرتوروخ و هر کس که
 استیله اونا دنیان و یروخ داخی اونون ایچون آخرتده بر نصیب اوماز
 قوللارون بر قسمی بیل اولولار که عرض ایلیم ایکنجه قسمی بیل اولولار که بر
 او غور لیوب اوراق شهر لره قاجالار که مطلق لعنان اولالار اوچون قسمی بیل
 اولولار که هر یه کیده له اقالاری مولاری کوند روله تا پدور و داغ قویا لایا
 ایلکه جور بجا دیت لراید لربو جهته کثرت سفا هتکرندن تر یاک ییه لراورکن
 اولدور و له یا قویو یسالار که هم اولری قور توللار و هم قایه بر منبج

اورالار	مثنوی
چون غلام هندی و یه کینشد	ارستیزه خواجه جودرا

انکند او خوش از نام سزا	تا زیاده کرده باشد خواه
-------------------------	-------------------------

بعضی قوللار و ان وار و دلار که غیظ و غضب ایلوب اقالارین اولدور و
 بر قسم اولار و ان پلور که اقالارینون بسندن کیده له حکومت عارض
 اگر حاکم اولارون لخوا یه حرکت ایلدی هتکرین صرف اید لپچار و
 فرصت دقتده اولدور و له بیل که اولولو ایلدی اولولو که بابا شجاع الدین
 مشهور دور مضیقه بن شعبه نون غلامیدی عمر بن خطاب کلوب قاسدان کجا
 ایلدی عسمرده مضیقه نون طرفین دوتدی اولولو فرصت اختیار و ردی
 ربیع الاول آید و اولقضیلکه مشهور دور عسمری اولدور و بر قسم
 دان وار که اوز لیرینی اقالارینیدان پولیکه الا لار مثلاً قرار قویا لار که بر
 ایچنده اوز قمتیلرینی اقالارینه ویرسونلر و ارا دا و سولار و قرانده اولد
 اولارون حالیتن بیان بویور و ر و مخصوصاً اقالاری بوسله افریموب
 که بویور و ر (و الذین یشعون الکتاب عما ملکتم انما نکم و کما تبوءهم انکم
 فیهم شریک) یعنی اولار که اوز لیرین لماق است و لکینزد و لیا قول و لیرینون
 زر خرید و زور و لیرینون ایلیمون یعنی ساتون اولاری اوز لیرینه اگر او بنده
 یا کینر سلم اولالار و لکینر بر کس و صفت اولار که اوز لیرین آلوب اولالار

صور مجبور اولمیه لرا و غور لقه دوشه لریا غایت ناچار لعدن و معل حیدر
 که لقه اونا بونا ال آچار و دواخی خداوند تا پشور و ب که اولار و ن حالنی
 ایلیون یعنی اولار و ن پوتلار نیون اوستنه پول قویون که قرار داد و قتری
 قور تلسون تیراز ادا و سولار و آتو هس من ل الله الذی انا کم یعنی
 و بیرون اولار اللهون نالندن که سیره و بیرو بدور و دواخی قرار ادا و سولار
 محل مصرفی که بیان بیرو و ب اولار ایچون منمت قرار و بیرو ب کلمه باز
 وَفِي الزُّقَابِ (علما رضوان الله علیهم همسان او قوللار و کینه لره تفسیر
 جناب سلمان علیه الرحمة والرحمونه برهید و می شدی و جناب افری
 همین بوشکیله ایدی و از ادا و لکه بر ایری قسده قوللار دان که عبید
 دولر ناچار اولوب اوز ساقین الما لعلین دانا لارا قالا رینه صرف کولو
 بیلکه که کتاب تنذیب ده و کافوده و سجارا لانا و ده میرا مونین علیا
 او حیرت انخیز حکمیده نقل ایلیو بلر که بر کشته حبس ابلندن که سفر
 یولدا افر غلامنی برنا فرما لقی حبتنه که اوندان شمس ویر شد دو کدی
 تا زیان اونا و اوردی غلامون اوقا تلخ اولوب دیدی (رلم تضرعی
 مَوْلَايَ مَلِّ اَنَا مَوْلَاكَ وَاَنْتَ عَجَبٌ) نیه اور و سان منی سن که منم اقام

حاکم
 ابو اسحاق
 محمد بن
 یحییٰ بن
 یحییٰ بن
 یحییٰ بن

دکلن ملکه من سنون آقا و ام و من منم قولوم سان مختصر لیون باوسین
 دعو الری پشاجر هری و اریدی کوفیه کین ایله کوفیه شیدیر اوا که
 غلامون صاحبیه کلدی امیر علیه اسلامون خد متنه عرض ایلیه مول
 منم بر غلامیم وار که یولدا انا فرمان یعنی سبینه بر پیه تا زیان اوستم
 یا عی و طاعنی و عاصی و لب و منم باسلیری و غوری و کیوب دیور
 منم قولوم سان و من سنون آقا حضرت غلامی حضار اید و ب یورد
 بونکیتیدور (قال هو غلام لے ارسله ابی معنی ایچدی قوشب علی لید
 ماله) دیدی و منم غلامیدور انا م منم یا پیجه قوشب که من خدمت
 ایدی منم هجوم ایلیو که مالیمه صاحب اولار فاخته بذا یحلف و یحلف
 و ذاک یکتب بذا و ذاک یکتب بذا (او اندا یچوردی بوز دایور بوز
 دیوردی او کندیب ایوردی آخر الامر علیه اسلام بوردی (الظلم
 و تضاد قاف و سیکیم بزه) کیدون نر لوزه همان بوجه که کلور بر بورد
 صفایلیون و دو غر و لون و دوشلشون صباح کلون منم یا پیجه سحر اولد
 هر اکیسه و حضرتون منمتنه حضار اولوب کمنه دوشن که سوزی دیدیلر و بورد
 بنای معارضه و مجادله قوید و لار جناب بن ابی طالب علیه اسلام قنبری

بورد

بو یورو بمشیر (الثقب فی هذا الحائط ثقتین) بودیوارده ایکی سوراخ
 دل تاسن تقیبات نازدن قور تووم چون او بزرگوارون رسی وایدیکه
 بریزه بویجه قالیخا ناکیمی دعار صباح اوخوردی و سایر تعقیباته مشغول اولورد
 بو خبر فوراً انتشارتا پوسب سلقی هر بر طرفدن زدهام المیوب تاشایه بیلار
 که کورده حضرت حکم ایلمیه جاق تا اینکه حضرت مصطفی سنون جانماز نون
 دوروب بورد (لقد وردت علینا ما ورد علینا من مثل هذا قبل هذا) یعنی
 بنده واردا ولوب بقضیه که بونون مشی بوکونه کی میثمه شدی بعد حضرت
 او ایکی نفره بوردیلار دورون کور مرمر سیزده اوینکه بربروزیله دوغورلا
 دایشون حقیقته دیه سوز برینه بویوردی کسین ناشوی داخل ایله بوسورخه
 داخل ایله او بری سوراخه اوندانصور اقبیره بویوردی (ما بیک علی
 رسول الله) کتور مننه پیرون شمیرنه قبره و انفقاری حاضر ایدوب
 قبری چاقوروب ایرله قلمجی ویردی ونا بویوردی (عجل وضررب رقبه
 العبد منه) اقبیر بویکی نفردن اوکه غلام اودور ادر بونینی تعجیل ایلمیه
 اصل غلام بوسوزی ایتی بولدی که امام عالم و خیر خد متذکره و تزیو
 وحیده و پلنگ خوجه کتمیه جاق چوق عجل ایله باشین دیواردهن خجارت

اما فکنت الاحسنة (اوکه صلا اقا اوسیدی مکنت قائل اید و سبب
 باشین دیوارده ساخلامدی چون اونا مساله میدی که امام عالمه و روضه
 که غلام من و کلم معروف و مشهور مشدور که او غری مشک آغاج کونور
 اوزین تانیدار پس حضرت غلامه بویوردیلار ایاسن دکلدون که کجایی
 من اقام قول کلم عرض المیدی (و لکنه ضربنی و تعدی علی) چو کلم
 مولا و اقام منی اوردور و بر جزئی ایشن و تور انجیده و تکه کلمه
 کوردوم او بزرگوار غلامی اقامسمه سپرده ایدوب غلامه بویوردی که
 سن اوز کمالیفوی و وظیفه نوکر حلیقوی و قوللو قوس بول وادایله اقایده
 که سنده بولنه انجته و طاقتدن مافوق تکلیفات شاقایله که ایشن کلمه
 و ظلم ایتمه میثمیه (ایاک و ظلم من لا یحبه علیک نصر الله) اوز
 ظلم ایتمدن خصوصاً او شخصه که تا پارسنه بر داد خواه اولان لهندن غیری
 ظلمنه رفع ایدن و دادین آلان سندن و اوزینه کو مطلق المین الله دن سوانج
 تا یماز پیغمبر بویوردوب (ان الله عن ثلثه من منع رقبه واکل و خده
 عبده) بدستیکه الله اوج طایفه لعنت ایلر بر او شخصه که قوسین
 دتک یه و قولونه دوکه و انجیده القصة قاضی وزیره دیدی

بود و در که حیوانات بنی آدمون ساین اما لارید و لیکن اطاعتن خویش
 انظار و نیر کلکارینه کوره بنده چیلقلارینا مکر اولوب همسرتن برابرن
 متعانه کلوبلر کلون بریدیر ایدخ بوجیوانا تون استخلاصنه که نه بنی آدمون
 ضایع اولسون و هم حیوانات مسرور و شاد اولسونلار من اوز قولایله
 امیر المؤمنین علیه السلام دن اشته و م که تحمیل بن زیاده بولور دیلار (مرا
 ان یروحو فی کسب لکاربم و یدلجوا فی عابجه من یونام فوالذی وسیع
 نعمه الاضواء ما من احد اودع قلبا سرورا الا وخلق الله له من
 ذلک شر و لطفافا و انزلت به نازله جری الهی کائما فی انوار
 حتی یطرداعنه کما تطرد غریبه الابل) یعنی امر الیه اوز اهلوی که
 ایشرد و خلق کسب املیک و النجیه کیده له و تلاش ایدر او شخصون جا
 روا ایلکه که یا تمس اولو (و قال لفراره الذنوب لعطام افان
 الملهوف و التفیش عن المکر و ب) یعنی بویوک کناطرون کفراره
 مظلومون دادنه میثوب و اونا یار و پناه اولمقدور و غصه له و حبسته کینه
 حاله یشماقد و ر پس قاضی وزیره دید کل پادشاهه دید کلین بوجیوانا
 آزاد ایلسون و ندان اوتری که بوزان زیاده و خشرق بو ایدر بخودور اقل

رسول الله صلی الله علیه و آله من اعقب عبدا مسلما فمکن الله لکل عضو منه
 من البشار) یعنی پیغمبر صلی الله علیه و آله بولور دیلار هر کس بر لبه سم نه
 آزاد ایلله خداوند تبارک و تون هر بر عضوینی او بنده تون بر عضوینی
 جهنم و ندان آزاد ایلر و ذیو دیدی ایتها القاضی (حِفْظَتْ شَيْئًا
 وَ غَابَتْ عَنْكَ شَيْئًا) یعنی ایشون بر پاره سین بولور بر پاره سین
 بولور سن اولان بنی آدم ساتمازلار اوندان اوتریکه تمام حست لوقلاری
 بسته دور اولار و ن جودینه ثانی اکبر ساتالا و انیم صلا حیم اولار
 الو ب آزاد ایلماقد کل اوندان اوتر که پادشاهون خزینه سی اولاری المقه
 و فایلمز بله اگر ایتساخ حیواناته بر محبت ایلماخ کرک بنی آدم دن استیاض
 ایلماخ که (مکاتبه) قرار ی قویالار یعنی اوز لرین بنی آدم دن ایتن اولار
 معین ایدخ بر ایلون ایکی ایلون طرفنده اوجی ایشلیه لرویره لرا آزاد اولار
 بر قدر عانت ایدخ بر آزاد بنی آدم (فی الرقاب) سهندن زکوة
 و فی سبیل الله اعانه ایلله لرتا مدت مهوده ده هرت مکاتبه تمام اولار
 آزاد اولار تا اینکه موموز فارغ و اسوده و لایح القصص بولور
 و بوجینه ایدر بر وقت کور دیلر که حیوانلار و ن رسلر نیدن و بویوک انلیما

برنجی سه مجلسه دسل اولدی یار قاضی اوزین دو توب اولار دیدی اگر سیر خوا
 اقرار ایلمیه سوز اولادون مالکیتینه و سرور لقیته و اوزوزون اولار
 اولماقوزه بر بر سباب فراهم کتوروخ سیزون آزاد قوزه بریم گیسیمز
 بودور که سیر اولار ابدیه سوز جوکه اولار سیره اذیت و ازار اید و بیز اولار
 سیر لایه اولوب مملو کیشوره مسنگر اولوسوز دیدیر معاذ الله که این
 که سیزون بجانوز دور است به بلیه دکل بزا اولار ابدیه و کلوخ اوندان و تریکه
 حسیتمو ملاردان قیاق موجود مخلوق اولمشوخ ویرا ورنده اولار دن اول
 اولاد ادم مکر و حیلله ایل بره مستطاولوب ایدی مالکیت و سروریت دعا
 ایلور که بریم و اولادیمزدن شجیه سی اوز لیر چون و اولاد لیر چون باقیه قاسون
 سیر و پادشاه بره تدور که رحمت قبول ایلوب اوز عزیز و قتل و زنی نیم
 ایشیمزه صرف ایلوسوز خوب ایدی سهل و آساندور که برایکی کوند مهن
 الیه بریم سوز لیریزی ایشیده سوزا کرد و اقدیه بریم اذکاریمزدن بطلایه
 معلوم اولدی اذکار لیری زنجیر لریله و قتل لریله و قتل و کجام و سائر
 باپوشون اولاد ادمه تا پشورون وزیر دیدی من پادشاه دن استعاضا ایدم
 که برنجی مجلس دیکرده قدم رنجی بویوروب مجلس مرفعه یه تشریف ارا بویور

توب مسله ختام تا پوبک قطع کفتو اولادنی آدیده دیماخ سوز برین خیمه
 ایدر بویور کلن جمعه کونین مخصوصا بوعمل ایچون قرار دیماخ باری بوسوز
 صور مشغول اولدی یار قونا قتلن محاسبون رسوماته
 ایلکه جمعه کیمه سی اولوب تمام حیوانات بر صحرا یه چوب بنا قوید یار آه و ارق
 ایتمه و اللهه یا لوارمه

شسته تاریک چون دیر	بر یاد فکند هشیمر
ز جیدن فلک سکا کشته	ستاره در زین سکا کشته
سودی خیره چون سودی	بدامان قیامتیه دانا
غنوده در عدم صبح	بقیر انباشته دروازه
بکنج صبح فتنه افکند	کلید کجرا کم کرده
جهان چون از دما کج درج	بجز دود سیاه کج درج

ایلکه جمعه کونون سحر اولدی اولاد ادم حاضر اولدی یار حسیونا تون
 و بویور کلری پادشاه محضر نیده کمال دیله دور دیلار و پادشاه بخت سلطنته
 قرار دو توب اوز دوندردی قاضیه بویور دی چوق طول کیمه ی انسان
 مشاحسه لری بر مملکت ازلوق و سلطنت ایلیمزدن قالد و خ لته بون

بنی آدم هر نه دلیل قاطعی دار کرک کتوره لر یا انیکه بر دفعه لقمه و لبره
 و ظلم للبرین حیوانا تون باشند ان کو تورسونلر و اسلام قاضی دیدی می
 دیون کو راخ سوزورند و بر نفر شخص که اهل عراقدن ایدی و او زیده چوق تکم
 سخور و دلاور و دانشمند ایاقه دوروب دیدی ایها القاضی بزم
 اوز مدعا فرقه عقل و نقل و سیر فی وار جمله سندن بر طایفه نوع بشرون با
 شرافتین حیوانا ته بری دِل و لُط و بیاندور که بز دانشور و قیامچوانا
 بوفضیلتن معرا و مستبد و ولربله که خداوند قراند ابو یورب خلق
 الانسان عظمه البیان) یعنی الله انان یارادوب تسلیم ایدوب
 دانشماتو بی هر کسوشان و منزلتی دانشماتو معلوم اولار

زبان در دهان نخر و مند چیست	کلید در کنج صاحب هوس
چو در بسته باشد چه داند	که جوهر فروش است یا سلو

بره اور کیمزون اسرارین و سوز لرین بر بریزه و میزلی اندر و خ و هر که
 اور کیمزده قالماز امیر المؤمنین علیه اسلام بویورب (لهم و فخر و
 لسانیه) کیشی دیل الله اکر لنو بدور یعنی دانشماتون اندر عقل و
 که نه اندازده دور (شرف الانسان باللسان) بعدد شاه

دو تو ب حیوانا ته پیوردی اگر جواب کا فی و شافی بونون بوسوزنده وارور
 دیون و الا بدون ملاحظه و تأمل کرک سیری دو تو ب انسانا تسلیم
 آشقر دوروب یا شاهه دعا و شنادوب اوز خالق و رازق و
 و تایشدن صور بر خطبه او خوب اوزین گو که دو تو ب دیدی
 اجعل لی من لک سُلطاناً نصیراً خداوند حکمت چشمه لریندن
 منم دلیمه جاری بویور که بو حکیم عرفینون مخاطباته جواب بویور
 چخا بولوم آقا آشقر اوزی بر حیواندور فرزندک و جسته سی کو چک
 الخلقه و اینیه هر نقد اوز چوق آغاچ اولار بر ایلد آرتو قراق کوک و
 حیوة الحیوان صاجی دیمیری دیر که اشقر قویون بویو کلقتا و جسته ده جویور
 ایلکه اوز اولار کم بویور دوه بویو کلقتا اولار اوزینون بری چایز
 جزیره لرینده اولار ملاتی روحی اوزی تقریف ایدر

هست حیوانی که نامش شعرا	کا و ز ضرب چوب زفت و لنترا
چونکه چوبش میزنه به میوه	او ز ضرب چوب فر میوه
نفس انسان اشقری است	کو ز ضرب چوب زفت است
زین سبب بر اینیا زنج و سکت	از همه خلق جهان افزونتر است

جواب

شعر دیدی حکیم عراقی (الذی افتخرت به فهو علیکم لاکرم) بودیل
 که او با افتخار ایدورسن اوزوزون ضرور زده دور نه نفوزده اوزدان اوزیر
 اسحاق کتابرینده همین بودیله ایگرمی آفت یازوبلار که او فخر دین قورلوق
 حضرت نیل شیدور اقل غیبت ایماق (۲) سخن صنیوق (۳) شیخ
 دستنار ایماق (۴) باطل و لغو سوزلردن شاق (قال تعالی و کنا
 نخوض مع الخاضعین) (۵) بی معنی و مهمل سوزلردیماق مثلاً سفره کید
 احوالات سفری دیوللار داومزلردده کوروب وشته و قلا رین کوروش
 کید و کلندر قفل المیوب خلقه یورماق سسلدور که پنجه مدت بازارلار
 و کوچه لرده دهر یرده که ایگه نفر بر یر یغلا قویماق بیج کسی دناش و مکرر حد
 واقع اولماق که مثلاً بز که بلایه مشرق اولاندا یا خرا نه کید نه یا مکه بود
 فلانیش فلانخور اولدی (۶) مسلمانلارون سترلرین فشاء و اسکارا
 (۷) خلف و عده لوق که اودا اولیلله اولار (۸) یالان شهادت ایلمیو
 پچار خلقون ایون نجماق (۹) اوخوماق و شعر دیماق (۱۰) یالان
 اندا نجماق (۱۱) الله پیمبره یالان باغلاماق و فترا و بهتان دیماق
 کنا طلاردان دور حتی اوروبه بل ایلر (و یوم لغتیمه تری ایلدن کونا

دین فاشی

(۱) (۲)

(۳)

(۴)

(۵)

(۶)

(۷)

(۸)

(۹)

(۱۰)

(۱۱)

عنه الله و جوهم مسوده) اولار که الله پیمبره یالان دینلر کور قیامت
 کونلر اوزلری قرا اولوب شیخ مر قضا الله مقامه کت بکاس
 بو یوردر جمیع کنا طلاری بر ایوده بول که اونون کلید س شربدور و یالان
 و انشاق شراب یچکن سیر قدور (۱۲) فضول کلام یعنی چوق و شاق
 و مختصر سوزی چوق کلامیله دا ایماق (۱۳) عاقل نفیق الفضول من مالیه و
 الفضول من کلامیه (۱۴) شخص عاقل مالینون فضولین و آرتوقنی بخش ایلر اما کلام
 زیاده سین برک ساخلار دیویدور (۱۵) اذاتم لغت نقض کلام عقل
 که شخصده کمال تاپدی دانشی اکیلور (۱۶) اذاتم عقل المرء قتل کلام

(۱۲)

(۱۳)

(۱۴)

(۱۵)

(۱۶)

(۱۷)

(۱۸)

شعر

از خامی یکت که در جوش و خروش
 چون نخته شد ولذت دم فیت جوش
 (۱۳) فحش و بی نام و سب و لعن و نفیرن که دین واسطه سیده وجوده کلور
 بهتان اوزاق و فترا و نبد نجماق (۱۴) سبجانک و بهتان عظیم (۱۵)
 ایگه دینلوق اوزده بر دینل و انشاق و دالده دابر آیری دل دیماق و یو
 علامت لفتاق (۱۶) ایگه دینلوق علامت لفتاق دور و منا فخر و نده یر
 خنده بیان بو یور که (۱۷) ان لمانا فیقن فی الذکرک لافل (۱۸)

(۱۳)

(۱۴)

(۱۵)

تلق و چالوسی یعنی دنیا مری کچھ تماشائے سببہ اونی بونے تعریف ایمان
 پیغمبر خدا صلی اللہ علیہ وآلہ و آلہ و سلمت ایلوب بوضعت صاحبین (احصو
 اثراتہ و جود اللہ صین) ان بونے تعریف ایدین شخصون اور تہ پرا
 کرک سید (۱۷) شخص اوزین تعریف ایدوب بکثاق و ہر مردہ کتب
 اوز آدینہ شہنامہ او خواق اللہ بوضعت نہی بویوروب کہ (فلا تکرؤا
 انفسکم) (۱۸) بیلہ مطالبہ صحت ایمان کہ ابداد نشانی منفعے
 اولیہ مثلاً عوام شخصون مسئلہ (بدان) دن و قضا و قدر دن سوالات
 کیسی قال لا تشکوا عن شیاء ان تبدلکم تشککم (یعنی چوق اولادان
 سور و شمیون و دوسجہ ارتوق اوز نہیون کہ اگر اوز اولادارون باطنی انگار اولاد
 کور سور کہ ضرر روزہ دور (۱۹) مجادل و منازعہ زبانی ایمان و ریاضت
 ایمان مثلاً اوزین اظہار فضل ایدوب اوز کہ نہ سیکت را قخر جہ خصوصاً
 و نشان عوام کالانعام اولاد بویوک شخصون حضورندہ چالشار کہ طریقت
 غلبہ الیہ او جادان دشار و بایشین و بنین اتصالاً و یور بویوزا اگر اوزادی
 چشمش الہ میہ کرد و کردن چہ مانند بونی کہ با بونی خباکت
 مشہور دور کہ مشکہ مناقشہ بخود و دوزخیزان اگر او حالتہ ہر سینون

(۱۷)

و شامینہ و صورت و سبکینہ با جاسان یکے ہتون بر بر لیلہ بو خوشامی لفظ
 مجسم و صورت اولور (۲۰) سعی ایمان کہ قافیہ لوجع بود نشاق کہ ایشید
 دید کہ فلا کس ضیح و بیع و نشاندور پس حکیم عرفی بوافلر و ہر مرد
 انسانہ دلیدن تئور بونا جتہ دیو بلکہ (اللسان سبع صغیر الجرم و
 الجرم) یعنی دیل بر بر تخی و درندہ حیواندور بدنہ و جتہ سی کو یک
 چوق چوق بویوک کس اطار اوزدان باش و یوروشاید کہ بر نفعہ بر نیویوب
 اور کین پارہ لیہ و نقد را آدم دیرید و اور کسندن چچینہ اور دان و کیک
 (رب قول تقدیر صول) شمس

جراحات انسان لہا التیام	اولا لیتام ما جرح الانسان
-------------------------	---------------------------

یعنی خیر لہ و نیزہ لہ یا راسے ساحلار و لیتام تا پار لکن او یا کہ دلک
 ہر کز التیام تا پار و صاف اولماز غالباً اتفاق دوسر کہ انسان ہر کز
 دشار کہ شرعاً حد لازم اولار کہ کرک اور دوسون و سب اولار ہر کز
 اولوب دیندن خارج و جہندہ دجندہ و مویہ اولار (انصمت و انکس
 انفع لیتا بس و استکون انفع للظیر) یعنی سکوت داز دانشاق نشا
 نفع دیرد و بر پردہ ساکن بلکہ ساکت اولما قوشلار انا نفع اولار کور و کور

۱۱۷

قا تبا به سج نیم طالب اولماز اما کنگار دن دغلاری صحرای دولا
از قضا دیکه کرفا و لوس و لومه کیده

مشعر

صمت عادت کن که از یک میشود ز تار این تحنیک

بو بهمه اش که زمان بنی هر ایله دانشمادان و روح دوتا مشدار مکه
انه قماند خبر ویرور (مقولاتی نذر است لکن صوما فلن اکلم ایوم
یعنی من انده ایله ایداراده و روح نذر ایورم که بکون و میزده ایله ایدار انشیم
حکمت ال داوده وار دور که (تبعی للعاقل ان یكون مقبلا على شأنه مشو
من اولی الاخوانه حافظا على لسانه) یعنی عاقل شخص چون لایق بخواه و او
از به مشغول اولاد از اینون دلسجه اولور قفا و احباسون بحره دن
خاطر جمع اولیه و اوندان تو خول اولاد برده دلیله حفظ ایله او دور که دیو لکر
نشدن (هر کیم از دانشان و انجالت تبار علیهم السلامون فرماش
که بو یوروب و دانشاق اگر کو مو شدن اولا هر آنه دانشماق قزل اندر

کم في القتل من قتل لسانه | کانت تمام لقا نه لفران

یعنی قبر لره ده چوخ یا تاملار وار که دینون اولمشید یور اما اوزی بر شجاع
کسه اش که دلاوری و شاد تلو لری و نون ملاقات خوف و هر سه اور

دانه

دوا سحر دیو لکره

یموت الفقی من عثره من لسانه | و لیس یوت امر من عثره من لسانه

یعنی جوان اولومه کیدر دینون لغزشندن اما ایا قی سور و شهاقدان لغزش این
اولم (بهر این کینتند کابر در جانا رفته الانسان في خطيئته)
بله دانشاق اگر فی مثل شبیه و ازخ حکنده اولسا دانشماق و کوت دریا لک
نه کوزل فرمایش ایدر مکارومی

مشوی

عاشی بحر است گفتن بهم جو	بهر سچو ید ترا تو جو جو
ز اندر دم صد خموشی من	دست لب میندی لب
ای زبان سم آشی هم	چند از این تش در سخن
در نهان جان از تو فغان میکند	کر چه بر چه کونیاش این میکند
این زبان چون نک و نیم تشو است	انچه بکند از زبان چون تشو است

ذوالریاستینون مجنده ابو مسلمی تعریف ایلدیر اونون کفایت و کار دلقنی
بنور دیلر اونون شیلرین بری و یددی که دولت سلطنتی بنی امیه دن
بنی عباسه ذوالریاستین دید منده خیالیم بودور که دولتی بنی عباسدن
ایلیم خانوادہ علی بن ابیطالب علیه السلام و علی بن موسی الرضا و علی بن محمد

نکات

نکات

بوسور مامون الرشید چون لایق شد آدم تحریر یک ایلدی بوسلی خورشید
اوله ورد و در امام رضا علیه السلامی ده طوسه اوزی زهر و پرده
یتور بویکی فقره نون اتفاق دو شاقه باعث بهمان بر کله سورید که دو
الرشیدین تکلم ایلدی همچنین نادر شاه واقعه خان قاجار که اولومیه
مجلس به کله سوزاوستایی

عالمی را یک سخن بران	رو بهان مرده را شیرین
----------------------	-----------------------

پیغمبر بویور و ب که (مَسْلُومٌ مِّنْ سَلَامُونَ مِّنْ يَدِهِ وَبِأَنِيهِ) یعنی مسلم
او کسبیه بویور که مسلمانان را و نون اندن و دیندن منته قالا لار و اول
آیری برده دیل خصوصند بویور که نهانه جهنمه ایکی بوش زار لار آیار
بریندن مراد قریح دور و او بریندن مقصود غیر ذیل بله تمام خانه خرمن
بو کیندن نهانه کلور عبت و بیجا دکل که پیغمبر بویور (مَنْ يَكْفُلْ لِي بِأَمِينٍ
وَفَخَذِي لَكَ فِئْلَ بَابِجَةٍ) هر کیم کفالت و عدلیه منه بردینه و برده او را
که ایکی بود لاریون رسنه دور یعنی فرجه هر آینه من او نا کفالت ایدرم بیس
او امیش که صحابدن بعضی سی اغزلارینا برداشش قویوب ساخلار مثلاً در نشاند
چخا دور مثلاً بعد تصور تفکر ایدر مشکر اگر بیغایده و معنی سوزا و لور شش

بوسور لردن چون بخشی معلوم اولور که دیلون نقد رنهانه ضرری نشود
لازمه در او حفظ و هر است ایماق بویور و لار که (مَنْ يَكْفُلْ لِي بِأَمِينٍ
وَفَخَذِي لَكَ فِئْلَ بَابِجَةٍ) عرفان برسی بر شخصه تشوب
کوردی که لغویات دشور دیدیکه (تَوْضُافًا فَإِنْ بَعْضُ مَا قُلْتَ ثُمَّ مِمَّنْ
و تسماروی تازه ایلد بر سیمکه دانش قیلارون بعضی حدث دن پس
مخصوصا بر سبج بن جیشم ایگرمی ایل تام دوات و قلم یا نه قویوب دانش قیلار
یا زاردی و کجه اولاند کو تور و ب باغاردی و ویرد (قَرْنُ كِتَابِكَ كَقَرْنِ
الْيَوْمِ عَلَيْكَ حَسْبًا) یعنی او کلن یاز مثلاً لاری که سنه سنه
حساب چکن و داخلی یریش که خلق اوج قشمد و لار (سَالِمٌ وَ آتَا غَانِمٌ
شاجب) سالم او شخصه و که ساکت اولا و غانم او دور که خیره مسکرم اولا
و شاجب مالک او شخصه و که تکلم ایلدی او سوز لره که ابد خیر و نفع اولار و او
ایدی اربع باخ اوز یاز و یقلا رودا کور بوا و قشمن نسی ندان سن

بهایم جوشند کو باشر	پر کنده کوی از بهایم تر
بنطق آدمی بهتر است از دوا	دوا ب از توبه کر کنوی صواب

اشقر دیدی ای حکیم عرق بو ناموافات و صدات نهانه که میثور و یلدن

بوسور

اما چون است و قتل و ناسلام و دوزخ و مخصوصا بمرده وار که هر کون صبح و
 دین تمام عضا دن سوز که کفست بخت یعنی کج و دوزی بجه سحر ایلد و در
 کیچ و دوز و ایدی کونور و زنجیر دور ناموسی دیکر که بخت سلامت سحر ایلد
 و سلامت شام ایلد و قیوش طبع که اگر سن نبوی و زحایمه قویا س
 بو اشنا ده پادشاه قاضی بولور که بولارون هر کیسینون سوز لرین ای
 ایدی بولارون آرا سندن حکم نه لازم دور اجه اولونسون عرض ایلدی هر ایه
 اوز مطلبدر نیه شایه کتور دیکر و لکن بوسند ده بیج برینون دلیل لرین بر
 ترجیح و یراق اولماز اوندان اوتریکه چوق یرده دانشماق مطلوب دور چوق
 هر وار که دانشماق مرغوب دور هر بری اوز یرنده کرک اوللا سعل
 دو خیر تیره عقل است دم فرو بستن بوقت گفتن گفتن بوقت چامو
 میر لمین علیه السلام بولور (رَبِّ کَلِمَةٍ تَخْرِجُهَا الْحَکِّمُ فَمَا تَهْوَى
 شَرِّهَا) یعنی چوق سوز وار که حکیم شخص لابد اداش روق خایه که اگر
 بر فایده فوت اولایا بر ضرری عاید اولا و بر اوز که یرده ده بولور که احو
 الا حق التکونت) حق و نادان کسه نون جوابه سکوت دور و داجی یرده
 که بر حکیم و دانا شخص دانشور اورد اگر که در که اوز که لکوت اختیار اید لر

بخت

میکه که خداوند بولور (وَاِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَمِعْ لَهُ) یعنی
 او یرده که قرآن او خونور تانا قولا ق و یردن و بالکلیه ساکت اولون مشغولی
 پیش دانا شد خموشی نفع بهر این آید خطاب (نَصْتُوا)
 و یرده که دانشمده شخصون نادانلوق و جمل بولونه حق التکونت اورد سکوت
 صمت یرا قدر سعل اومی رازبان فضیله کند
 جو به مغرر اسبکسار اچوق یرلر وار که لکلم و دانشماق اوز
 مطلوب مرغوب دور مثل بوی که بر نفره بریا لان نیست یره لر بار فقر
 و تهمت دید لر ایشیده و ساکت اولوب اوزیندن رفع تهمت ایلدین دور
 بو نینه ثابت اولایمیکه زلیخا جناب یوسفی متهم ایلدی و یوسفون حضورنده
 اری عزیز مصره شکایه ایدوب بولور که (مَا جَزَاءُ مَنْ ارَادَ بِاَهْلِكَ سُوءًا)
 ندور خراسی اوسون که سنون عیالوه پس اراده ایلدی بو موقعه جناب یوسف
 اسکات و صمتی بیز بولیب دیدی (لَنْ يَمْلِكُنَا شَيْءٌ) یعنی بیکه
 سندن توقع تمتع ایلور دی نه من بوسوزون مشغول بویا شریفه یون مضبوط
 دور که الله بولور (وَاِذَا قَالَ اٰیُّهَا عِيسٰى بْنِ مَرْيَمَ اَنْتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ
 اتخذون ذواتی الهمین من دون الله) یعنی خداوند بولور دی ای عیسی

بخت

بسم الله الرحمن الرحیم

تقریر فی کل

ایا سن خلقه دیس که منی و منم نه می سیرا کی الله دو تون اور و نه لکن
 غیر ۱ (قال سبحانک یا کون لے ان اقول مالیس لے بحق ان کنت
 قد علمتہ تعلم ما فی نفسی ولا اعلم ما فی نفسک انک انت علام الغیوب
 یعنی عرض امید یی خدا که پاکیزه و پاک سن منم نه سوار و کل بر سوز و شوق
 که منم لیا قتی بوخده و حقیقتم و کل اگر دشمن سن بولور سن و سن منم نه سوار
 ضعیف و علیم سن و لے من سنده اولانا دانا و عالم و کل بدرستیکه سن غیبی و سن
 لری بولن - و شاق برده او برده مطلوب و مرغوب اولار که قولات
 رغب و یامل اولایتماقا اگر کلامه طول و برسیه ده بر الیه صورته کنه فخر
 بیکه که خداوند حضرت میادون سوز و شوق که (ما تلک بینک یا موسی
 قال ہی عصای اتوکاذ علیها و اهلش بها ع غنمی و لے فیها نار است
 یعنی منم نه دور الوند که یا موسی عرض امید که بر منیم عصا مدور کیه ایدرم
 و بوزان قویونلاریمه غاجدان تپراق تو کرم و بونیه منیم ایری شایلم و
 همچنین و شاق بر برده مطلوب و در که کوره سن سکوتن بر مسلمان ضرر
 متشور بوسوزه چوق مشالردار بیکه که دیوبلر

اگر بینه که باغیا دچا است	اگر خاموش بنشینے کنه است
---------------------------	--------------------------

سید سجاد علیه السلام دن سول امید که سکوت بخشد و یا تکلم بولور و یا
 هر یکسینده ده آفت دار اگر آفتن سالم اولار البته تکلم بخشد و
 جهته کوره که سکوتن و خاموشلقون شرافتی ده و انشا قیده بولور و خدا
 تبارک و تعالی بر لری تکلم تیا قیده مبعوث بولور و یا امری و دست
 اولدی که یز و وار و شاق مطلوب و بر و وار که سکوت صمت اولدور

بله آنجا که باشد حاجی گفتار	خوشی اور و صد نقص در کار
اگر با سیت دایم بود خاموش	زبان بودی عیبی جلالین
زبان و کوش داوت کلک	که گاهی کوشش کاهی زبان

اما بوسوزده ترک لرا سنده یک فرق دیه لچوق کوزل سوز دور دیکه که
 سنه بر ویل و یوبیکه قولا ق یعنی بر و شاق یکی ایت بهر حال جمله
 اعتداده همیشه بوا یکجهته دار و کرک ملاحظه اولونسون مثلاً هر برده
 و سخاوت مدوح و کل و هر برده و کل و مساک مذموم و کل

ای بسا مساک از شهرت	مال حق را بخر با هر حق مره
و هر برده رحمت و شفقت مطلوب اولماز و هر برده غیظ و غضب نامرغوب	
اولماز	ترحم بر بلیک ترزدان

نیز

پاچو قیدہ و کولیل اور دیلار و کوزلر نیہ نوت آغاجی باتدی بلے (نغم لہا جبر)
الحاضر (مخصوصاً عقیل و حق حاضر جوابیدے و بیج کمون سوزین اولر)

شعر

آپارمانوی

بے تامل او سخن کھنچان | گز بس پانصد تامل و کھنچان

غالباً بوصفیت ہائیدہ و ایریدی سیدہ کہ میرالمومنین علیہ السلام بویور
(سخن امر اکلام منا تہمت لک غصانہ و فینا تہمت غرقہ) یعنی
سوزون امیر لری بردن او جالوب نشو و نما ایدر سوزون شاخ لری و بر لری
جوانلار و نون و مار لری و ریشہ لری (صحبست)

بر کون معاویہ امام حسن علیہ السلام بر سفر و دہ کاشوب ناما ریسور و بر
از بسکہ چوق میردی و ہرنہ دہ پیسہ دو یار دی حتی یاز و بار کہ ہر کون
بریان اولو نموشین میردی و ہر وقت کہ انگے یور و لوب و سست اولور
امر المیردی کینچن او وار دیلار بعد مشغول اولور دی یا قہ بہ حال امام حسن علیہ
خوردہ و کوچک تیکہ لک کو تیرور داتا معاویہ اوری کمرشت و صندل بویور
بویوک لقمہ کو تور و ردی دیدی یا حسن نانہ خوراک بیورسن یعنی یا حسن
و ظریف تیکہ کو تور و رس حضرت بویور دی بریم کیمیز زمانہ اولور و

قلع اور ما قیمر مردانہ اولور معاویہ بوسوزدن خجالت کیدی و دوشما قیمر
اولدی بر گوندہ کمنہ او ز خیالندہ استیدی امام حسن علیہ السلام محبت
خفیف ایلیدہ عرض ایلدی یا حسن سیرتدی سوزوناکہ (لار طیب و لایا پس)
نو کتاب مبین) یعنی اول خلقت عالمدن تا ختم عالمہ کمنی نہ اولوب نہ کلا
جاق قرآن دوار بیلہ زاد مار دان ممکن اولار کہ او خوردہ لقمہ کتاب جامع
اولا بو قدر اتفاقاتہ حضرت بویور دی (صدق اللہ علی العظیم و صدق
الکریم لار طیب و لایا پس) یعنی امام حسن علیہ السلام
منم سقا لیون کوسہ لقمہ سنون آتادون سقا لنون دولتی و توملو و دہ قرآن
و اویور دی بی لہستہ وار (قال تعالیٰ - و لیلک لطفی یخرج منک حشیشاً
و لیلک حشیشاً یخرج منک لیلک) یعنی خداوند بویور و پاک کمر
یرون کو گزشتی سی و نہاتہ دولے و توم اولار اما ناپاک و ضعیف یردن کو کمر
لک کول کوس و اودا تک بریرہ چار معاویہ کمنہ شربت رنج اولور
بر گوندہ کمنہ محبت دہ وزین دوتوب امام حسن علیہ السلام عرض ایلدی یا حسن
نہ مذور کہ شہوت سیر طایفہ بنی ہاشمہ چوق اتناق دوشوب خفت
بویور دی بو شہوت سیر لردہ وار ولیکن (سخن فی زجالت و انتم فی انکم)

پادشاهون امری نه اولایطاعت المیاح حکایت

خلفان بر سینه دیدلر که فلان جوان سنه چوق شیشه و نظیر دور بلیکه پیر زاده
 خلقده خلقده منطقه صورت و شکلده کوزده کپر کیده قاشق اغردا بوزو
 حتی قد و قامتده سنی باکلیه حکایت ایلور و هرگز ممکن و کل که بر بلیکه
 اونون راستند فرق قویا بوله مکر با سیمله و خلیفه اتق علایمی ایله خلیفه
 کوندر و با وجو از حضار ایلدی بعد از حضور خلیفه کور و ب ایلمک و یور
 برزاد و اونان زیاده دور آرتوق تعجب ایلدی اما ایستدی که طرا
 و شو خلق عنوانیده اونا بر مصنون و ترکله و لیجه برستل دیه تا حی
 کله لر دیدی ایچان منه دیکور و منسون نه نه ن ایشی و دلالت ایش
 و ایمان اشرافون ایولرینه اولتسیله ترددی و ایش (معلومه و
 خلیفه نون بوسور دیاقدان مقصدی بومیش که ایچان سنون ایمان
 کیدوب کلریش منیم آتام اوز کور و با و دور که سنیده من بر بلیکه
 یعنی سنده منیم آتامون تخنی سن) جوان چوق حاضر و ایلدی فوراً
 دیکه بر فکر و تامل ایلیه دیدی ایتیا خلیفه آتام دلالت و کلدی ایود
 ایشکه خجاردی آتام باغبانیدی و هر ایه ترد و آمد و رفت

و ایمان و اشرافون با عللارند چوباطلرند آقاج اگر دی خلیفه بوسوریدی
 زیاده خجل اولوب باشین بکمی یره و اوز اوزنه دیوردی بلی و دور دور
 دیر که هرزه سوزون مرزه و چو اولور - دیمه ایشتمه - لیکن
 کل درغور - دوکه اوز که فتوسین دوکله قاپون - نه توکه سن ایشو

کلور قاشقوا - (مشوی)

کر تو بکدی ز بدین	از آنکه تخت او بر و یازد
کندم از کندم بروید و چو	از مکافات عمل عاقبت شو

بله بوجالیتی من اوزومه اوز لیمیه یور دوم اگر دیمه سیدوم ایشتمه دوم
 حقیقتم یوخدو که اونا با تغییر ایلیم ندن که (اوزوم اوزومه ایلدوم و کولور
 ایلدوم - اوزی یخیلان آغلماز) کرک تغییر عوضنه اونا خلعت و نعام
 و یرو ب و اعزاز و کرام ایلیم که منه بتیبه ایدوب بوز بولونوردی که
 نتیجه سی پس اولار یخشیون شره سی یخشی - و هر نه که سن اوز بلیکه سن
 بوزدان علامه من بولدوم که نقد غیب ایش که بر مجده و مجتهد ایش
 بر نفی استنار و ریختن ایدوب اوز خوار و خفیف ایلیم بلیکه من
 اگر ایش بر عکس اولمیایدی و اونا منه چو ایش یییدی و خفیف اولاجا قیدی

بسیار از این

است

جوابی خوار ایدنی خلق ایچند سیکه نظر دین کیسندی اوندکی بدی من
 اولدوم **بهرنگس نباشد لکوی من** که روشن کند برین آهوی من
 اجمالاً چون بوجوانون سبینه یکجی بویوک و عده فایده یه پیشه دوم لازم در کرب
 محبت ایدیم پال و نعمت زیاده و اونا عطا ایلوب و برینجه خلعتی ده علاوه ایدوب
آخیر سبیل یولاسا

اشقر بوجکایی نقل ایدین صورا پادشاه حضار مجلسه فرخش بیوروب
 صباحون مجلسه اعلان حضار و بیروب مجلس ختم و برهم اوکده و سلام

آلتینجی مجلس اشعار مشنوی

یا خفنا قد طاشت الخافضین	قد علوت فوق یورایر
ای برون ازوهم اول قیل	خاک برفق من و شیل
رحم من بر تصور فهم	ای در عقل ما و و هم
ایک خاک شوره از توان کنی	ویک نان مرده از توان کنی
وی بدل کرده تو خاک را بر	خاک ویکر نموده بوا

عفو کن زین بندگان من	عفو از دریا عفو اولیر است
کیمیای داری که تیرش کنی	کرچه جو خون بود نیش کنی
ای دعا از تو اجابت منم	ایمنی از تو هاست منم
یا دوده مار اسخمنای دقتی	که تر از جسم آوردن آیتنی

ایک صبح آچلدی پادشاه خیتان کو یکجی از خلوتخانه خاصه سندن طلوع
 ایلوب و وزراء و وکلای مثل ذرات دوره سین احاطه قیلد یار تا آنکه سیر
 قرار دو توب و خیراء و اعضای مجلس بربرایجی ایکی مجلس حاضر اولوب
 افضی بقضا ده تشریف کتوب و از مقامند کشتوب و شمش نقری
 ادمون ریشلری و بر جمع حیوانا تون بویوکلری حضور سلطانده شرف
 تا پیدلار او اشناده پادشاه اوزین دو توب قاضیه بویوردا کرچه
 کیچن کون بوا یک طرفون دانشقلار ندان هیچ برینون مالک و مولا اولد
 و بنده و مملوک قلقلار پیدا بر زاد دستیکر اولوب و مرفعه لری آستام
 لکن انصاف اوزیلدا ششقر حکیم عراقی نون دلائلنه چوق بقاعده جلال
 ویردی و بخشی حکیمانه سوزلردن **اگر حکیم عرق اولجه بولیدی که شفر**
اونا بونجیلد غالب و لاجاق و اوندون خطباتنه اوندون جواب ویره جاق کن

او نیله مقابل و روبرو و اولما و اهل مجلس عرض ایلدیلر با شقر عیلا و شیر
 زیا ملقندن حقیقه چوق فایده لوسورلدان شدی که پیشلر اکر ارا دیله
 میل و رغبتله قولا و بریدیلر بر یاقوز دیون مضراتدن مطلع اولماق
 دنیا و آخرتون خطر اتدن مانده قلوب و دنیا و عقبا نون سادترین
 ایدر و یلر اما بقول حافظره

ایضا از دیگر

کوشش اکر کوش تو و ناله کر ناله ما
 اوند اضورا پادشاه حکیم عراقیه بویوردی که دون شقر نه غالب اولوب
 ضیاع و باطل ایلدی بو کون اکر ایری دیل و برمانون و اکر تور کور اخ حکیم
 عرض ایلدی بو کون نوبت صحبت جناب عالم حجاز ایلد دور پس عالم حجاز
 ایاقه دور و ب خطبه بلبل و قصب و جویوب که جمله حضار اونون قضا
 و بلا غتدن تعجب ایلدیلر بعد دیدی (اعلی ان لنا مناقب شقی
 فضائل اخری تدل علی ان هو لا عیب لنا و نحن لهم مالکون)
 بولون و آگاه اولون که بریم ایچون مختلف منقبت لرو متعدد فضیلتلر
 که ناموشی لریله و لر بونا که بوجیه است ملوک لر و بنده لر و بونا اولما

نزهت علی حجاز

مالک و اربابوخ پادشاه بویوردی که (ناسی) ندور اولار
 کفنه ندر و کسی با بونا

عرض ایلدی (ان الله اكرمنا بالنعی و النبوات و الكتب المنزلات و
 الايات المحکمات) خداوند تبارک و تعالی بر لری مخصوص و کرامتی
 پیغمبر لرو ندر ما قیلد و وحی و الهام ایلما قیلد و کون نازل اولوش کتا بلرین
 و محکم و متین آیه لر یله و علامت لر یله و بریم ایچون شمر استیلر و یوللار قرار و بر
 و او شمر تعلیم ده بزه مقرر بویوروب حلال عوام و محدود و حکام و اولولار
 و وعد و وعید و موعظه لر و خبر لر و مشلر و اولسین و غیره نون فضیلت لرین
 حکایت لرین و بر لری نامور بویور د ب اورد و ناز و وصقات و کرامت
 و عبادت ایولر یله جمع اولمده و غیره بایر ایلار یله و بعد لر یله بر لری کرم و
 بویور و ب و کمل لر و کرامات لارین و نوبت سنانه و هنر بجر
 عن هذه الکرامات الخ البت بوشریت و کرامت لر یله شرف و غریم و نون
 بولاردان که حیوانات بمر و معرا و لر معلوم اولور که بریم خداوند یاندر
 کرم ایتمز دیل محکم در بونا نر لقا و مالکوخ اولار اولار بزه ملوک و بنده و لر
 بوشنا ده که شقر قوز انوب اونون خطبه سنون مشله بر خطبه غرا و جوی

و کوتر است تا نسی بزد و دور که نادان فقدان تجسس قدور پس ایان معنائی
 قلبی بوجاسته ن پاک یما قدور بوضوح و لازم نمیش که تیزدن بوجا قنور
 کوره و چقا و سرخرف اشیر جتنه که سیر کردن باش و مردش سیر لره
 کوندریدی که سیری پاک یو بده است و یا دیلیک سیره تا نویدریدر
 بر خیر انداخته اند و بعدا لیان حقه بوسیله نه اعتقاد ازین بهر وقت
 یونو نمیش اوسببه لازم اولیوب که بزه ده سیر حضرات که سیر کوندرید
 بر همیشه مومن و موعده مشوخ جز ذات مقدس حق دخی خالق و رازق و یطرح

نیت در لوح دلم جزا قیامت	چکیم حرف ذکر یاد خدا استاد
--------------------------	----------------------------

بونا کلام بویخدر که پیغمبر طبای نفوس دولر (ولا یتجأ الی الطبیب الا
 صاحب بکله و المرض) حکیم طبیبه محتاج اولما زکمر صاحب درد
 مرض پیغمبر هر بر حکما میکه الله طرفدن کتور و بلر بر بیسی او حکم کرد
 بر بویوک مرضون معالجه سندن او ترید و آرا آنجکه سیر لری که غفلت ملیه
 امر بویور و بلار بسی او دور که بنی آدم کثرت شهوت و شوق جتنه که وار لای
 جماع ایلر و زنا و لواط و شقاق و استمنایه مرکب اولولا بوجتنه بملززه
 عفو نیست یا و تا پولار خصوص عرق ایلیده بدبو و کندیده ای لری و قوخی لار اولار

عفت
 عفت

حالا که از مرکب اولالا بیلید ایشله که بر زاد دور که او اندازد و عفو نیست
 چهاره لکورد رسن که دو شوب شیرین جانیه که و کوندر سحر و شوق و شوق
 عمر یون بکسین قازماقه الدن یا قدان کیدور و بر نفس تاره نون شاره ایلدینه
 کوره اوزینی نیمه سحر الیور و بر دور و بیش دقیقه شهوت نورما قدان اولور
 نه اوزون ایلک عمر ایما قدان کچور و کوزین و اوزین بر مختصر خطه نفس فدا ایدور
 بوکه شمشیر فریه منوب آخرت سفر نه چالشور الله پناه یا پورام که اودا
 و شریعتن خارج بر غواطه امش اولان قدر مغبولق دور که دنیا ده بضر لری
 و مال ابرود و بدن ضرری آخرت ده که معلوم دور پس بوشله کوره سیر لره غفلت
 واجب اولور در بر جسمانات بیلد و کلوخ (لا تشغل فی استقامه الا امره و لا
 غایبه و لا لیلته و اذیته بل لیتقا لیتل) و بریم شهوت پیغمبر سیر لره غفلت
 اودا وقت معیت سنده نه انیکه شهوت جتنه که بزه غالب اولان و لذت
 که نفس غواطه امش ایلید بلکه نسل قیما قدان او تور که بر اوزینده بزدن اولان
 اولو الهون و حد نیتنه قرار ایلید و احا آنکه پیغمبر سیر لری نمازه هر اید و بر
 او دور که سیر دن کبر و غرور و مرصنین دفع ایما و استیو بلر چو یک نفس تاره نون
 متبکوره دور بجه که متبک شغل ایتر که همیشه اوزی او تور و خلق او نون بر بزه

عفت
 عفت

عفت

کمال او پیل دورا لاکری سینہ لرزده و اذنا تقطیم و مکریم اید و لرزده که
 لرون مکریم دورا دور که تبه استیوب اذنا تبیه اید و نازه هر بود
 او که قیام ناز دور چون ایاق بسته دورا قیام نازه دور بعد از
 غایت من می غنقه کبیر بها است کراک او شخص کمی که بونی
 جلد و بونین اوسون رکوعه کیده (و تم تسجده فیض شرف عضا
 جبهته علی اذون الموضع و هو الهز آب) اذنا الضور اسجد علیه و عضا
 عزیز راقی که آن اولایه کراک قیوسون که هر برزادون آتیه و سکیک
 بعد دوباره ایاق بسته دورا کمال خضوع و خشوع که قادر اولیه حرکت
 (کانه وقع علی راسه بطیر) کویا که باشد قوش قونوب بر ناله
 بولار بونان و تریدور که نفون کبر و غوری اوله سپین بنمیر که
 اوروج دو تاقه هر بود و بولار و ناکوره که غفلت مرضین نین خچا دالای
 دو لمت لرغنی لر اوروج دو تاقه آج قالانلارون اواندن باخبر اولور
 تا آنکه مواساة ایلیدر مشهور دور که وقتی مصرده بر سخت خط و غلا واقع
 و یوسف علیه السلام همیشه آج قالور و بوجه که آجلاری ایدان چنانچه

آنکه در غمت و تنغم نیست | اوچه دانکه حال کر نیست

غمت و تنغم

بر علتی اوروجون ایدمی که دیدوم علت دیگر می همان فرما لوق
 اولی جتنه دور که سیزون آتا ووز حضرت آویدن شش ویردی اوزدا
 که الیه هر بودی (ولا تقر با هذه الشجرة فمکون من الظالمین) هشتم
 هر بر میوه سندن بیون لکن بو شجره یه یا خون کیمیون یعنی بونان بیون
 چونکه یدیلر او جهته سیراج قارین قالمه مامور اولدور آتا اوتوز کون
 سببه ده بودور که پیغمبر بود و بولار که چونکه او شجره نه یدیلر و قارینلار
 اوزدان اوتوز کونه کمی باقی اید می او کوره اوتوز کون اوروج و حب اولد
 کاهی آتا اولادینون جبا یه سنون جرمه سنی ویرور و کاهی اولاد آتاسون
 عملون جرمه سنی حکم اوزدان اوتور که او غول آتاسون جرمه سنی دور و آتا اولد
 سبب حیات او چو محی علت اوروجون واجب ایلقنه بودور که بر ایل تمام
 معده نه دولدور و سوز مثلاً لوق قارین اولاندا و پیر سوزتد خلط و بلغم
 اقسام مرضیه چهار اولور سوز محض انکه اوید و غلا و زون فضلات بر مدت
 یه مایلان بدنوزدن خارج اولایری آج و سوز قالمه کلفت و مامور بود
 پیغمبرون فرمایش دور که (المعدة بيت كل داء و الحیة رأس كل
 دواء) یعنی معده هر دردون ایدور و اساک و پیر هر دردون

بیمه

باشی و اولی دور بی ایله اوروج دوتد و ز اور طوبت و غذا لرون بقیه لری
 که روده لرون و ده قلوب تخلیه و منجمه کیدر بد نوز مرصدن متخلص اولار
 اوز که علقی وار اور و چون اودا باطنی دور اوندان عبارت بو اولاک خلق مخلوقه
 که سایر عبادت لری ریا و غرض اوز یله اید و لرون اوروج بر عبادت و در که لکن
 سوی اوز که بر شخص سیر دار اولماز قل علی علیه السلام لا یصوم ابتداء
 لا خلاص الخلق حدیث قدسی دور خداوند بویور (لایصوم لایخری)
 اوروج مندن و ترید و اور و م سیر ویر حتم اونا خوب بر حیوانلار و
 بکلی معزول و خاقا زکوة و صدقات که سیر لرمکلف و مأمور اولوب سوز
 که سیر حلال حرامدن و غضب و سرقتدن و هیکل فرو شدن مال جمع
 ایدر سوز و بخل و اساکوزون کثرت و نفوس خیره و حقا ر ایدر سوز اولار و
 ویر مسوز اودور که زکوة سیر لره فرض اولوب (قلوا انکم شیقون فضول)
 امواکم عن الفقر و العجزة و المساکین و الضعفاء من انبا جنکم لما و
 علیکم الزکوة و تصدقات اگر مالونون آرتوقندان اوز انبا جنسوز و نفقه
 ایدر سوز هرینه زکوة و صدقات سیره و جب الیما که بونیه بلیه که و
 کنه چو خلار و ز ویر مسوز و حال انکه اتفاق ایدر قوزون و زکوة ویر و

عنه
 و

نفسی اوز زده میثور بقول سعدی
 زکوة مال بد کن که منصفه زرا
 چو باغبان سیر و بیشتر دیند
 (مثنوی)
 تو کز دی فضا زینتی
 خون افزون تا زینت عیبت
 چون اور میل در غمتوز یله و اوز رضا سید ویر مسوز قهر و حرا عیبت
 سیر لرون اولار و نه بر حیوانات بلیه و کلخ (لایا مشفقون علی انما
 جننا ولا یخجل شیئنا و جلدنا ولا یندر فیما فضل علینا) بر با
 جنسوز هر با نوق و بر زاکه تا پدوق بحس و اساک الیمر و ق و اول بر بر
 و خیره الیوب سلا ماروق و هر نه که تا پدوخ پدوخ اگر آرتوقه قال
 التوب کیدر و الله توکل الیمر و خ تا انکه آرتوقه و قمرده میثور سیر و
 اقا او که دید و ز خداوند سیر بنی آدم ایچون بایر امار قور ویر و ب اول
 بر بره یغلوب و نماز عید قیاب و شاد قلار ایدر سوز و دخی عبادت الیوب
 صومعه لر کلیس لر مسجد لر کی کو ستر و ب و ندان ایدر ویر که الیوب
 بالعه سی بلیه قضا الیوب که سیر لره بر بر و زینده مودت و صدقات و صفا
 الیه یول کیده سوز و بر بر و زده ایش لرون زده اعانت عیبت الیه سیر

اور

اوری بویورور (تعا و نواعی البر و التقوی) دوچا بر روزی کور
 کیده سوز که بر روز و محبت و مودت و آرتوب و انس و الفت و زیاده و اول
 اته استور ناموز نفس واحد و حکمند و اولاسوز بوجهته که اتحاد و محبت
 دور عالون نظمی و شهر لرون و مکترون آبادتی و عمارت ابلقی و نسو
 چو خلوق و عقاب و خلا فون باقیقی او دور که امر بویوروب که لا اقل
 بر دفعه یا ایک مرتبه بایر امارادیله یا ایری بر اسم و رسم و بر مصلحت
 یغشوب بر روزیله ملاقات ایلیه سوز وال ال و یروب معافه و مصار
 سوز تا محبت و الفت بر روز و آرتور سوز و مساجد و صلوات جمع اولون
 حالوزون باخبر اولاسوز و بوضو صلوة نقد تا کید لر ایلو بلر مثل (لا صلوة
 لبحار المسجدا فی المسجدا لاجتماعه ولا تشیرق الا فی مصر جامع) یعنی مسجد
 یا خون اولان که ک مسجد ده ناز قیلا ایونده قیلا بلر و بایرام نازی که تشیرق
 دیور و خ که ور که یا خون قریه لرون کلوب شهر جامعده قیلونا همچنین جمعه
 پس بو تا کید لر بو ناکوره دور که هیچ اولاسا هفته ده یا آیده بر خه
 بریره اجتماع ایده سوز تا عرض مقصود حاصل اولا چونکه دیور و بلر که
 الرجال و حشیه من تا لقا قبلت علیه (یعنی خلقون اور کدی دوی

جمع روزی و محبت و مودت و آرتوب و انس و الفت و زیاده و اول

اگر بر بویورور دو دو کت کل ایلیه لراوند الفت و انس و اولاسوز
 لقا من من ذلک لان لا ما کن کلها لنا مسجد و ایهما کلها قیلا
 و الا یام کلها لنا جمعة و عید (یعنی بر لرونده بوشی لرون بری خود
 اوندان او تور که مکانلار ویرلر ماموسی بزه مسجد دور و اطراف هر سمت
 قتل دور و کونلرون جمله سی بزه جمعه دور و بایرام دولار پس که یکن
 و اوز که زیارتگاهلر مشرق و لقا کلینی او متبیلدن دور که قبا قدیم
 اولدی معلوم دور که سیزون بر روز و بهرن اولما قوز دور القصه امر
 و نهی از مکتبی که پیغمبر کتور و بلر بوندان او تریدور که عوامی خیر لو و نفع لیلر
 و ادار ایسوز مثلاً عدل و انصاف و رد امانته و بوج ادا ایلمک و وعده وفا
 و قول رینی و سوز رینی و دوعی و صداق طیقه امراید و بلر که خیر لری و در حلقه
 آرتوق اولان و لاکر پس و سوز لیلر دن عوامی ایتیدیلر هر اینه چوق فساد
 باش ویروردی اولادان همچنین قصاص و لکاید حکمندی که سیز لرون
 تلف ایدور (و لکم فی قصاص حیوة یا اولی الاباب) (حفظ)

جمع روزی و محبت و مودت و آرتوب و انس و الفت و زیاده و اول

محبوب	محبوب	محبوب
محبوب	محبوب	محبوب
محبوب	محبوب	محبوب

اما حد که شریعت مقدسه و مقرر اولوب منزه اعظام الامام دور

که سیز

که سیر خدا و اولیای نور خورشید و آب و آتش و سوا اولیای و همه شدن
 معصیت کردن و کنا بلار دان مساک و حبسیناب ایله سوز بکذا سائر
 معاصی و اثم هر برادران که سیر کر نئی بویور و بلار بر عهد و بیعی و
 بیعت و کل مثلاً شراب علقون ضایع و زایل اولما اکتفه کوره دور و چون تمام
 پس شیلرون آسید و یعنی (اُمّ الحباش) دور قدغن اید و بکر که
 ایچیه سوز و اوایل سیر کردن ناشی صادر اولیه که هم نیا و خلق
 به ابرویشان اولیه سوز و هم خمره اللهم غذا بدن مانده قالا سود
 او غولق (خلقون اموال و شیائ حفظ اولو تا قتل و ترید و در
 حرمت ذل) خلقون شبنون محفوظ قالمایه جتنه دور رتوک لواط
 نسل حوق اولما قدان و ترید و در ریح و استنار و وطی بهایم
 نسلون زیاده لقان و ترید و در (شهادات) بنده کردن و خواجه
 اولما ماق جتنه دور رتوک کذب) و غریبون غریبه جتنه دور که
 و غری و دشمنان فایده سی بیکه کنا بلار یاز مایله قوتلار مختصر و
 که اهل عالمون ایشلریون منظم لقی فقط و غریبون و عوینیه جتنه دور
 فَاَنْتَبِهْ اَيُّهَا الْاِنْسِي مِنْ نَوْمَةِ الْبَغْيَةِ وَمِنْ رَقْدَةِ الْجَهْلَةِ پس بعالم

جمع قضیه

بخت

جاری غفلت و جهالت یونسان بیدار اول بول آگاه اول که بود که
 حکم و امر و نهی لری ناموسی سیر لره زنجیر لری و قید لری و بوسل و
 سیرون جا بللو قوز و تعلیم و تادیب ایتما قدور و معرفتوزون از لقنه کوره دور
 اوز منافع و مضار و زه که خرو و شروزی بولمه سوز (ان لانت کان
 ظلوما جهولا) اما بزرگه هر اوردلار که استیا جهمی و ارفد بر مرتبه
 بویور و ب و نحو یله یول کید روق (اخطی کل شیئ خلقه ثم هدی)
 سوز بومقامه تیشنده پادشاه حاضر نیه با خوب دیدی جماعت اشد
 هر نه که بو اشقر بیان دلایل عقلیه دن و بر این بفتلیه دن عرض ایلد یلر
 ده که دیدی موسی متین محکم سوز لری دور ترین اشقر یا شاون شکر کند
 مقامه اشقر تار دن نطقه کلوب دید ایلک تماشا ایلون نی آدمون بعضی
 ایچیا لقنه و بیشتر لوقه که بونیلد بیلکه که الله تبارک و تعالی بو قدر پیغمبر لری که نفوس
 طیب لری و لری بولار دن ردیل و منکر مر ضلر نیون معالجه سنه که نذر و
 با وجود پیغمبر و شوق تعلیم و بختید لری و وعید کنه ناموصف مخلوقاتن زیاده
 معصیت ایلد لری و منکر اتش منتهیا تون چوق چوخدان پر بنه و جتناب اتش
 حتی بعضی لری و زحمار طریقه زنا ایلد لری محاند و ر که حیوانات ایچنده بری

که برید

که بر سبیل امر تبیج و فعل شینه مرکب و لاحق یکی بر وقت بر حیوان کون
 با غلاد یلار و اوز نه نرسنه چکه در دیلر حضور که کوزلرین اجه یلار انیس که
 تانیدی (فقط غرموله پاستانیه) اوزالتی ویش ایل قرتوب
 سالدی و او سالدی ده ولدی و حال آنکه او حیوان نفیسه و او شیه مرکب
 اولمشدی و تقصیری یوخیدی لکن نفیسه بنی آدم عالما و عامدا دانسته و نموده
 اوز با صیبه و ننه سی و عه و خاله لر یله زنا و مقاربت ایلر و غلبی ده
 کور و لونوبدور که اوز محرم لرینه حتی اوز قرینه و عیالنی حریفه ویرنستیل
 بالله من هؤلاء الکفرة (حسبت من جوهر دی کر غرتاشا
 کن) اهل مجلس غم و ماس سیه ویر و ب بو غمره اشخاصه لعنت و نفرین
 ایلوب بویانه نیا و خود و لار که (قویل لهم قما کینبون قما یعملون و اولا
 اولسون اولار اوز ادادان که کسب ایلر و عمله کتور و لک قاضی وید ایلعل
 حجازی اددیلر که دیدون اشقر بر بر ماموسه جواب کاف ویردی و بار
 مادن اونون دیدیقلا رینون عهد و سندن چنان از قضا قضیه عکس نتیجه
 با عشا که هر نه که سن اوز یوه مایه افتخار بولور دون سبب افتضاح اولد
 عالم حجازی برجه ده منفعل و پشیمان اولدی و سر فکند و شمرند و کوب

خجالت تری آندان یوزینه جاری اولد اشقر دیدی ایها القاضی کتا بولر
 و شمرعت لرون شیره قرا مذور و البته هر ساعت نظر شرفیزه تیشور که
 خداند اولاد ادا می فرماد آنچه بر لوده مذمت و ملامت و اولار دن کجا
 ایلر بریده بویورور (اولک کتسم الفاسقون) بر اوز که بریده لاول
 هم الظالمون) بر ایزی سوره ده (اولک کتسم الکافرون) سوره
 و العادیات ده بویورور (ان الانسان لکذوب) سوره ماعج
 فرمایش ایلور که (ان الانسان خلق بلوغا اذ امسه لشر حر و عا و اذا
 مت یخیر منوفا) انسان بلوغ یار انوبی حصری شدت و صبری آز کفر
 یتش او ناداده و فریاد و جرح و فری کوه کوه قالحار و هرگاه خیرتش فقریه براد
 ویر فرج ایلر و سوره کف ده بویورور (وکان الانسان کفری حلالا)
 یعنی هر بر باطله دعوا ایلر و استحقاقی باطل الیه (و یجادل الذین کفروا بالباطل
 لیست حیوانا بر الحق) کسه هان سوره ده بویورور (واختذوا ایاتیه و
 رسلی مژوا) یعنی منم حکم لری و آیه لری و پیغام آور لر تسمه تنه و تنه
 بولدیلر مسخره ایلر سوره اشقر ده بویورور (وکان الانسان عجولا)
 و حال آنکه عمله و شتاب ایشده شیطان ایشدور (تجهل من الشیطان

وَلَمَّا نَسُوا مَا كُنُوا فَعَلُوا (خلق الانسان ضعيفا)
 انسان نسبت به مخلوقات ديوانه و ناتوان چنانچه ضعيفه و در چنانچه سبب بالقياس
 و تكليف بچ بپيش آمدن كلمه البته مبين و يار و همدست بهتر و خود
 كه پيشه و مكملان عاجز و در بارى سوره بونده انسانون بيوفال القدا
 بويورور و وادش الانسان انشرد عانا لجنه او قاعدا او قاعدا فلما
 كلفنا عنه ضره مراكا لم يدعنا الى ضرته (يعني ايكه انسانه بر
 قشدي چاقورار بزي اوز كوكنه هر بر حالتنده او تور دو ق و يا تدو و
 دور دو ق حالتده زمانيكه كشف و دفع ايلدوق او ندان او نون مضرتي
 اوز ايشون داسنجه كويك كه همچ چاقور تور دو بزي او دش ضررون و
 ايك عا دل مخصوصا دم اولاد ابن الوقت و لكر كه هر نقد محتاج
 متفق و چا پوس و لكر ايكه رفع محتاج ايلد يله مثل نو دور كه به شالقه
 تا نشلوقه يو خوموش سوره نهاده بويورور (اولئك كالا نعام
 اضل) غالب مردم عوام بسكه به تربيت و لكر ايشكدن و اوكوزدن
 ايك ك راقده لار قولا و فعلا دانشدار يله و ايشلر يله اوز نو غلر يله
 ميورور سوره عيسى ده بويورور رقتل الانسان الكفرة (بلا شبيهه)

مثل او غول كه آتاسنه چوق از او ذيت ايش اولاد آتاسي لنگ اولاد
 اونه نقرين ايلر و دير الله سني اولد و رسون و الله سنه لعنت ايسون
 بوايه لقرانده بني آدم حقه نازل اولد و در برخه نقر بنيا و اوليا الله
 بنده ليريني بواولا و آدمون بچندن چار تسان در حقيقت بني آدم
 مخلوقات و لرو ليعني آيه لرده كه خداوند بولاري مدح ايلوب ايشلر
 (و لقرانده متا بنه دم) همان نچه نقر بنيا و اوليا عمت بارينه و در
 او دور كه كنه اوز ليريني اشرف مخلوقات بولر

قد خمد و موي سيعن ايشك و مادام	تو بد ين سيعت اكر عشق نوزي
--------------------------------	----------------------------

بو نقر بنيا تيله كه خداوند قراننده اولاري ايلوب بدور كنه اذ عا ليري بودور كه
 مخلوقات و لرو حيوانات اولارون به ليري و ملوك ليريد و لرو تو مغلطه و
 كار لقلارندن او تور و اي پادشاه بني آدم شتر بهتره دولر اوندان او تور
 كرنده و در نده حيوانات ايلو بيسي تا اتصال تا پسيه لرو بر بر ليريه شبيهه
 بر برينه صدمه و اسيب يتوره بولر ليريه كه يا كرك و شيلر يله بر برين
 يا شيش ليريله بر بر ليريني سانچا لار يا كرك تپو كلر يله بر برين اولار او قرا
 ايليه بولر ليريه بر بر ليرينه صدمه اولار ارا تا بني آدم او خا شلرندن كه اولار

اورا قدران بزارقه بر برنی چشم ز خیل بجالار و بلکه فوراً اولدور و کسکه
 صلیه اسلام بویور و بلار (کویش لکم عن القبور لو جدم کرمو تا کرم
 بالین) یعنی آچیل قبر لر سیزون ایچون هر آینه تا پار سوز اولدور و سوزون
 که نظر میله دگوز صدمه سیله اولو بلر حتی بر طایفه نه ایستش میله بد نظر و دگر که
 بر دوه یه یا بر قویونه و سپکه کوز لر ی ساتاشا باحق ایمان قایدولار و سوزون
 برستکه یار نپیل کوزوب اوچوانون اتیدن اوب کوزور و سوزون
 اولاد اوم دورا دورون بر برنیه بونوع صدماتدن چوخ اورالار شالار و سوزون
 که بر بر برنی نقدرا بنجید و لر بری مشرقده دور نقش دیر او بر برنی مشرق
 دور ایشدوب و ندان انجور و بونوع مشرق کرم بویور و سوزون و سوزون
 و ندان بر منفه عظیم تولید ایلر خلاصه پادشاه و جماعت حیاتین
 و ایمان دارکان جمله سی و جاسیله شقری تجید و تحمین ایلدیر و بوزاوا
 و بوزاوا دیدیر و صمننا پادشاه بویور و کوزو شیرین زانقدان و سوزون
 و سوزون و ندان و قاجاق خطا دورم و مجلس هر قدر طول چکه دوزام
 اما چون از قادی که کون باتون و خشم اولسون قویورام سوزون و سوزون
 لر و سوزون بقیه سوزون بر برنی کونه که شنبه دور چون سباح جمعه کونه و سوزون

دور و پیمر نیر صلوات الله علیه و نه رست ایا یام بویور و سوزون
 کرم صباحی عطل الیخ و رحمت اولان و هم دگر کرم و سوزون
 الله چون عبادت و اطاعت ایلان ایشا رسته بر برنی کون سوزون و سوزون
 ختمه یا خار و رخ برن مو ایل مجلس دور و سوزون و سوزون
 اولوب نیر لمرینه کیدون نقشه عکله کوزوب یا تیلار و سوزون

شب زندان بنجر زندان	شب دولت بنجر سلطان
بسم و اندیشه سودو	ز خیال این فلان آن فلان
کرم بودی شب همه خلقان	خوشتن را سوختندی زان
از هو سس و زخمس و اندوختن	هر یک داوی بدن را سوختن
شب در آید همچو کنج جنتی	تا رهند از زخم خود سخته
زینگی دیدیم شب خوب بود	دید موسی ظلمت اما نوبود

قال نعم و خلقنا نولم سبانا
 اولولار حتی پیمر کرم صلیه و الله بویور و سوزون کیمه نه سکار ایلون
 اولدور میون حتی قضا ب کیمه قویون اولدور میون
 سبست مقامیله بنجر سوزون و سوزون و سوزون و سوزون

مقابلہ نہ بنی امتیہ نہ طور یہ پیغمبروں اور اولاد ایلہ رفتار یلیو بلر و طلمر دا
 کور و بلر حال بنی امتیہ نون طلمری کنار بنی عباس کہ باوجود قربت
 و باوجود علم و تعلیق نہ اندازہ دہ پیغمبر اولاد بنی انجید و بلر فدا اولوم
 صاحبی پیغمبر کہ بویور و ب (رشد بقارب الاقارب) یعنی
 زہر کو ویشی سخت راقی یا خمار و قوم لر و لر عربیہ

ارای امتیہ معذورین ان قیلا	ولا اری لبسے عباس من غنڈ
----------------------------	--------------------------

یعنی بنی امتیہ نون او طلم ایلا قاری حدوت جتنہ ایدی و خلافت ویر
 ایدی امامت و خلافت بلیہ بولور دیکر قلع ضربہ نصاحب ایلاق اولار اوئید
 و عوا یذ وریله و دو و اولد و در دیکر که سلطنت و خلافت رسالت بولار تیش
 خوب بنی عباس کہ حرمت پیغمبری بولور دیکر و انار دیکر که خلافت پیغمبر و در
 بیج کون حقی کل مکر اولاد فاطمہ نون و اوز لریده که اولاد فاطمہ ایدم و ایدم
 بولار و ن طلمری اولار و ن جو و ستمند نشد دور بامری بنی عباس کی که قدر
 صاحبی اولد یلار و سلطنت و خلافت بولار و ن قبضه سلطنت قشیدی هر ولایت
 لرینه و عامل لرینه یا زور دیلار و اولاد فاطمہ هر یزده تا پدر و ب و د و در و در
 و کور و ب کز لیلن اشکار اولد و در و دیکر اولد و رما که غایت ایلیم و ب کز لیلن

قوی لار ساند و در و دیلار که خلق کو میوب قایما سولار بر بوخردن و قشید
 که نقل اولونو نختی بولور اولار و ن رشتار و کر و ادری عبد الله بن
 نیشا بوز ویر که حمید بن قحطبه ایلہ منم معاملہ و ایدمیدی ایو نه هر نه لسان
 و پارچه قیلندن لازم اولور و منم دکا نندن پار و در دیلار ایشتم و م که کون
 خربانه کوردشنه کینتدوم رمضان کونلریدی و ایدم و م تا حاجت
 تیشوب سفره حاضر ایلر و طعام دوشه دیکر حمید کشتی سفره
 و یک کل طعام میل ایلد و ایدم (بدا شهر رمضان و لست بر یض و لسان و کون
 عده توجب افطار) بوماه مبارک رمضان دور و منده ناوشن کلم
 و کلم دمنده یو خد و بر علت و جتنی که سبب اولافطار ایلما قیمه و ایلما کون
 نه حادث اولوب که او بوج دو قیاسون حمید یا بهایله افطار باقیه باقیه
 مشغول اولدی طعام بیکه سور و مشدوم افطار قوزون سبب مذکور و ایدم
 اوز نایکه هر دن انر شید خربانه کشتی بر کجه منی ایتدی ایلکه کینتدوم
 یا ننه کوردوم بر شمع رو برونده یا نور و برده بر یان قلع مقابلنده
 و بر غلام ایاق و دستند جان بکفت و در و ب منتظر حکم ایلکه منی کوردی بر
 باشین ایشاقه سالوب بعد منده دیدم یا حمید در کینتدوم افطار کونلر

حاجت
 کون

رسید که بر غلام کور و در من بوسنی او و در دوم او و دو تو
اولد و دوم قالدی بر نفر مستن و محاسن سفید همیکه نوبت او نایشدی
او زین دو تو ب ریک رتبا لکت یا عشوم آتی عذر لکت یوم لقیمه
اذا قد مننت علی حیدنا رسول الله قد قتل من اولاد و ستمین
وای اولسون سنه عیشوم قیامت کوزه عذرون اولاجاق پیغمبر که او
اولاد نیدن بر کجه ده آتشش نفری اولد و در دون حمید و بر بوسیدن
منه تا شیر المیوب بدیم رسته دوک او حالده غلام بر شمشیل و غنطیل
با خدی و دیدی اگر امیر المومنین طاعتون وار بونی و اگر اولد و در سن
او و چاره سیدده اولد و دوم ایدی حبس لته عیشا بوری براد میکه
بو اولاد او و روج و وقتا قلو و ناز قیلان او نانه نتیجه و بره جک حلا
عبدالله نقتل المبرکه امام رضا علیه السلام خرمات تشریف کتورنده و یس
حضرتون خدمت من عرض المیور دوم حضرت بیورک یا عید لته حمید بن
نون او نایو سلو قی که استن و انشیش و روج و نازیش و ناز قیلانیش اولد
کن هندن و ساد او لد و نافتدن آرتوق میش
الان الله علی القوم الظالمین

ید محمی مجلس

ایچدا ای ذکر تو حاجت روا	با تو یادی سچس نو و روا
ای بداده خلعت کل خا	ای نموده یار مر غنیار
بیجی تو در جمال و در کجا	در کجی ما بچیدیم و در ضلال
بیجی خوشی سچار ای کم	بر کجی سچد شمسیم
هین که از تقطیع ما کجی	مهر بودیم دیک دیوار
چون نمود قدر تنبای تم	ای نهاده رجهاد و کرم
یا غیاث غنڈ کل شدہ	یا معاذی غنڈ کل شدہ
یا مجیب غنڈ کل دعوہ	یا ملاذی غنڈ کل شدہ
ما کیشم اذر جهان سچ	چون الفت خود ناز سچ
ایچدا انعامت از ناظر	انقل با ده جامت از ناظر

ایکده و عده اولو نموش کون اولدی و مجلس ار استه اولدی پادشاه و ق
که حاکم شرع و عرف دولر مجلس مبارک قد طریله مزین مشرف بویور و
پادشاه بنی آدمه بویور دی بو نجه مجلسه کسیر لبر هر نجه دلایل که اوزند

کتور و حیوانات بخشی موجه بر ما ملایله رد ایلدیلر خصوص ایکی قبایله
 مجملده که اشقر تام ایلدی وید و بیضانشان و یردی سیرلر هر نقد
 مطالبه دوگون اوروب باغلا دور اشقر اچوب با موکل حلال ایلدی قاضی
 عرض ایلدی بی ایکی نوع محلولدن بیا دعا ایلور که بر آقا یوخ و ما موکل
 مالک رقابوخ چوق بر بویوک دعا و روبا دعا ایضا اثبات ایلماق حاج
 ر کبریت کلمه تخریج من افواهم (چوق بویوک سوز دور که بولاردن
 چنوب و حال آنکه هر ایکی طرف ده مخصوصا بر اللهن مخلوقه دولر

سند ده آن خداوند	زاده از پشت حواری و
و بگره رهم کائنات الشیطان کبر کبشی العیر (بولار هر اکیده بر دیش کیمیلر و جوده نون ایکی دیوی کمنده دولر کمر که بر بیلده ایلدی حقیقا اگر منده بولما خط و بوقرخی و لما ساید که خلق دیر خیلرون آویدلر و تیری آدم زماندن واه دور هر آنیه من بوجاب حاضر وایا اما قورخورم بیلد وید بوجبه کوره که بنی آدمون بوسوزی و بوا دعا (آوهرن من بیت کبوت) تور آتانون ایوندن بولاردن بولار سست با قدر و نجه اول بولر که کور و کور مخلوق حیواناتدن تسلا بیل	

و بطنایه بطن مملوک اولار اولاد آدومه و اولاردن اولاده پادشاه
 دیدی که لیس وار کتورون که سیردوغری دیور سوز اوئاده کیم
 عراق دوروب بر خطه قرهت ایلدی بعد دیک ایها الملک حله و سید
 که اوز مدعا نه واریمرد بودور که خداوند بره نخته لباسلر پوشاک لر قرار یوز
 که کیروخ و بد نیمی و عورتین نیمی ستوراید روح و نازک یوشاق لباسلر
 اوزیمره نیت و یروخ و حریر و خز و سنجاب سموردن اوزیمره نیت
 لباسی تربیت و یروخ که سویوخ بد نیمی کار که اولماسون و کتان نیت
 و ایشیدن یانی پالتاری درست ایلروخ الله بویورور که (و آنر لیا
 لباسا یواری سوز کیم و ریشا و لباس التقوی ذلک خیر لکم) نهم
 و نازک رختیوب لرا و نیرنجون ماده ایلروخ و کوزل فرشلر و قلا و قیاحیه
 ایاقیمر لسته سالاروخ بولاردان سلامه اللهن عطا یاسی و طایفه نیریم
 باره مرده و قدر دور که حد و حصرین و زنی بولور و سلام پس بولار کلینی
 حکم دلیل لردور بونا کیم نرا اولاد آدم اولار از باب واک رقابوخ و صبا
 اختیار بوسوز و صخ بوسوز دور که آقا و نوکر حلیو قون بر مرد و لباس
 مرغوب و مطلوب و لما قدر دور که هر کسون بوزمانه ده پالتاری کوزل اولار

و مال نیاسه آر تونق و لا خلق اچینده هتراجی چوق اولار پادشاه
 دو تو ب حیواناته دیدی که (ما تو ابرنا کلمه ان که تم ضا و قین)
 بسیار آنچه داری ز زینبا سخن امر فرزند دی در این سخن
 طبله که درنده حیوانات طر فدن و کسل ای دیدی تیا اسلکس لانا
 احوته احوه و این من ذلک) بریم واضح و روشن دلیل نموده که
 عموم اشد ندر تصدیق ایده لر محضه صایزدن انصاف استورم بر این
 بر نیه عاریتی تیشه اوزیندن اولیه ایاسنر وار دور که اونا فتخارایم
 نامو بجه دیدیلر لاه الله پادشاه دیک اچیلده بیان لایه کوراج مقصودون
 دیدی اولاد آدم هر نه لباسدن و فرشدن و بخشی رخت لردن که اولاد
 جمله سین حیواناتدن عاریه یلیو بلر مثلاً فرزندان آسمون با سلسله خردون
 و بخشیرا و عزیز و پر قیمته حریر و دیبا دور و او که تم پلیدون اغزونون لباس
 که اوزی ایچون توخویوب که ایوی ولسون تا نیکه اور و یا تسون اوزون
 کاهی ولسون استیدن سوینوزدن یا غشدن قار دان یل دن کوککدن
 و لیه بنی آدم بور ووز سهلدور که قهرراً و جبراً اندن آلب اولر نیه بسیار
 تجمل و استراحت قرار ویر و بلر و سپینن سار حیواناتار که اولار اوندان

و یونین قهر و غلبه یله اولار و توخویوب اولر نیه ترمه لباس درست ایله
 و اوزلر نیه فرش بقال و کچه قرار ویر و لک و قوشلارون پردایلین یولور
 متکاف و دو شک و بالیش قایر و لک (تم جا و ایتخیزون به علیت سالی
 کلور اوزینردن حاصل اولانلار یله اوزیمه افتخار ایده لک اکر اولار احرار
 اولر سیکه هر نیه بر اولر و آخ و سنر داروخ اوندان و ترکیه اولار خدی اوند
 تفصلاً مرهمت یو یروب بریم دایملار یمر و اوجبد لر یمرده کوکوردوب
 بزه و بالالار یمره لباس اولار بوندان علاوه اکر سیر لباس ایده سنو محتاج اولار
 الوان الوان رنگ لمره که بزدن آلان توکلره اور اسوز اور کلر ده مروردوب
 لابد تعنیه تا پاراما بزه خداوند اول کونده تک بر رنجی که ویر و بقدر عمر
 ایداخ و کون یا غش قباقد اولاناخ هر کر تعنیه یزیر اولار سعر

کر دو صد پاره کم کنی زین	بر مکر دم که صنفه ایشم
سیر اولاد آدم بالاپوشلار که خردون و سنجاب سموردن کیر سوز	
هر برینون نقد پاره سی دوسکه اولار خرقة و کچه که اور سوز مکر اولر نیه	
حیوانات ازل کوندن بر رنگ اوزنه کیم اولار بی درز و دوسکه قشوق	
از فضول جلد حیوان کاستن	جامه خود را بان آستن

کاین سمور است این خرد این قلم	تا که این از شیم و آن ابر است
عاریت از فضل حیوان بود	پس حیوانت چه فضل از این

اسی اولاد آدم اوزرینت دوزیور لردن بخشیراقی مروارید دور یک سال از
 و قولار دوزه آویره ایلر سوز و بونیوز اوللر دوزه پیریه ایدر سوز و لک
 اطرافه دوز سوز و اونون قیمتی آرتوقلار اولار همین بومروارید صدف دوزیور
 دور و چرخیکه یاندور و سوز بال آرسینون فضل سید در و عطری که شمع
 ایلیموب و زوزون اوز که لرون شامه لرین بخشی اری لر یله دولدور و سوز
 دیر سوز آدینه آهونون ناسنون قوروش قانی دور ویمه لیلرون لیدر آ
 که بال بختیات دور حیوانا تدن اخدا ایدر سوز مختصر که جماعه خوراک و شاک
 بز حیوانا تدن دور اوزوندان نمته واروز دور کتورون و دیون کورخ سیر لردن
 بز لرون سفره مزون ریزه خوری سوز معلوم اولدی که سیر لربزه محتاج سوز نه بز
 و احتیاج ده اقالار و مولاکر شیوه دکل سنده لمر عبید و خدم لمر محتاج اولولار
 اوکسون که احتیاجی آردور رتبه شان چوخدور احتیاجی چوخدور آردور
 غذا اولوم سوز صاحبیه که بویور و برفا حجج الی من شئت تکلن سیریه
 الی من شئت تکلن امیره و استغن عمن شئت تکلن نظیره یعنی حاجی

هر کیمه که استورسن آتار اولاسان اونون اسیر و عطا قیل اوکس که استورسن
 اولاسان اونون میری و بی احتیاج اول میر اوکس که استورسن با اولاسان
 اونون مشی و نظیری بوسوزون حاصل بودور که اگر بر نغزه حاجتون دوشه
 ایدر لوسان اوکونکه سنده دوشه سن قاشان اونا اگر هیچ بر نغزه
 بر روزون مشی اولور سوز خلاصه ایلکه حکیم عراقی بوسوز کر کلید
 اشدی چون مقابلنده جوابی یوحید باشلادی فحش و یامان یاقه و دیری
 کلید سیر طایفه درنده لمر بخشیراق بودور که سکوت ایلیموب و بیج دوشه
 اوندان و ترکیه بوردا که حیوانلار یچنده سیردن شیر بر آید و خود بو حلقه که چاق
 بی جسم و قستی قلب سوز ضرر سیر و منفعل و حیوانلاری بر توب سیر سوز و قی
 ایچر سوز و صحرا ده الینر ایا قیسر جانور لر سیرون قورخوزدان اولانوب
 خوراک و قوت لرینی الکتور مافاتان عاجز دولر کلید دیدی (منکم تعلنا
 و بکم اقتدین فیما نقل بهدیه البیایم) سیرون تعلیم کورتور دوق و سیر قندا
 ایلشوق بو حیوانا تده بوجور رفتار ایلد و قیزی اوندان و ترکیه سیرون انا و زاده
 ایرلر درنده حیوانلار بهایم و انعامی دیری شکار یلر دیر لربکه او قدر
 اوزر ایلر ایلر دیر و اولارون جیفه لری درنده لره کفایت ایدر و قورخوز

محتاج اولار ديلار که ديري حيوانلاري دوتالار اولدوره لريره لر ايلکله اولار
 آدم يرازينده تاپلدوز و يوشش يوشش انعام و دوا بے دوتوب مقيد
 مغلول ايلدوز و قويا دوز قويا ندان بگيدن دوه دن و آت قاطردن دانا
 چولقدده قلوب اوز اختيار لريله دولانوب و اوز جمل لريله اولسونلار ايلکله
 بزا اولاري طعمه ايلياق ناچار و لا بد اولدوق هر يري ده که ايليره دوشه لر شکار ايلياق
 و او که بويوردون بوزنده لر بے رحموق اولاکه بريم او عليم ضرورت اولکيه
 با بتمدن دور که پيغمبر بويوروب (اَکْلُ امِيَّتَةٍ غَدًا لَمْ يَخْضِبْ بَاحًا) ثابا
 او حيوانلارون و اندازه ده و او درجه ده که سینه آدم ن شگاتيلري ايلکله
 دنده لر يوخدور او ندان او ترکيه او حيوانلار که سرون سپر و زديلر نقد
 جو اندولار سيرا اولارون يوندن و توکندن و سوندن مستغ و بهر دور اولور
 بونيله جله اولار اورار سوز و داشيله آقاجيله و چار دوايله دوکروسوز
 اغوز و اکلن با يانه دير سوز اغر يوکله اولار اچا تار سوز (وَجَلَّ الْقَلَمُ
 اِلَى بَلَدٍ لَمْ يَكُنْ اَبَا بَغِيهِ اِلَّا بَشَرٌ اَلَا نَفْسٌ) بوشردن و شهر اولار
 داسند يوکله وزي آپار و سوز که اوزوز چوق مشقتلر يله آپار اولور دوز
 قوجالوب ايشدن دوشه يله بر او وچ آرا پا و سامان اولار دان مضائقه

الخصائصه

بلکه او حسيونلار چي ايلير سيزه خدمت ايليندن صور يا قصا يا سوز يا او
 اولدور و سوز ايتي بچا قلار يله باشلار من کسوب در پلرين سويوب و قاريلار
 سوکوب سو موکلرين ساطور لر يله سندر و سوز و ايليرين او دوا بشور و
 يير سوز و آقا او که ديدوز دزنه لرون وجود لر يله بر نفع يوخدور

اگر روزند و زشت که روز بهر	اگر ايشان کشتن جا بهاي
----------------------------	------------------------

چوق اولار که بريم در پلير نمردن ايتوق منفعتلر آپار و سوز مثلاً پلنگ و شير
 دري لرندن چوق زادلار درست ايلر سوز همچين خر و سمور و سنجاب حته
 توکلي در سندن نه پوشاکلر ترتيب دير و سوز اوزوزه و بزلرون چوخو
 مثلاً ايت و تازی و طوله و باز و قوش کي تعليم دير و سوز تا ايلکله
 سيزون بچون شکار ايلروق منه دیکوروم آيا سيزون وجودوزدن بزرگه
 عايد اولور نقد رجه ديري سوز چولون و دريا لرون حيوانلاري سيزون غذا
 دولر هر قسميله اولار آزار و اذيت ايدر سوز ايلکله اولدور کشت بخلدن که دوز
 دوز بذر و زمي بر آتشين تيرقون اکتد اکرلدور سوز که مبادا بزلردن بزرگ
 ايليره چا تا بولوب اتوزدن يياق و سيزون وجودوز او قدر موزي دور
 اوز بنا جنبوزه لصالا اذيت و آزار ايدر سوز مثلاً بر بوزي قبيله و چايله

يا

یا سیر کسر لریله اور دسب یار لیب اولدور و سوز یا نیکه بر بر و زون لردور
ایا قدر وری و بورون قولاتوزی کسر سوز بولاردان علاوه بر بر و زون و جور
ایر سوز و معامله لرو زده خیانت و غش ایر سوز و بر بر و زون یا نوزد ایر و زون
غمازلق و سعایت ایر سوز و بر بر و زده همه قسم مکر و حیله رو ابو لیر سوز بولاردان
ایشلردن هر قدر دیم کنه آرد و لیکن بر بر بر بره آید ابو ایشلردن برین ایشلردن
اگر بر بر یگز اولدور ساقد او دا و زماندان بره شکار اولوب که خباب
اوز بطنی و صلبی و قدوشی قایل اولدور

شعر

نه شیرین این نبار نهاده که این آیین بد جسر و نهاده

نوقت بر درنده لریس و نکیمی و سیر انداره ده خوزیر لقی ایدوب بر بر یزی
ملق ایشوق آیا یا دوندان چارستان که رستم و سفدیار و عو سنده نقد
نقوسی جاندا ان سالد و زحمشید و ضحاک نقد آدم اولدور و دلدور و زمان فریدون
و سیاوش و منوچهره نقد اولدور و سوز فرموش ایسوز که دارا و اکند زین
کور و نقد ملقات ایلدیر بخت نصرتش من نفرنی هر ایلدن اولدور
و طالوت و جالوت و عو سنده نقد آدم ملق اولدور و موسی و نوح
اولدور دیلر و دعای جلد واحد و صفین و نهروان دن بنوز او قدر چیمو

بیمینی

بیمینی و قعه کر بلا و دانه مختار علیه الرحمه محسن امام حسین علیه السلام و چون خوا
اوج نوز هشتاد و او خضر بنی امیه لعنهم الله فاطمه دن خیمه کوندر دی بولاردان
علاوه حاج بن یوسف ثقفی ملعون نقد بر یکنیا منطاولر اولدور و حتی ملعون
دیردی که او اندازه ده که بر کثیرا شبتن و غرب جان باکره قریلان تقاریر
خط آتاپور من بر نفر کسا داندن حضور یمده اولدور و اقدان و ندان یا ده خط
بنی مردان و بنی عباس نقد را الله بنده لرندن اولدور و کلا آیا بر حیوانلار و
نه وقت بیلد ایشلر طلوع ایدوب و بر بره هر وقت که خلوق چوق اشر ایلدی و
و حیفه تا پا ووق حفظ نفسدن و تور بر حیوان صید المیوب و سیر قو المیکه
و ویدوق داخی بر نغزه مشغرض اولما روخ معهدا سباع و درنده لری حقه
(انها شریقه) درنده لری مخلوقا تون شیر را قید و لریا بو قرا و بو بهتا و زون
حیا المیور سوز رنبا شتخ بنیا و بین قومنا باحق و انت خیر لقائن
او شاده قور باغه دوروب ایا قه دیدی که ارا حازرت ویره نور من خیره
کلمه عرض ایلیم شریک خباب حکیم عراقی فخر و دشنام دیمیه و غیرت
ایلیه پادشاه حازه و یردی که دیکلن قور باقه استدا بر خطبه بلنج او خوب
دیدی ریا معشر لانس کو تفکر تم فی احوال سباع و انتم تم نصار لقی

نقد

تین

ویرود و در که آینه بند هریق تا نولار بهر لباسه و هر صورتی اولار خواه
اولار خواه قره استر کیش اولار استر عورت جندی پالتار ندا اولار

یا عالم و قه لباسنده	شناس	تاشا سدا هر در هر کس
دیده منچو هم که باشه		

اگر دشما قادیلری یوخدور اتموسن و کافر ی تاینما که کور لری وار لته آینه
بند هریق تا نولار اولار اذیت الیر حتی چوق ایدیلوب و چوق کور و لو
که سماعدن بر بر نفر شخصه حمله ایلوب اشخص املیکه ناچار اولوب اولوب
کوزونون قباله معاینه کور و ب بردن خشیلا رون بر نیون دین کور و
وا و نا اند ویر و ب حیوان اوندان ال کور و ب و زیولنه کید و ب
نقل ایلید و لر حکایت بر و شیر از طرفه بر چوله بر شخص
یولیکه کید و ر از قضا اویولن اکیچک امیش که کید لر ناچار شیکه
کرک اویولدن عبور و رد ایلید یلر خچکه اوچوله و اویولدن سوا ایری
کذرگاه یوخوموش و اویولید ابر قوی بیگل شیر با غلامش و کاروان
اهلین ملک ایددی بر نفرده و اجمرات و سارت یوخوموش که او طرفه
بو طرفه یا بو یوزدن او یوزه کیچه بوله امیش و پنجه دفعه لر جمع کثیر سوار و ن پاده

مکتوب
مکتوب
مکتوب

جمع اولوب او شیر ی دفع ایلما که و اولد و راقه کید و ب مغلوب اولمش و
قاسمش یلار اجمالاً او بر نفر بوقضیه دن هلیت تا بنجر اویولن کید و ب
غفلت شیر یلر و بر و چندی هینکه شیر کوزی ساتا شدی یوزده قور و ب
قالب روح اولدی لاکن بو قدر لقی اوزینه کلدی که او شیر ی مهر المونینه
ویردی که ایچوان منه یول ویر کیچوم و منه او بر کوارون دینون هر تنیه
و آزار ایلد املیکه حیوان یه زیان میر مومنا نون مبارک اوسین شیدی یول
کنا راه لدی یولون او طرف بو طرف قدین دره لرایدی او حیوان بر بر دین
الدر یله دره یه سالانوب او نا اشاره ایلد کیچه او بد بخت ظالم یه انصاف
غیبت کور و ب سلینده که قه سیده اونون ایچک لدرین دیر سکدن قطع ایلدی
باش یاقی گیتدی دره نون گچینه و ضعف ایلوب بهوش قالدی و کیشیه
انوب اوزی پاره پاره ایتدی املیکه شهره شیکه جار اور و ب که فلان برده
اولد و در دوم خلق صغیر و کبر تا شایه کید و ب و اگر چه او شیر و ن شرندن قور و ب
و جد و شغف اید و ر دیر لیکن بو کیشیون بوشکل یه انصاف و قه که اونون محبتی
مقابلنده ایشیک تا سف اید و ر دیر تا انیکه بو خبر شرون جاکنه و دالینه
او کیشینه حصار ایلد او شخص بو کجانیکه که یقین بو نا خلعت و نقد ویر حلق حرم

و خدان

و خداوند مقرر فرمود که هر که از اولدی حاکم احوالات سور و شوروی و کشته بجه که تها
 و شمشیر اولدن آتیه نقل الیدی حاکم هر الیدی عمارت لرون برینون با
 اسلامون بجه که او شیر دره یه اسلام الیدی بعد حکم الیدی اوردان که سیرد
 المترین کسمندی جلا و همان یردن اونون المترین کسب تپسی اوتته شافه
 ووشدی و بدین پاره پاره تیدیلر محض بوجه که او حیوان سنون اندویرا
 احقر این با خلیوب سنی ملاک الیوب سس بونسانیت ولیه نیا و نارسم
 انصاف تیمس خلاصه پس معلوم دور که حیوانات ایچده ده
 چو خدور و لهراریده اذیت الیملر مکر نبی آدمون اشرارینه بلی که خداوند
 (و کذلت نوال بعض الظالمین بعضاً) اما مؤمن شخصه و ابد الازار
 ایتیم لر پیمبر بویر دیلار که (لا یلغ الکلب فی دم مؤمن) شیر
 قاینی ایچم و ایتی نیمز میا که دنیا ال پیغمبری بجه شیرله قویور
 او حیوان دیواری الیوب دیلار و دنیا له سود و برود و داسخی
 الم رشید حضرت موسی بن جعفر علیه سلامی بر که تسابعه ساله و رده و لار
 اذیت الیدیلر و داسخی بروقت زینب کذا به که ادعاسی بوید که
 زینب که امیر المؤمنین علی بن ابیطالب و حضرت فاطمه زهرا نون قرنی و لاهما

منهم متوکل ملعونون محاسن حاضر الیدیلر در حالیکه حضرت امام علی نقی علیه السلام
 تشریفی و ایدیدی زینب کذا به کنه همان ادعای الیدی حضرت بویر دیلار که
 اولاد علی و فاطمه علیهما السلامه بر علامت وار که اولارون آتیه حرامد و سب
 اگر دو غری دیورسن نازل اول بویر که تسابعه هرگاه همان زینب اولان بویر
 سنه ضرر تور و لر زینب بویر ایستنده و کذا زینب کذا به (ما یزول
 که متوکلون آلتی قلاده شیر و ایدیدی زینب کذا به او شیر لری کور و بینه
 رعشه و شوبت ایسکه دو غزولدی که من یلان دیورم اهل مجلسدن بر فرست
 تا پوب متوکل دیدی که نخشیرق بودور که بویر متحانه حضرت علی نقی نون
 ایلیه سوز او ملعونون غرض اصدسی اویددی که بلکه حضرت بویر شکیل تلف
 دیدیکه (جرب نه عه قائله) بویر کوارون جهتنده بو علی الیون کنه
 اولاد علیدن دور متوکل دیدی یا علی (انزل عه هذه لبرک) حضرت بویر
 نردبان قویدیلار تا ایسکه تشریف آپار دیلار شیر لرون ایچمه او حیوانلار اویر
 اندیلار حضرتون قدرینه و اور لیرین یره سور تور دیلر (وجعل الامم میسج علی
 حضرت مبارک الین اولارون بشلارینه چور دیلر متوکل بویر کور زنده زاده
 و سر مکنده و لوب عرض الیدی (یا ابا حسن ما اردنا یک سو و اما اردنا

آن گون غایقین قیامت (پیچ سیزون باره وزده خیال فساد میبخشد
 بلکه استند و م سیزون بویور و تو ز کوز و میل کورم و یقیم آرتا سیم
 تشریف کتورون بعد از آنکه بو معجزه نه او بزرگوار دن کوردی باطن شل جنیم
 چکدی و نه ظاهر آیه ملاحظه کرده کوره نقد رحمت امانت ایدی ایدی ایتا
 الا نشی ملاحظه ایله همین بو فقره ده حیوانله آد میردون بخشی سلفا این که
 امام حقنه آدمی نه حرمت ایدی حال آنکه قطع نظر حضرتون اما ملوقه ان لا
 آدمی جنس و در بخلاف حیوان با هر یک عضو بود دور که سباع نیز بدن
 اول خلق از دن قیامت کیم حیوان حقنه اولار و ان بر بر حرمت ملوقه ترک کرد
 باش ویر میوب و ویر میوب بلکه همیشه ابرار و چهاره خدمت لرا و بر حمله
 واقع کربلا فوجی که چون منم عرضلین هرید و من باب تبرک یاده سالورام
 کافی ده و عوالمده و بخارده یاز و بلار ایلکه ایلست با خبر اولدی لار که صباح
 بو کفاحضه سید الشهدا دن اوزینون و یار و اضا رینون حشر نفی
 است کرد و ده چکار زیاده خرج و بتیان ایلدی رفقه حواتون زمین کبریا
 ایلدی غایم بو چوله بر شیر و زر که کیم بر من اوزون سین شید ورم اذن
 من کید ورم اوزنه پناحه دعوت ایلیم اذن اوب کلدی شیر یا نه بورد

قلک ابد شهید اجازه لیرین کورودی و سیون صبحه کیم غشکدن و دره
 دولانوب داود فریاد ایلوردی و مشغولیدی حفظ و حرمت ایتکه چون
 اولدی و اذن نفر اولانیندن ایرطوب غارم ملکاه اولدی لار که او غشک
 اوستنده ات کرد و سونلر ابره لکله ده شیر کوروب دایه قایدیلار

آنجان شیر آن شیرله	کا و قواد اندر سواران لوله
منهم کشته چون از کرک	باز کردیدند سوی میز خویش
که یکی شیر است اینجا پر زخم	تیره یال و زرد رنگ سرخ و خم
ما خنش بیلور اندر پیل را	پنج اش قلاب غریب ایل
از سرش یک نیزه باشد بدم	مانع است از تارش از آتش

ابن سعد و لایزال اوزی کلوب شیری کوردیکه حضرت سید الشهدا دن
 اوسته دولانور و چکالای ایلد تیر قاری باشنه سو دور دید حاجت انظر
 فتنه لا تشر و ما (قایدون که بیج بر سله دقه کور و له مشه اگر تو بهو
 اولار سوی و منفذ اولار و ق که چولون حیوانا سیمبر لالابلا رینون حشرین
 کوزلدیلر اما متی سله طلمر رو کوردیلر

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى الْقَوْمِ الظَّالِمِ

مشهد
 قیامت
 حشر

سکفر

سکر مجی محبس

بنای رخ که باغ و گلستانم آرزو	بخشای لب که قد فرادام آرزو
کفتی بنابریش مرغان مراد	آن گفتنت که بیش مرغی نام آرزو
یک دست جام و باد و یک دست زلف	رقصی چنین میان میدم آرزو
زین سمران سست غنا صردم	شیر خد و رستم دستم آرزو
دی شیخ با چراغ همی گشت کرد	کز دیو و دد ملولم و نام آرزو
کشم که یافعی نشود بسته ام	گفت آنکه یافعی نشود نام آرزو

چون جمعه کوزه شعبان اینون خمری ولدی پادشاه قاضی و حکما
جنتیانه حضار بویوردی و منادیه امر الیدی که سلطن
مَنْ لَهُ مَظْلَمَةٌ اَلَا مَنْ لَهُ خَصْمَةٌ فَلْيَحْضُرْ فَاِنَّ الْحَاجَاتِ تَنْقَضِي لَكُمْ فَاِنَّ الْمَلِكَ
قَدْ جَلَسَ اَفْضَلَ الْقَضَاءِ) هر کیم که اونا ظلم و ستم وارد اولوب
بر سید مراغه و مخاصمه سی اولابو کون حاضر اولسون که پادشاه مظلومون
داوینه میثاقا و حاجتمند لرون حاجت لبرین بر آورده ایما قاکلوشوب و بویورد
که شعبان آیه قورتو نور و رمضان المبارک میثور بواید عبادت و طاعة

گر کدور و اوروج و نازه کمرک مشغول و ملخ و نران تلاوت سماخ
داخی اوز که ایشله ریده لق ایتکه فرصت و مجال بوجدور ایلکه
بوسوری ایشدوب تا شایچون نامولقچه حاضر اولد دلار چون لسنی ایلکه
جوانلارون بومرافه سین لشتیلر و غنطریه و دیگر که بولارون لشتیلر
عاقبتی نه اولاجاق و حق مانسه طرفه اولاجا قدور با دهم اولادام
و حیوانات بقدر سابق مجبده حضور ستور و ب بر برینون بر برینون
ایلکه پادشاه بوجوانان تون رنک لرنیون و شکل و صور لرنیون و دیلرنیون
مختلف و قسم بقسم اولد یقینی مشا هره ایلدی حیرت و تعجب و عبرت درینا
غرق اولوب دیک (سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَشْيَاءَ مِنْ رَحْمَةٍ وَ اَوْجَدَ
الْحَيَوَانَاتِ بِقُدْرَتِهِ) پاک و منزله دورا و الهیک هر برزادی بوجود
خلق المیوب اوز رحمتله و حیوانات ایجاد بویورد و ب اوز قدرته ایلکه که
بدیوک و بعضی لرنی کوچک بر پاراسنه و نشان و بر پاراسنی سگت
صامت یا ردوب بر فرقه نون مکانی محسنه سود اقرار و پرو و بر طایفه
نون یرینی چوللرده و صحرالرده و بر کر و همه داخلاردا و نغاره لرده و کل
لرده تعین المیوب (سُبْحَانَكَ مَا عَظَّمَ شَأْنُكَ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ

با طلاع خدا پاک و پاکیزه سن و نه بیوک و رسنوشان نون بر دگر
 سن بولاری و بو مختلف شکل مخلوقات عجب یاراد ماسن بعد ازین
 حکما ی حبندن برینه بو یودی آیتا شاید ورسن بو عجب و غریب مخلوقا
 که خداوند خلقت بو یوروب عرض الیدی بی (ارینا بعین ربی و اشیا
 صانیها بعین قلیه) بو مخلوقات کوریرم باشید که کوریمیله و له بولا
 صانیعن و خالقین مشاهد یورم قلمده که کوریمیله که بو قدر مخلوقا تون
 قرار کا طهرین و نارد اولد قیلارین و نه یه محتاج اولما قیلارین بو یور و
 موجود و مخلوقه روزی و یورد

سعد

از درجشند که و بنده نوازی	مرغ هوار انصیب همادریا
حاجت موری بعلم غیب	در بن چاهی بریر صخره صمائی
قاضی عرض الیدی ایها الملک العادل اگر بو نوع مطالبده و بمقوله اگر صحبت اولونا قیامت کی قورتولماز علاوه براین برلرون عجل فرمود فطره مردک ایلمز	
بعث نازی حکیم تا	بعثت این ره نشود
بکشد دهنش خرد برده	اگر رسد حسن بقدر دیا

نخسراق بودور که بو مقوله صحبت لری بر اوز که وقته حواله بو یور سوز و کون
 حیوانا تیکه انا نلارون مرافعه لرون چنتا مننه امر بو یور سوز پادشا
 بو یور دینی

امینین یامان در دبار	تا نمانیم از قطار کاروان
بعد از دوندروب اولاد ادمه بو یور و اگر جواب کا نه دشا نه که بو کون مدعا و وزون حقانیتی اثبات الیمیه واروز دور کتورون و الا لا بد کرک تسبیح اولاسوز که حاجی بوندن اوتوق وقت یوخوموز دور که بواشه صیرف و احق کچن ایکی محلبده اشقر و ضفیع قیامت الیدیر و بخشی جوابلر و یرلر اوزوزده تصدیق الیدوز حکیم غره انا ویدی ایها الملک بل نربنی ادمو چون آیری مناقب و فضایل وار دلیل و اخذ ورنه ناکه بز مالک و اربابوخ و اولار مملوک و عبید دولر پادشا و بو یور دی کوراخ نه حکیم اول بر خطبه فصیح او خودی که اونون مشلنی اشدن و لما شد فقال الحمد لله الذي خلق الانسان وعلمه البيان وخلق من فضالته تا الاكوان و جعل السجيم للعصاة وفتح للمطيعين ابواب الجنان ستایش بر پروردگار هنرا دور که انان یارادوب و علیم الیوب	

حاجت موری

اونا دانشمات و اوانسانون آرتوقدن ساير يارانشلاري خلق بويورور
 و مقتررايدوب جيمي انسانون كناهكار لرينه و بهشتي ثوابكار لرينه بعد
 عرض ايلدي سلطان هر كس اوز مدعا سنه بر استلال ايلر حجت و برهان
 كوتور بزرگ اهل سلاموخ كرك قراندن و كتابدن و ائمه هداون تشيخون
 دليل و برهان كوتراخ پس قرآن و اخبارون زياده دليل و اريز دور
 ادعا مزه او جمله سندن بودور كه خداوند بويورور (اولم يروا انا
 لنهم قائلون) ايدنا فهم لهما ما لكون) ايا كور موكلرا و نه كه بربار مشوخ
 او ياراند و خلايردن پس او بنده لر ملك دولر اولار داخي اوز كره
 بويورور (و فضلنا هم على كثير ممن خلقنا هم تفضيلا) نفع تفضيل
 و ير مشوخ اولاد او مخلوقا نمردن چوقته اوز كه يرده بويورور (انما جعل
 في الارض خلقا) نفع ايتيرم يرا ورنده اوزميه بر جانشين و خليفه قرار ورم
 بوجانشين يا آدم ابو البشر و كلدي بزرگده اوانون جلسندن كوشوخ
 ايها الملك معلوم دروشند وركه اهان شهرت مخلوقات و خصوصاً
 اولاد امدن وار جيمي كه تمام مخلوق و همه ذرات اولارون وجوديون
 يار بزار عبارت اولار حضرت محمد بن عبدالله و قرني فاطمه زهرا و ادين

نظام
 دور اياقلاز
 مستدن

خلقنا

نور

نور خليفه سندن صلوات الله و سلامه عليهم جميعين زيارت جامعده اولار
 حقه ديولونوب كه (بكم منك انما ان تقع على الارض الا باذن
 خداوند سيزون سبوزه كوكلري ساخيلوب يره كوكلما قدان ايري يره
 بويورور (بكم تحركت المتحركات و سكنت السكون و كمن يفتن الهم و كمن
 يفتن النضر) نفع يره يره و كوكلر ده جميع حركت ايدنلر و اموساكن اولار
 سيزون جهتوزه حركت و كونت ايدنلر و خداوند بنده لرندن سيزون سبوزه
 و نعم و منصرف دفع ايلر و اولاي سيزون وجوديون بر كستنه بر كلقلري و ملاك
 و ناخوشقلا و فطالري خلايقدن كوتور با وجوديكه سوما موجودون
 دير لقنون سبكا دور خداوند اوز سيزون جهتوزه كوكلر نازل ايلر و كوكلر
 لر سيزون وجودون صفا سنه كور و سبكا ايلر كا فله سيزون جهتوزه
 اولولار سبكا خداوند دور دلفزون و حقه كه (بريد عجله و زاره و ابو
 محمد بن سلم اولالار بويورور كه هر وقت الله ايتيه يرا ائمه بر خداون كوند و دور
 نفزون جهتوزه كوند فر جناب امام رضا عليه اسلام زكريا بن ادمه بويورور
 كه الله سيزون جهتوزه سيزون ايتيوندن و قبيله ندن دفع ايلر سبكا كه امام
 كاظم سبب نفع ايدنلر و ايلانلر كوتور (و كولا دفع الله انما سببهم

سببهم

بعضی اندامت صومع و بیع و مستاجد نیکو فیها اسم خداوند تبارک
 نماز قنار و کسبینه تارک نماز کردن بلائی دفع ایله و زکوة و یرنگون
 جسته زکوة و یرنگون غذا بے کوتور بولارای پادشاه جیمین جمله سی
 و بر ما ندولار بونا کیم انسان شرف مخلوقاته و روحیونات انسانون
 و مملوک لر بدولر و برده تمام کوزلر و بخشار ناموسه نوع انساندن
 اللهون محبتی که خداوند اونون حقده بویورور (لولا استجرت لسا خلت الارض
 اگر حجت خدا یارونده اولمیه هر اینه یرایوب و شکافه اولوب اورا
 دولانلاری اوتار و بلع ایله همین بو حجت خدا نوع بشر دند و در
 پادشاه روی زمین ابدال اوتاد نقباء منجبا
 اقصاب غوث رجال الغیب بو بخیار و بولور
 بنی آدم دن دور میرلموئین علیه اسلام بولارون حقده بویورور
 البلاغه بویورور (ربا بے و امی من عده اسماءهم فی السماء معروفة و
 الارض مجهولة لقد ضاء الصبح لیدی لعینین) یعنی اقامه اقامه خداون
 بر معده و جماعته که اولارون دلاری کوکله و معروف مشهور در مایر
 غیر مشهور و بولونین هر اینه صبح ایقلانور کوزی اولانلار ایچون نیجه کوز

نابینا کوزی درک اید بویورور و جماعتی کوزی اولانلار کوزی لرد و مانولا

اخرا القصص

چون حکیم خراسانی سوزین اخری بویورور دے قاضی پادشاه
 ایلدی ایها الملک العادل ایلدی بوفرده حسیونا مدن سول ایلیم
 ندور حکیم خراسانی لون بو مقالاتنه پادشاه بویوردی ایچونلار دیون
 نه دیور بوسور لره یا موسی متحد اقول و متفق الکلمه عرض ایلدی لیر ملک

باز کوی از نجد و از یاران	تا درو دیوار آری بویورور
---------------------------	--------------------------

بله صحیح و راو اشخاص که حکیم خراسانی اولارون مبارک اولارین و لایله
 که اولار حضرت خیر البشر محمد بن عبدالله و اونون ایکی نفر جانشین اولر
 بیستندن و بر قیزی حضرت سیده ایشاء اموش اولار مالک و صاحب
 ماسواته دولر نه یا یقوز بولر و همین بویورور اولر

نه در آخر حرکت بود و نه در قطب سکون	{ اگر بنودی بزین خاک نشینا نه چند
انکر بنودی بزین خاک نشینا نه چند	

اگر اولارون وجود و سجود ذی الجود لری اولما سیکه اولما زدی حیون و
 یرلر و کوکله فلک لر ملک لر ثری و ثریا ماه و ماهی دریالر و صحرا لر و

